

ఆంధ్రమిత్ర

308874

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

చెన్నపట్టణము 1916 సం॥ నవంబరు నెల 20 వ తేది సోమవారము

No 194

సంపుటము. 3

స శ నా మ సం వ త్ప ర కా క్తి క మా స బ హు శ ద శ మి గం.

సంచిక ౧౯౪

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.

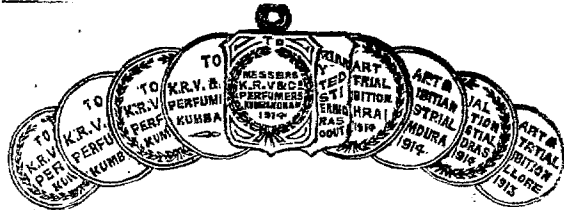
మరాఠ్ వర్తకులు, మద్రాసు.

విశింలీలాసము: "ఉమ్మడి హార్" మద్రాసు.

ఈ పటములో కనుపరచినట్టి
అనేక విధములైన గాజులు కమ్మ
కమ్మగా సవనను బంగారుతో తయారు
యేయబడి యున్నవి. వలయు
వారు ఈ పటములో యుండు నెం
బరును వ్రాసిన ముఠా వివరము
ములు తెలియ పరచు న్నాము.
ఇంకా మూడవ బంగారు గుల్ల
తోడాలు, గట్టితోడాలు, గట్టికిలు
ఉంగరములు, రాళ్ల వుంగరములు,
దాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు,
కాసుల పేర్లు, వెండిగలు అనేక

విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు హాజరున యున్నవి.
నాణ్యమైన నగలు పూచీయ్యబడును. 598

అతివృష్ట కాలమునకు తగిన శిరోతాప నివారణి యేది?

మన చందనాది తయారము

ఈ తైలమును వారమునకు చెండు తడవులు ప్రాంత
కాలములో రామకొని స్నానము చేసినయెడల పిత్త నీరుదిగును.
కన్ను మంటలు, కపాలపుర్రం, ఓంటితలనోపి, తలతిరుగుట
వెంట్రుకలు రాలుట, శమనమవుతున్నవి. తీక్షణమైన బుద్ధి
కలుగును. (క్రయము డబ్బా 1.కి రూ 2-0-0)

ఇది గాక మూవద్ద సువాసన వక్రపాడియు సువాసన
గున్నము, కొబ్బరితెరుము, సుగంధ స్నానపాడి, దేశాంగము
చందనపుడరు, అరగజా, కేసరిపుడరు, పునుగు, జవ్వారి,
అంబరు, మొదలైన వస్తువులు దొరుకును. క్యాటలాగు కావల
సినవారు వ్రాయవలెను. కే. ఆర్. వి. అందుకో.

455 సువాసన వ్యాపారము, కుంభకోణము,
K. R. V. & Co. Perfumers. Kumbakonam

కే. బి. జోషి అందుకో
సెక్ మర బిల్డింగు

నెం. 321, హరన్ బీచ్ రోడ్,

ఫోర్ట్, బొంబాయి.

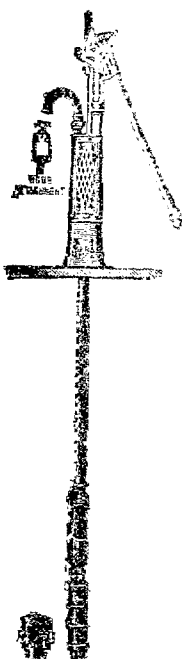
పూర్వముగా నవీన మయినది.

లోడవుకా ఫోర్స్ పంపు.

25 అడుగుల లోతునుండి నీళ్లునోడి
అంత ఎత్తునకు వెకిలగును. గంటకు 2000
గాలనులు తోడును. 2 అంగుళములు ము
ఖము. నిష్పన్న చల్లార్చుటకును, నీటిని వెకి
కొట్టుటకును జములు ఏర్పాట్లు చేయబడు
ను. ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి ను
లభముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది.
బహు స్వల్పకేక్రీతో ఎడతెగని ధార ప్ర
వహింపజేయును. ఒక క్క ము ని పి పని
చాలును.

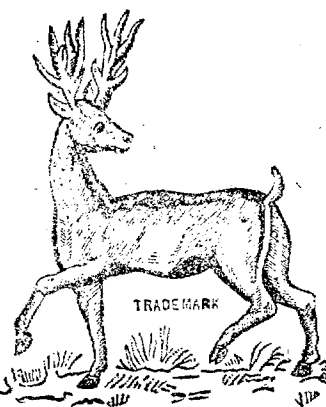
డీప్ వెల్ పంపు ఇతర పంపులు కావల
యునని మాకు వ్రాయుడు.

నెల రు. 55. K. B. JOSHI & Co.,
No. 321 Haranby Road, Fort
(537) BOMBAY.

చత్రములరాజు

అసలు "లేడి" గుఱుతు

Hed Office: -
Bombay
Branch: -
Calicut

541

Ebrahim Currim & Sons,
Umbrella Merchants,
No. 251/53, ESPLANADE ROW, MADRAS.

సవినయివది. ఓటోవరస్తాక్ 490

2-0-0
0-12-0
0-8-0
0-0-6
1/2 ట్రాము
1 ట్రాము
3/4 ట్రాము
సాఫిట్

ది. పరస్తాక్ వెర్ష్యుమక్రీకో,

నెం 1 రు, వైఫోనీ బొంబాయి. నెం 3 రు.

సంగీత ప్రదాయని

నెల రూపాయలు 3.

ఈ గ్రంథము అతిప్రసిద్ధి చెందిన వాక్చిహ్నముగా
విద్యాపారంగతులైన విద్యార్థి కే. వరదాచార్యులు, కే. వి
క్రీనివాస అయ్యగారు, వీణ కృష్ణమూచార్యులు వీరలచే
రచింపబడినది. ఇందులక్షణ సంగ్రహమును ఆభ్యాసపద్ధతులు
ను, స్వరజతులు, వక్రములు, త్యాగయ్యగారి కృతులు, పట్నం
సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు.
సుమారు 140 పురు బహులును స్వర, సాహిత్యతాళ, కాలము
లకుగురుతు తేర్చరచిఅందరికీ సులభముగ గ్రాహ్యమగునట్లు
వ్రాయబడియున్నవి. మాగ్నోనియము, వీణ ఈ ఉదయవాద
ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి నాపయోగించు
విధములును వ్రాయబడి యున్నవి. దీక్షితక్రొను 16 పుటలు
వై. 500 పుటలు. దశసరి గ్లేసు కాగితముతో ముద్రితము
కాలికో బయిండు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది.
వలయువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలెను.

మొసర్పు హో అందు కంపెనీ,

546 (ఓంటర్స్, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చుగ్గని డబ్బితో సహా సీసా 1.కి రెల 0.8

తలనొప్పుల మాన్పును

వాయువుపోట్ల పోగొట్టును

సార్వభౌ నొప్పుల కార

దోలును. పోట్లపోగొట్టును

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతిముంబు నుంచుదగిరచి.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మంగ

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనం డిస్తా.

109, (ఫోర్ట్, బొంబాయి)
7, తింబుపెట్టి నీధి, మద్రాసు.

కృష్ణదేవరాయకాలపు ఆంధ్రవాఙ్మయస్థితి నెఱింగించుచారిత్రికభాగము వెల రు. 1-2-0 పరిశ్రమలకు 1 ప్రతి యినాం. గ్రంథ విక్రేతలకు మంచి కమీషను ఇవ్వబడును. ఇండియా ఇంస్టిట్యూషన్సులందును ముద్రాధికారులచేతను ప్రాచ్యదేశీయ భాషాపండితులచేతను గొనియాడబడినది. ఎస్.పంతులు సెం. 22 రు. ఆచార్యుల వీధి, మద్రాసు.

వికభాషావిప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు

A New Book on a Highly Patriotic Subject !!!

(IN ENGLISH.) "A NATIONAL FLAG FOR INDIA"

With 30 coloured illustrations and an introduction by the Hon'ble Rao Bahadur B. N. Sarma, Member of the Imperial Legislative Council in India. Price Re 1. Copies can be had only from Mr. P. Venkayya, National College, Masulipatam. 601

ఆంధ్రచరిత్రకళాళ - విద్యాప్రస్థుతి.

ఇది శ్రీయత కట్టించి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రిక ప్రెస్, రి, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కొపులు - ఫిలుములు - డేంజులు - గ్యాసుదీపములు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము - క్యాటలాగు కావలెనా (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.

గుండురాచారసంస్కరణమునకు మార్గమిందు జూపబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీవేఱు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

కూరకాయల, పువ్వుల విత్తులు.

పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, రోజామొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ధరల పుస్తకము పంపబడును. మా విలాసము:-

యం. ఓబళప్ప అండుబదర్సు,

588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

నీవు ఇట్లుకట్టెదవా? అట్లయిన కాస్త్రు అయిరక కాలము, స్పిరల్ బైండింగ్ కేసెసు, ఆర్నమెంటల్ రెయిలింగ్స్ వక్షరాలకు, (సి. గోపాలనాయకర్) అండుసన్సు బేసిక్ ఫ్రాండ్రి మద్రాసు వారికి వ్రాయము.) 557

Approved by Text Book Committee

కథలపుస్తకములు:- (1) సరస్వతి (2) సులోచన

(3) కావల్య వెల రు. 0-4-0 దేశాంగీకృతమును, ధాతు పుష్టియు నొసంగు టానిక్ మాత్రలు 48 కి రు. 1-0-0.

523 "విద్యానిధి", 87 రామస్వామివీధి, మద్రాసు.

మీ వ్యాధులకు ముదుర్యుటకు సమీపమాగము.

మదనమంజరి మాత్రలు వాడుటయే.

ఈ మాత్రలు చులబద్ధకము, అజీర్ణము, మందబుద్ధి, నిస్మృతి, శరీరమానసిక దౌర్బల్యము వీటిని పోగొట్టుట యందు అసాధారణ కీర్తిచెందినవి.

ఆయుర్వేదచిహ్నముల పుస్తకం ఇనాంగా ఇవ్వబడును రాజరేంద్ర నారాయణజీ కేశవజీ

ఆయుర్వేదోదయ బౌద్ధధారలము,

101 20, చివాబజారురోడ్, మద్రాస్.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆంగ్లమును కాశ్మీరమును పోలుటకు స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కట్టయన్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆంగ్లముననుకూలముగా కలగజేసి శ్రీకృష్ణాక్షరమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వేదాన్ని ఇప్పించును, ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చారియను మేమే ధరిచిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయును

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకవిగ్రహ బౌద్ధధారలము 156, బ్రాహ్మే, మద్రాసు.

కొల్లెటిములక

అధికారులు కదలిక చూపుచుండుట

ప్రజల అసహాయ స్థితి

[మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి యొద్దనుండి]

కైకలూరు, నవంబరు 18:- యథాప్రకారము నిన్ను మేము లంకలసాహాయ్యార్థము బయలుదేరితిమి. పదిగంటలకే బియ్యపు బస్తాలను పట్టించుకొని పడవనెక్కితిమి. కాని కళాసులు 2-30 నిమిషముల వరకును వచ్చి యుండక పోవుటచే వెంటనే పడవ బయలుదేరి యుండలేదు. ఆగోజున కాగోజు కొల్లెటియందలి నీరు తగ్గుచున్నను, పాలులులం గింకను మొల లోతు నీరుకుటచే పంట అక్కరకువచ్చి రయితులు బాగు పడుదురను నాశలేదు. చెడిపోయిన దానిలోనే బాగుపడుటకు యత్నించుట మానవస్వభావము, పురుషులక్షణము. కొన్ని చేలయందు వెన్నులు బయటకు కనుపించుచున్నవని లోగడ వ్రాసియుంటిని. ఆచేలనారు తాటిదోనెలలో మనుష్యులను పంపించి చాకిచేత వెన్నులను కోయించి తెప్పించుకొనుచున్నారు. మొలలోతు నీటిలో నిలువబడి చేలను కోయునెంత కష్టసాధ్యమో నేను వేరుగ వ్రాయనక్కరలేదు. తాటిదోనెలన్నియు బాగులుతీరి నిలిచియుండెను. వెన్నులను కోసి ఒకొక్కచే దోనెలందు నేయుచుండిరి. మేము చూచిన పాలమునందు దోనెలు పని చేయుచున్నవి. నేను విచారించగ సాయంకాలమునకు వారు సుమారు 6 బస్తాల ధాన్యముకోసి యుంచునీ తెలిసినది. ములక తేనియెడల యెకరమునకు సాధారణముగ 15 బస్తాలవంతున పండుచేసనం నిప్పుకు రెండు బస్తాల వంతునవైనను. కాదని రయితులు నాతోచెప్పుకొనిరి. ములక తేనియెడల యెకరము చేసుకోయుటకు 2 రూపాయల వంతున ఖర్చు అగుట. ఇప్పుడన్ననో 5 రూపాయల వంతున సాముపోయవలసి వచ్చుచున్నది. ఖర్చుపోయెకరమునకు బస్తాధాన్యము మిగులుట దుర్లభము. ఇన్ని ఇబ్బందులు పడినను, ధాన్యము నీటిలో తడియుటచే సరియైన ధర రాదు. కోమటిలంక ప్రక్కనే ప్రయాణముచేసి, నిన్ను మేము ప్రత్తికోల్లంక చేరుచుంటిమి. కైకలూరునకును ప్రత్తి కోల్లంకకును 8 మైలలదూరము. రెండుమైలల దూరమునం దుండగనే దవ్వలనుండి, ప్రత్తికోల్లంక చేరువుగట్టుగొని పశువర్గమును, వృక్షగ్రభాగములును, గుడిసెలప్రాగును కనుపించుచుండెను. చేరువుగట్టుగొని వెల్లపకువులు నీటియందు తేలియాడుచుండిన విహంగములచేత నుండెను. మేము లంకకు సమీపించునప్పటికి అక్కడకు ఆరుమైలల దూరమునందుగల కొల్లెటి కోటయందలి, "వెండింటయ్య" వారి దేవళము పచ్చని చెట్లచుట్ట ధవళరూపముతో లోచన గోచర మయ్యెను. ఆ దేవళముచుట్టును పూర్వ మొకానొకప్పుడు దుశ్శత్రువైన దుర్గముండెననియు, కుంభేరమహారాజు రాజ్య మేలవనియు, దుర్గశిథిలభాగము యిప్పటికిని అగపడుననియు, నాతోచెప్పిరి. ఏది యెట్లున్నను, కొల్లెటికోట పూర్వకాలమునందు ప్రసిద్ధిని జెందిన దనుటకు సందియము లేదు. అక్కడకు మేము నేడో రేపో వెళ్లుచున్నాము. అక్కడి యుదంతమును ముందు వ్రాయుదును.

4-50 నిమిషములకు మేము లంకచేరితిమి. గ్రామము నందు 80 గడపలున్నవి. జనసంఖ్య 500 మంది. ఇండ్లలో 15 ఇండ్లుపడిపోయినవి. నేను జూచిన లంకలన్నిటిలోను ప్రత్తి కోల్లంక, చాల అసాహ్యముగనున్నది. ఇంటికిని ఇంటికిని, మధ్యను, ఇరుకు. ఆ ఇరుకు ప్రదేశమునందే పదియందేదో కోళ్లను పెట్టుకొని, "అల్లాల"ను కలవగింజలు దంచుకొనుచున్నారు. అందులోనే పందులు, కోళ్లు, కుక్కలు కూడలిరుచున్నవి. ఇంటిలోనికుండలు మున్నగువానిని నులకచుంచుట విధానే పెట్టు కొవలయునుగాని, మామూలుగ క్రిందపెట్టుకొనుట కైకను స్థలము లేదు. స్థలాభావమే గ్రామమునాహార్యమునకు కారణమని నాకు దోచినది. గ్రామము నలుమఖిలులకును నేను వెళ్లిజూచితిని. వేసవికాలమునందుబండవొడ ప్రయాణము చేయవలసి యుండిన లంకలకొప్పుడు పడవవిధానే వెళ్లుచున్నాము. అట్టిస్థితిలో గ్రామముచుట్టును నీటికేమికోదవగాని గ్రామములోనియె ధైవ వీధిలోనికికూడ నీరుపొడుచుటాశ్చర్యముగ నున్నది. పీఠులలోని నీటిని తోడుకొనియు, కట్టలనువేసి నీరుపడకుండగను కట్టబిడ్డములను చేసికొని లంకలోని వారు తంబూలుపకు చున్నారు. మాదగ్గరకొక వృద్ధుడువచ్చి "ఉడ విలోనున్న ట్టున్నాము బాబో, తిండిలేక మాడిపోవుచు

న్నాము నాయనా, మాకేదైన ఇచ్చికోరికను నిర్విఫల్యము గట్టుకొండి" యని చెప్పుకొనెను. చింతపాడులోనుండిన పొట్టగడియదని ఒక కుటుంబీకుడు ప్రత్తికోల్లంకకు తేచి వచ్చి అక్కడను జీవనము జరుగక బాధపడుచున్నాడు. లంక ప్రక్కన చెరువుకలదు. చెరువుకట్టలలో నొకటిమాత్రము నీటి యందు మునుగలేదు. దానివూడ లంకలోని పశువుల నన్నిటిని కట్టుకొనిరి. చేరువుకట్టవొడకు వెళ్లుటకు మధ్యను నీటి ప్రవాహము నీరుకొని వెళ్లవలసియుండును. నులమాత్ర విస్ఫోవము నకు లంకయందు వసలిలేదు. మేలేలేక గ్రామములో సగము పశువులవరకునుచనిపోయినవి. పశువులమేతకు కోసికొనివచ్చిన జీలుగచిగుళ్ళను నాకు రయితులు చూపించిరి.

లంకనుండి మాలపల్లె కలదు. మాలపల్లెయందు 13 కుటుంబములు క్కాపుర మున్నవి. అందులో పీరువా రననెల ప్రతి వాయుని నిరాధారలు. మాలపల్లెలో గాత్రాతినిన పగలు భోజనములేదు, పగలింత గంజి తాగిన యెడల గాత్రాతి పశువంశులెను. అట్లే బాధపడుచు కడుపులుకట్టుకొని దినములుగడపుచున్నామని మాలలందరును నొక పెట్టున గోలవెట్టిరి.

లంకలోని వారికిని మాలపల్లె వారికిని మేము మూడు వందల నుండి 3 బస్తాల బియ్యమును సవర్గము నిచ్చితిమి. సాయంకాలము 7 గంటలకు బియ్యము పంచిపెట్టుకొని పడవ సాయద్రోసితిమి. పడవ కదిలినప్పుడు లంక ప్రజలందరూ "నాయనా, నాలుగుదినముల వరకును మీధర్మమాయని ఇంతి కూడు దిని బ్రతుకుదురు"ని సంకోచ ముట్టిపడునట్లు కేకలు నేసి అందరును చేతులు వైకొత్తి ధర్మముచేసిన ఆంధ్రమహాజనులకు నమస్కరించి తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడించుకొనిరి.

లంకనుండి కైకలూరు వచ్చుచుండినప్పుడు మేముపడిన తిప్పలు వ్యవస్థాతీతము. కాంచీకట్టిలో దారి తెన్ను కనుపించలేదు. రాత్రి పడవలోకూర్చుండి చూచినప్పుడు పృథ్వియంతయు జలమయమై యున్నట్లు తోచినది. రాత్రి 9 గంటలకు నప్పటికి పడవ మెకకప్పటి ఇటుకటుక కదలలేదు. నీటిరుద్ధు నేమాత్రము పొడిగిల సగుపడినను దానివూడ పాలులు చేరుచున్నవి. పాలుల రుద్ధును గిసి పడవకు త్రోయుటకే పడవ నా దోష్టమోను? ఒకగట్టువాటి బయటపడిన మరయొక గట్టు కైకలూరు సమీపమునకు వచ్చినను ఇట్లు గంటలకొలది తంబూలు పడిపడి రాత్రి 10.45 నిమిషములకు చేరుచేతిమి.

నిన్ను పుధ్యార్హము 12 గంటలకు సేకకబ్బందము దానసూడెము మాలలకు 150 నుండి 2 బస్తాలధాన్యము పంచివెట్టిరి. నేటి యుదయమున లోకమునాడి మాలవాండ్రకు 350 మందికి కూడ 5 బస్తాల ధాన్యము నిచ్చిరి.

తెనాలి రేవెల్లె తాటికాలము వలననే ఇక్కడి తహశీలుదారుకూడ రెండుదినములనుండి కదలికచూపి ములకబాధితులకు సర్వవిధముల సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. "ఏ పాతికరూపాయలో నేబదిరూపాయలో ఖర్చు పెట్టుకొని యూరకుండుటవలన ప్రయోజనములేదు. నేల్కొలది ప్రజలు నిరాధారమై బాధపడుచున్నారు. కావున మీరు సురింత యాదార్యముచూపుట సంభావ్యమ"ని నైఅధికారులు తహశీలుదారునకు వ్రాసియుండిరట. దానివూడ వారు ధాన్యమును బియ్యమును పట్టించుకొని లంకలందరు వెళ్లి తమకు చేతనైనంతవరకును తోడ్పడుచున్నారు. నిన్ను వారు పుట్టెను ధాన్యమును పంచివెట్టిరి. తిరిగి అయిదుబస్తాల ధాన్యమును 2 బస్తాల బియ్యమును పట్టించుకొని శ్రీపర మున్నగు గ్రామములకు వెళ్లివట్టు వినుచున్నాను. తహశీలుదారును గ్రామస్థులను కైకలూరునందు చేరి యొకదినమును సంతర్పణము చేయుట కాలోచించుచున్నారు.

II

[కాళ్ల కూరి నృసింహంగారు]

కొల్లెరుసరన్ను కృష్ణా గోదావరి నదులకు మధ్యను సముద్రమున కుత్తరమున రమారమి పదునైదు మైళ్లలోపు దూరమునను, తూర్పుకోననుండి రమారమి ముప్పది మైళ్ల పొడవును, పదునైదు మైళ్లలోపు ఉత్తరపు బొడ్డుననుండి వెడల్పును కలిగియున్నది. ఇది కృష్ణాజిల్లా కయికలూరుతాలూకాలో ఎక్కువగను, గుడివాడ, యేలూరు తాలూకాలలో తక్కువగను, వైకల్యము కలిగియున్నది. సగముచుట్ట దిబ్బ

దిబ్బలుగా నున్న భూభాగమున వడ్డెవాండ్రు, మాలవాండ్రు, మున్నగు పెక్కుండ్రులంతయును, జలచరములవలె, నివసించు వడ్డెలు, గూడెములు, భూమరు నలువది గలవు. ఇవి కయికలూరు తాలూకా హద్దులో చేరియున్నవి. ఈ సరస్సులమట్టును 1 భీమ వరము, 2 ఏలూరు, 3 గన్నవరము, 4 గుడివాడ, 5 కైకలూరు తాలూకాలు సంబంధించియున్నవి. ఈ తీరభూములలో యేమాత్ర మధికముగ వర్షించినను, ఆసీరు అనేక వాగులు, వాళ్లు, మున్నగువాటిగుండా 1 తమ్మిలేరు 2 రామిలేరు 3 బుడమయేరు 4 యెర్రకాలవలోనికి చేరి వాటి ద్వారా స్రవణముగా సరస్సున జేరుటయేగాక, రెండువరులకును ఆనకట్టల యేర్పడిన దరిమిలాను, రెండు వైపులనుండి త్రవ్వించబడిన మురుగు కాలువలన్నియు యిందు ప్రవేశ పెట్టబడినవి. సరస్సు నకు 1 జవ్వినకనమ 2 పేరంటాలు కనుమ అను రెండు ముఖ్య ముఖద్వారముల గుండా వెలువడు ప్రవాహమును, సముద్ర గామి చేయుటకు, సహజముగ పుట్టబడి యున్న, ఉప్పుచేరు ముఖ్యధారముగా నున్నది. ఈ యేరు అనేక వంకలు కలిగి, యిరు వైపులను కట్టల లేక, చాలినంత వెడల్పులేక, ఇరుకై, వెలువరించుటకు శక్తిలేక యున్నది. సరస్సులో జమ్మి, తూడి వడ్డె రా చెత్తలేమలు దట్టముగా ఏటేట పెరుగుటవల్ల నానాట పెరుకగలిగి, పూర్వమువలె నలువైపులనుండి కచ్చెడినీటిని భరించలేక, రానురాను పడేండ్ల నుండి పోరలి, పొంగి లంకలలో ప్రజల తీరవరమున నీటితోడు యంత్రాధారములచే కాబడు చున్న సాగుబడిని మాత్రమే గాక చుట్టునున్న గ్రామముల సాగుబడిని సహితము, ముంచి, బీదల గుడిపెలను గూడ తగు యుగ తనపొట్ట బెట్టుకొను చున్నది. అందుచే, యీ ప్రాంత న్యవసాయదారులకు, కూడిరాని నష్ట మధికమగుచు, నామ మాత్రావశిష్టముగా అప్పుడప్పు డిచ్చుచున్న మురుగు నష్టపు రిమోషనువలన, దొరతనమువారికి సయితము, నష్టము కలిగించు చున్నది. క్రమక్రమముగా ప్రజలు దరిద్రులై నిలవనీడలు సయితము పోవుచు పలువిధముల దుస్థితి పాలగు చున్నారనియు వైన వివరించిన ముఖద్వారములను చక్క జేసి, ఉప్పుచేటి చుంపులను తీర్చి, కట్టలను జేయించుట, జేవిధముల దొరతనమువారిని, ప్రజలు విజ్ఞాపనల మూలమునను, ప్రజాప్రతినిధి సభ్యుల ద్వారాయున్న సమక్షమున చిరకాలమునుండి అనేక సార్లు మొర బెట్టుకొనుచున్నను, కార్యకారకాలేదు. దొరతనమువారికింతవరకు చెవికెక్కర పోవుటకు ఇప్పుడు యుద్ధసమయమని యే కాదు, మరేమి కారణమో యూహించజాలక, ప్రజల దురదృష్టవని చింతిల్లు చున్నారము. వైన వివరించిన రీతిని, యిప్పుడైనను, యీదుస్థితిని తొలగించునో, యెన్ని శతాబ్దములకైనను యీ ప్రజలు తేరిపిల్లలని గూఢగ విన్నవించుచు న్నారము. ఈయేట మొదటినుండియు కురిసిన అధికవర్షముల వల్లను, మురుగు కాలువలయొక్క సేంపరము వల్లను చాలా భాగము యీ ప్రాంతపు పల్లపుచేలు ముంపు గలిగి పాడయిపోయినవి. గత నెలలోను యీ నెలలో మొన మొన్నటివలెను, కలిగిన వర్ష పాతముచే, జలప్రళయముకలిగి యేళ్లు కోళ్లు-వాళ్లు-చేళ్లు జలార్ణవమై, వరిచేలు గూపువాని అనేకగుడిపెలు కూలి అచ్చటచ్చట అరుదుగానున్న తుమ్మ చెట్లుపడి, దూడలు చాలవరకు చచ్చి ప్రజలకు ప్రాణావశిష్టత కలిగి చుట్టునున్న మెరకగ్రామముల ప్రజల తోడ్పాటువలన, ప్రాణావశిష్టతయొక్క ఆనిర్భాగ్యులు గట్టిక్రింపగలిగి గాని ప్రజాప్రాణావస్థయు వివరములేదు.

ఇప్పుడెల్లభయంకరదశలో నున్న కృష్ణవరదలవల్ల కలిగిన ప్రాణనష్టము, ధననష్టము, కృషినష్టము కంటె, కొలేరు నష్టము మారపు చూపునకు, అంత మిక్కుటముగా నుండ జాలదనియు, తుణకాలములో మిన్నంటి తాండవ మాడిన కృష్ణవేడి చిందుల ముందర, తా జేరినడక గల దీని ప్రభావ మంతగ లేదనియు, మాత్మదృష్టి లేనివారికి నోచినను అనుభవైక చేద్యులగు ప్రాజ్ఞులకు, క్రమక్రమముగ కృపించుచు ఎటు నెత్తి ఆర్తారావములను విలపింపలేని యీ ప్రాంత దరిద్రుల ప్రస్తుతావస్థ హృద్యోచరము గాక మానదని మానవ్యుక్తము. పలుబాములబడి, పెక్కుండ్రు సహాయములు, యీ నెల 5-వ తేది నుండి, ఆకువీడు గ్రామమునకు రావొచ్చిరి. ఈ గ్రామము చుట్టును జలార్ణవమై బీదలయిండ్లు కొన్ని మాత్రము కూలిపోయినవి. నిరాధారులు కొందరేర్పడిరి. యీ గ్రామ సమీపములో ఉప్పుచేటికి తూర్పువైపుననున్న భీమవరం తాలూకాలోని వైన, 1. గుమ్మలూరు, 2. తర్రావ, 3. అయిభీమవరం, 4. చెరుకుమిల్లి, 5. యేలూరుపాడు, 6. ప్రాతల్ల మెరక, 7. కలవ పూడి, అను నీ గ్రామములలో ముంపుకలిగి, చేలుపాడై కొన్ని యిండ్లుకూలి, కొంత నష్టము కలిగినది. ప్రాణాపాయము లేదు. ఆయా గ్రామములలో, బీదలకు అచ్చటచ్చటనే

ఆయా గ్రామములలోని ప్రముఖులు అన్నదానము గావించి, ప్రశంసా పాత్రులయిరి. ఈ ప్రాంత దుస్థితి కన్నులార చూచుటకు, త హా శ్రీ దా రు శ్రీ మాది రెడ్డి గంగారావు నాయుడుగారున్న, భీమవరం డిప్యూటీ కలెక్టరు శ్రీ తాడికొండ సీతారామయ్య పంతులుగారును దయ చేసి పరిశీలనగా చిత్తించి దీనాపాపము లాకర్షించి భీమవరం చేరి శ్రీ కలెక్టరువారికి విశదపరిచిరో లేదోగాని తుదకు దొరతనమువారి ధనసహాయమున వడసి యీ నెల 10 వ తేది మొదలు 13 తేదీ ఆఖరువరకు నాలుగు దినములు ఈ గ్రామమున నిరాధారులగు కొందరికి బియ్యమును పెక్కుండ్రులకు అన్నమును పెట్టించిరి. తుదకు 1500 లు లోపు ప్రజలను రమారమి రు 150 లు వెచ్చించి ఆదరణతో కాపాడిరి. 1 వారి మానవసేవ, వారి రాజసేవకు, వన్నె తెచ్చినదని, వారు వంద నీయులని విన్నవించుట అతిశయోక్తి కాదు. ఈ తాలూకాలో వడికిళ్ళి భూమియని, సకల విధ సంపన్నత్యముచే విరాజిల్లుచు, సమయమెరిగి బీదల కన్న మిడుటలో వెనుదీయని ప్రాజ్ఞులని పేరొందిన, శ్రీ పులవర్తి లక్ష్మణస్వామి శ్రేష్ఠిగారు ఈ నెల 14 తేదీ జనువారమున భూమరు 1500 ల బీదలకు అన్నదానము గావించిరి. వీరి కనుచరులగు వైశ్యయువకుల తోడ్పాటుగూడ ప్రశంసా పాత్ర మైనదిగా నుండినది ప్రాయశఃసరములేదు. శ్రేష్ఠిగారి అన్నదానమునకు పాత్రులయిన వారిలో, యేకకాలమున అంత్యజాలగు మాలవాండ్రు, నొక్క సహస్రము గూడి యొక్కపంక్తిగా జేరి భుజించుట గూడ నిన్ను జాత్యుద్ధరణకు కార్యభూమి, గ్రామములలో సహితము పూర్వార్థావరణరాయణలలో, గొప్పవిద్యాధిక్యతలేని ధనాధ్యులలో గూడ బయల్పడుచుండుట, ఆధ్రవేశమాతయొక్క నికృష్టదశ తొలగిపోవుచున్నట్లు నూచన లగుపడుచున్నది, ఆనందించుచున్నారము. కృష్ణవరదలచే దుర్దశలపాలైయున్న జాత్రాడి గ్రామవాసులయవస్థను శ్రేష్ఠిగారు పత్రికాముఖమున జాచి తెలిసికొని తాను జాత్రాడివంశ సంబంధుడననియు తత్కారణమున, తద్దానివాసులకు, శక్తికొలది తోడ్పడుట తనకు విధాయక కృత్యమనియు తమకు గలిగిన హృదయాంధాళననుబట్టి బెజవాడలోనున్న సేవాసంఘ కార్యదర్శియగు శ్రీ కాతా సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారికి వదిరాపా యిలు చందాను బంపిరి. పారమార్థికక్షామము, ప్రకోపకార చింత, జోభిమానము, మానవసేవ, వీరహృదయమున మొలక తెత్తుచుండుటచే వీరి యభివృద్ధిని హృదయాంతర్యమైయున్న విరిగుణసంపత్తిని వృద్ధితో బలపరచి రక్షించుటకు పాపేశ్వరుని సదా నేకుచున్నారము.

నేటిదినమున బ్రహ్మశ్రీ పిల్లలమర్రి వేంకట సుబ్బయ్య గారను వృద్ధబ్రాహ్మణుడు తన జీవన్ముక్తికి జేసికొను కర్మ లన్నిటిలో నదియే ప్రాధాన్య మైనదని వృద్ధవిశ్వాసముతో భూమరు 1500 ది బీదల కన్న దాన మొనంగిరి. ఈ జనసంఖ్యలో మాడువంతులు పంచములు అగుటచే వారు కడుపార భుజించి నప్పుడు కండ్లారజూచిన యాముసలి బ్రాహ్మణుడు ఈ అన్న దానముచే, తన జీవితము సాధక మైనదని పొందిన యానందము, వర్ణనాతీతమైన దగుటచే, ఆయన బహుసంఖ్యాకులయొక్కయు ఆసమయమున అచటనుండి నేవిధముల తోడ్పడిన అధికారులు శ్రీ సీతారామయ్య పంతులుగారు 2 శ్రీ గంగారావు నాయుడుగారు 3 శ్రీ నిడదవోలు యశ్వేటు దివాన్, పిల్లల ఆంజనేయులుగారు మున్నగు ప్రముఖులయొక్కయు, వందనములకు పాత్రులైరి. నేటిదినమున యిచ్చటి వైశ్యులను శ్రీలక్ష్మణస్వామిగారి జనకసోదర పుత్రుల మాయుడుగారు శ్రీ జాత్రాడి రత్నయ్యగారు అనే మహాలక్ష్మ్యయ్యగారును, ఎల్లుండికోజ్జు తాడినాడ విన మీరాసాపేయిగారి కుమార్లు మహమ్మదు మునిషీ అబ్దుల్ కరీం సాపేయిగారును, ఇల్లె బీదల కన్న దానము చేయుటకు ఉద్దేశించి కృషి చేయుచున్నారని, విన్నవించుటకు సంతన మగుచున్నది. పలుబాములు బడుచున్న యిట్టి విపత్తరణములో నిరుపేదల రక్షణకు తోడ్పడిన యీ అన్నదాతలను జగద్రక్షకుడు సర్వదా తోడునీడై రక్షించు గావుతే.

III

ఆగడ్డొంక యనునది ఏలూరుతాలూకాకు చెంది యున్నది. ఈ దుస్థితి మా డిప్యూటీ కలెక్టరు దొరవారగు మహమ్మదు ఇబ్రహీం సాపేయిగారికిన్ని మాతాలూకా తహశీలుదారువారగు పానుగంటి అన్నారావు పంతులుగారి కిన్ని తెలిసిన వెంటనే వారు బయలుదేరి గుండుగోలను గ్రామములో సకాముచేసి దెందులూరు భీమడోలు గుండుగోలను గ్రామప్రజల యావస్థనిది సమావేశముచేసి యీ దరవస్థను గురించి వారికి దెల్పుగా యెవరికితోచిన సహాయము వారు చేసిరి. యీలా పోగుబడిన బియ్యము ఉప్పు మొరపకాయ. చింతపంకు వల్లిపాడు సుమారు 700 రూపాయల విలువగల సామాను శ్రీవారలు వెంటనే తీసికొని తాటి సంగళ్ళవారిద

ఆగడ్డొంక గ్రామముచేర్చి నిల్పుటకు నీడలేకను తినుటకు అన్నములేకను భాధపడు భూమరు 800 వందల జనుమునకు 10 రోజులకు సరిపకు సామాను నిచ్చి వారల సంతృప్తిపరచిరి. పశువులకు గడ్డివిషయములకూడా చాలా ప్రయత్న పడి కొంతవరకు సంతృప్తిచేసి వారల సంతృప్తిపరచిరి. వీరితోపాటు మా రివిన్యాయనస్పెక్టరుగారయిన జీడిగుంట సూర్యప్రకాశ రావు పంతులుగారు పడిన శ్రమకూడా మిక్కిలి కొనియాడ తగినది. యీలాటి బొత్తిగా ఆస్కాములేని గ్రామములు అనేకములు గలవు. ఆ గ్రామవాసులకు కూడా ఆ చుట్టుపట్ల ప్రజలను అధికారులను తగు సహాయము చేసి నిల్పుచున్న భగవంతుని మిక్కిలి ప్రార్థించవలసియున్నది- బందా నియ్యన్న.

IV

ఈ కుధ్య కృష్ణవరదలలో భాధాపడితులైన ప్రజల సహాయార్థము కొందఱు నిచ్చిక సేవకులతో నేగిరచ్చిక “చాదరీ పత్రికాధిపతు”లగు గారపాటి ఆంజనేయచాదరీ గారిని అక్కడి స్థితిగతుల నడుగగా వారిట్లు వాడుచ్చిరి. “వరదలలో నుసుగులు బీడక నెట్టెటలో బయల్పడిన బీదవారలకు తినుట కాహారము లేదు. మేము చూచిన కొన్ని గ్రామములలో కేవలము జానుపండ్లతో కడుపులు నించుకొను బీదవారలు గలరనుట యతిశయోక్తిగాదు. ప్రతి వత్సరము ఏ కొంచెమైనను వరదవచ్చుట సహజముకాని యీ దినములలో మాత్ర మింత వెదవరద ఈ కుధ్య కాలమున నెప్పుడూ రాలేదనియు, దాదాపు నలువది వత్సరములనా డిట్టి పెద్ద యువద్రవము సంభవించినదనియు పంటలు పూర్తిగా నాశనమై నిరాధారులైన బీదరయితుల కప్పుడు గవర్న మెంటువారు రిమోషను నిచ్చిరనియు కొందరు పూర్వకాలపువారు మాతో జెప్పిరి. బెజవాడయందు ఆనకట్టయొద్ద కృష్ణానదీ ఘోష యటులన్నదో అచ్చట వరద భాధాపడితులైన బీదకృషికుల ఘోష యటులన్నది. కారణము కి స్త్రీల సమయము వాపున నుండుటయే. వైపు నష్టములకు పాలబడి, గృహములు కూలి యల్లలాడు ఆ బీదరయితుల కిట్లుట నవ్వనిచ్చెడు దాతలెవరు? ఆదాములేక అప్పుపుట్టక రయితు కిట్లుల నెటుల నివ్వగలరు? కృష్ణాప్రళయ సందర్భక సభవారు నిరాధారులగు వారలకు ఒకటి రెండు దినముల కాహారము నిచ్చుటతో శృష్టిపొందక రిమోషన్ పొందెడి విషయమునను నష్టావశేషములగు వైరులుగల రయితులనుండి కిట్లుల గ్రహించుటలో కొన్ని యనుకూల పద్ధతులు జేయుటకును దొరతనమువారిని గోరి యా విషయమున సాటుబడిన విశేష యువకార మొనర్చిన వారగుదురు”- ఆ. గోపాల కృష్ణయ్య.

టౌజానా.

593

పురాతన విజ్ఞానము.

అనేక శతాబ్దముల నుండియును విశేషులచే జిప్పబడిన నూత్రములు, లోక హితార్థము వారి శిష్యులచే భద్రపరచబడి యున్నవి. అట్టి జ్ఞానగర్భములలో ముఖ్యమయినది “మనోహరయిన చక్రపు నిరతానంద దాయకము” అననది. వివిధరుగు, అందఁ యింను ఇంద్రియముల నాకర్షించుటయే గాక, దానితో బాటు అనిర్వాచ్యయైన ఆనందమును తెచ్చును. ఆశ్చర్యకరమగు దిశాముఖము, గొప్పశిల్పిపని, మనోహరమగు సుందరి ఇత్యాదులు అందమున కాకరములు. చరాచరము లన్నిటిలో శరీరము మొక్క అందమును బోలి ఆకర్షించునది వేరొకటి లేదు. సమృద్ధమైన శోభములు గల నిండైన నారీముఖ పద్మమునకు సాటియే లేదు. అందము నభివృద్ధి పరచుట ఎల్లపుడును సాధ్యమే. ఒకశ్రీ శోభము లిదివరకే సమృద్ధమైనవైనను సరియగు ఉపచారము వలన నింకను అభివృద్ధి జెందింప వచ్చును. సవీప్రకృతి శాస్త్రకోధన, శిశుజాభివృద్ధికి గల మాటంకములను తొలగించినది.

అట్టి శాస్త్ర పరిశోధనలలో అనమునకును బంధించినది. “టౌజానా”. ఇందు రాలిపోవున్న వెంకటకుల కుదుళ్లు నుండిలి క్రైములను చంపి వాటి నెంపునకు వలయు నట్టియు, అతేకున్న నవి తీడించునట్టియు పరార్థమును సుమారున్ను.

టౌజానా యీ పనులన్నీటిని చేయునటులే గాక దీని వాడినవారు ప్రపంచమునందలి సుందరీయణులలో హింద రాగ్గగగణ్యులుగ, పరిగణింపబడు చున్నారు.

“టౌజానాలో” కొత్తకలియదు. కెమిక్టు నకుగవచ్చును. ఇది రెండు విధములుగ నుండు బడును. ఒకటి పురుషులకు, వేరొకటి స్త్రీలకు. మొదటిని అంటుకొని యుండునట్లుగగూడ నుడును. మీ రేమందుల దుకాణములో నడిగినను ఇత్తురు. లేదా సోదా ఏబట్టు మట్టి అందు కో లిమిటేడ్ 15 శెంకులైనను వీడ్ హాట్టు బాక్సు 225 మద్రాసు అని వ్రాసిన లెప్పించియిచ్చును ఇత్తురు. ఖరీదు 5 డొన్నలు సీసా చల్లుకొను వానితో సహా 1.12.0 „ 10 „ 2.12.0

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మా విలేఖకుల వద్దనుండి)

శ్రీ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

శ్రీ, నవంబరు 18:— 16 వ తేదీగల ఈక్రింది తంత్రీ వార్త హిందూదేశ రాజకీయ యుద్ధవార్తగారి యొద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది.—

ఆంగ్ల రంగము.

ఆంగ్లరంగము కుత్తరమున బ్రిటిషువారు జయించిన స్థలమును వారు బలపరచుకొని తమ సేనాముఖమును చుట్టొకటై ముందునకు జేర్చిరి. బట్టిడి వాల్లెగోరుకు శూరులను వారు తమస్థానములను దుచ్చేర్చి మొనర్చుకొనిరి. సోమవారము ఉదయమునుండి ఇంతవఱకు వారు పట్టుకొనిన ప్రాంతములు 5078 వైచితుల లతి ప్రైర్యసాహసపరాక్రమములన బ్రకటించిరి. శత్రువులు అతితీవ్రముగా తలపడుచుండెడి, దీనికి దోడు భూమి చెక్కుగానుండి, అనేక స్థలములందు యుద్ధమున కభ్యంతరము గలుగజేయుచుండెను.

పరాసు రంగము.

పరాసువారు సెయింటుపియర్ వాస్తు అడవి కుత్తరాంతమునందు కొంతవారము ముందునకు వచ్చిరి. సోమనది కుత్తరమునను దక్షిణమునను జగ్గులు విశేష తీవ్రతతో తలపడిరి. సెయింటు పియర్ వాస్తు అడవికి ఉత్తరపుకొనను శూరులు ప్రక్కను తప్పు ఇతర స్థలములందు వాటిప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థము లయ్యెను. ప్రహార్య గ్రామపు తూర్పునందును వారు స్వల్పవిజయము నొందిరి.

ఇటలీ రంగము.

ఆస్ట్రీయనులు అయిదు పర్యాయములు తీవ్రముగా యుద్ధము సలిపి సాక్షాత్కారము అనుష్ఠించునట్లు (గోరీజియాకు తూర్పున, ఇటలీవారిని ప్రభువు కందకములనుండి వెనుకకు నెట్టిగొనిరి. కాంగ్స్ ప్రక్కనునై ఇటలీవారు అనేక స్థానములందు ముందునకు వచ్చి తమ పంక్తియందు వంపులు లేకుండ చేసికొనిరి.

రష్యా రంగము.

నోర్మన్-కాసెది కుడిగట్టునహాలిక్కు 15 మైళ్లు ఉత్తరముగా శత్రువు లీవల ఆక్రమించుకొనిన స్థలమునుండి రష్యానులు వారిని పాఠాగోలిరి.

రోమేనియా రంగము.

ప్రెడోక్ దక్షిణాన రంగములందు రోమేనియనులు తమ స్థానములను గాపాడుకొనుచున్నారు. కాని రోటన్డమ్ కనుకవద్దను, జూల్ లోయందును వారు వెనుకకు పోవలసివచ్చెను. దాన్యుబునది, పొడవునను పదాతిదళ యుద్ధమును కరంగి యుద్ధమును తీవ్రముగా జరిగినది. డోబ్రూజా రంగమునందు రోమేనియనులు సేనాముఖమున నంతటను విజృంభించి దాన్యుబునదిపై జర్నల్ దాడు నాలుగు మైళ్లుదీగున నున్న ఒక గ్రామము నాక్రమించుకొనిరి.

బాల్కన్ రంగము.

సెర్వియనులు విజయములనొంది నిరంతరము ముందునకు సాగుచునే యున్నారు. చింగిల్ అను గ్రామము సెర్వియనుల కశేమైనది.

ఆంగ్ల విమానములు.

ఆంగ్ల విమానములు బ్రిటన్ ఆస్ట్రేలియందున్న కాకా నిర్మాణముల మీదను, సముద్రాంతర్గమి నిలయముల మీదను దాడులను గా బొంబులను వర్షించెను.

II

18 వ తేదీగల ఈతంత్రీవార్తను ఇండియా మంత్రిగారు పంపిరి.

ఆంగ్ల రంగము.

ఆంగ్ల కుత్తరమున క్రొత్తస్థానములపై శత్రువులు కండ్లను కదలెడి. బ్రిటిషువారు మరి 303 గుర్రుని పట్టుకొనిరి.

పరాసు రంగము.

బట్టిడి మరల ప్రతిముట్టడి సలుపలేదు. ఇందులకు వారు చాల సేనా చేర్చి 3 ముడుటిరంగుల సేనల సుపయోగించిరి. పోతతితీవ్రముగ జరిగినది. పరాసువారు మరల తలపడి ప్రహార్య గ్రామమును కళపరుచుకొనిరి. 7వ తేదీన వాక్రమించిన ప్రదేశములందును వారిస్వాధీనమందున్నది.

ఇటలీ రంగము.

గోరీజియాకు తూర్పున సానుమార్చు గుట్టలయొద్ద శత్రువుల కళపైన కందకములను ఇటలీవారు మరల నాక్రమించిరి.

రుమేనియా రంగము.

ప్రెడోక్ కనుమ దాగ్ సెల్వెయొద్ద రుమేనియావారు స్థానములను నిలుపుకొనగలిగిరి. ఆ మాటకు పడనుటను గాట్లము కనుమకు దక్షిణమునను జాయలులోను వారు వెనుకకు పోవలసివచ్చినది.

బాల్కన్ రంగము.

సెర్వియ కు పడనుట పరాసు రష్యా ఇటలీ సేనలు జగ్గును బల్గరు సేనలను మొదటి పంక్తినుండి బ్రిటిషువారు తరిమిరి. అచట రెండవ పంక్తి పుచ్చుపబడినది. మొనాస్టీరుకు దక్షిణమున 4 మైళ్ళలోనున్న విటోకుడి భాగమును పరాసు రష్యా సేనలాక్రమించెను.

సెర్వియా సేన భీషణము మున్నగు గ్రామములను 1000 మందిని పట్టుకొనెను. స్ట్రొమాయొద్ద సీరీసుకు దిగువనున్న కక్రకాను బ్రిటిషువారు వశపరుచుకొనిరి. బల్గరులు నిహారునది ఎడమతీర్పునకు పోవుచున్నారు.

జగ్గును యుద్ధవాకల దాడి.

శ్రీగండు జలసంధి ముఖమున జగ్గులు దాడి సలిపిరి. ఆదాడిలోవారి యుద్ధవాకలు 6 మొదలు 9 వరకు నష్టమైనవి.

ఎగ్రిమెంటు కూలీలవద్దతి

హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి సూచనలు.

శ్రీ, నవంబరు 18:— ఎగ్రిమెంటు కూలీలవద్దతి విషయమున హిందూదేశ కార్యదర్శి ప్రకటించిన 1916 వ సంవత్సరము అక్టోబరు 15వ తేదీగల ఈక్రిందిప్రకటనను ఇండియా కేబులుయందు ప్రకటింపబడినది. దానియందలి ముఖ్య విషయములను ఈక్రింద తెలిపెదము.

1910 వ సంవత్సరమున గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారు అగ్రిమెంటుపద్ధతిని పూర్తిగా తొలగింపవలయుననియు, దీనివలన ఇతర అధినివేతములందు భారతీయుల గౌరవమునకు భంగము గలుగుచున్న దనియు హిందూదేశ శాసనసభలో చెప్పిరి. దానికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు బ్రిటిషు సభ్యుడు అగ్రిమెంటు పద్ధతిని కూలీలకు గలుగుభాగములను వివరించిరి. అగ్రిమెంటు పద్ధతికి ప్రతికూలముగా ప్రజాభిప్రాయ మధికమైనప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఆవిషయమునుగూర్చి వివిధరాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు తమ తమ యభిప్రాయముల నీయవలెనని కోరిరి. సంయుక్త రాష్ట్రములు, మధ్య రాష్ట్రములు, చెన్నపురి ప్రభుత్వములవారు అగ్రిమెంటు పద్ధతిని పూర్తిగా తొలగింపవలెనని కీఫార్సు చేసిరి. ఇతర ప్రభుత్వములవారు అగ్రిమెంటుపద్ధతి నభివృద్ధి నొందింపవలెనని సూచించిరి. అసాను ప్రభుత్వమువారు అనిర్బంధముగ వలసను ఏర్పాటు చేయవలయుననియు, వలసపోవువారికి ప్రభుత్వమువారు విశేషముగా తోడ్పడవలయుననియు తెలిపిరి.

అగ్రిమెంటు పద్ధతికి ప్రతికూలముగా ప్రజాభిప్రాయము నానాటి కధికమగుచున్నది. దీనిని దక్షిణాఫ్రికాకాన్గోలముగూడ పోషించినది. కనుక ఇప్పుడు అగ్రిమెంటు కూలీల పద్ధతి అనుబంధమున నాలుగు అధినివేతములందును, మరి నామునందును పూర్తిగా తొలగింపుడని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారికి వ్రాయవలసిన సమయము వచ్చినది. కాని ప్రస్తుతము సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు యుద్ధవిషయములై యున్నందున ఈ సమస్యను పూర్తిగా చరించుచి పరిష్కరించుటకు యుద్ధానంతరమువఱకు వ్యవధి యుండదు; గాన ముందు వారి యోచనకు ఈ స్వల్ప విషయమును బంపుకొనెదము. ఈపద్ధతి అధినివేతములకును హిందూదేశమునకును గూడ అంతకష్టముగా నుండబాలదు. ఒక అగ్రిమెంటుమీద వలసపోవు వారిని పోషించుక నిర్బంధించుట చాలదు. కూలీలను తీసికొని పోవువారు అగ్రిమెంటు లేకయే కూలీలకు ముందుగా సామ్యునిచ్చి మోసగించి తీసికొనిపోయి అధినివేతము జేసినవెనుక వారిని తిప్పలు పెట్టెదరు. అప్పుడు హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారికి వారిపై అధికార మేమియు నుండదు.

సర్వారీ లేక కంగారి వద్దతి

ఈ పద్ధతినుండి కూలీలకు ముందు సామ్యునిచ్చి మోసగించుట, సింహళమునందు కూలీలను మోసగించు పద్ధతులను తొలగించుట చాల కష్టముగా నుండును. వీనిని కొంతవఱకు భరింపవలసి యుండును. కూలీలను పంపుటలో శ్రీ పురుషుల సంఖ్యలను చక్కగా నుంచుట యావశ్యకము. ఇది కంగారివద్దతియం దెంతయు ఉపయోగించుచుండును. కూలీలచే పండింప బడుచుండు ఎట్టెట్టినెను, కూలీల వలన తయారైన వస్తువుల ఎగుమతుల నెను అధినివేతముల వారు పన్నుల నేర్పజచి ఈ పద్ధతికి దోడ్పడ వచ్చును. ఒక భూస్వామి ప్రత్యేకముగా కూలీలకొఱకు పన్నుల నీయ నక్కరలేదు. కూలీలకు తమ కిష్టమైన అధిపతుల సేవచేయుటకు

స్వాతంత్ర్య మీయవలయును. కూలీవాడు మరల హిందూదేశమునకు బోగోరినయెడల అతడు వెడలిపోవుటకొఱ కిచ్చు ధనములో కొంత పాలును చెల్లించవలసియుండును.

అనిర్బంధ వలస పద్ధతిని బోయివారి సంఖ్య ఈక్రింద తెలుపబడినది. 1911-12. బ్రిటిష్ గయానా 19, ట్రినీడాడ్ 62, ఫిజీ 54. 1912-13.

బ్రిటిష్ గయానా 6, జమైకా 2, ట్రినీడాడ్ 48, ఫిజీ 54, మారిషస్ 840.

1913-14. బ్రిటిష్ గయానా 4, ట్రినీడాడ్ 49, ఫిజీ 83, మారిషస్ 794 కంగారిపద్ధతి నభివృద్ధి చేసిన యెడల ఎంతయో మంచిగుణము కనబడుచున్నది. ప్రస్తుతమున్నట్లు తనికీ చేయుట, కూలీల యాకోగ్యశీతులను జూచి కూలీలను స్త్రీమరలలో నెక్కించుట, యట్లే యుండవలయును.

దక్షిణ హిందూ సానము.

క్రొత్త ప్రధాన న్యాయమూర్తి

పుదుచ్చేరి, నవంబరు 19:— నేడుదయమున 8-30 కు ఎం. సానరుగారు న్యాయస్థానమున నధ్యక్షత వహించిరి. క్లయిసనుగారు ప్రాక్ట్యూరరు జనరలుగా నియమితులైరి. శాసనసభ త్వరలో ముగియగలదు.

రివరెండు డి. ఎస్. యూనుగారు

సేలము, నవంబరు 20:—రెండు దినములక్రిందట నితడు సేలమునకు వచ్చెను. ఇతడు పాశ్చాత్యునివలెనే యున్నాడు. తురుష్క పౌరుడని అనుమానించి కలక్టరుగారు ఆ సలోనుంచి దొరతనము వారికి తంత్రీ వార్తపంపిరి. ఇతడు సెప్టెంబరునెలలో కొలంబోనుండి బయలుదేరి తిరువాన్కూరు, కొచ్చి, ఉదకనుండలముల కేగి యిచటికివచ్చెను. సుడను, కొలంబో, తిరువాన్కూరు అధికారులచిచ్చిన పాసుపోర్టు లివనియొద్ద నున్నవి. ఇతడు తురుష్క పౌరుడని కోయంబుత్తూరు కలక్టరుగారు వ్రాసిరి. తాను కకేషియా జేషియుడననియు చెన్నపురిలోని రష్యారాయబారికి వ్రాసిన స్పష్టమగుననియు నతడు చెప్పెను.

మదనపల్లి దివ్యజ్ఞాన సమాజము

ఆత్మ పక సభ.

జ్ఞానా సమితివారును ఇతర సభ్యులుగూడ ఈ నెల 6-వ తేదీన సాయంత్రము 6-30 కు సభచేసి మధ్య రాష్ట్రములవారు ఆనిబి సెంటుగూరిని బహిష్కరించినచర్య నధిక్షేపించుచునది సుతముతో జోక్యముకలిగించుకొనుట యని మేము భీతిలుచున్నామని తీర్మానించిరి. తీర్మానమును రాజప్రతినిధిగారి కార్యదర్శికిని మధ్యరాష్ట్రముల ఫిఫ్తుకమీషనరుకును ఇండియా మంత్రిగారికిని ఆనిబి సెంటుగూరికిని తెలుపుటకు మరియొక తీర్మానము గావించిరి.

బొంబాయి

బొంబాయి నూలుబట్టల యంత్రశాలలు.

బొంబాయి, నవంబరు 18:—బ్రాహ్మబరీమిల్సు కంపెనీ వారు మధురాదాసు గోకుల్లాసు కంపెనీవారికిని ప్రొండ్రెట్టు మిల్సు - డేవిడుమిల్సు కంపెనీలవారు తాతాసన్న కంపెనీ వారికి ఏజన్సీల నిచ్చిరి.

తాతాస్ట్రీలు అయిరను కంపెనీ.

వార్షిక వివరణము.

బొంబాయి, నవంబరు 18:—మొత్తము లాభము రు 6,61,043 లు. దీనిలో రు 10,70,000 లును, నష్టపూర్తి నిధికి చేర్చబడెను. మరొకములకు రు 4,18,625 లును ప్రారంభ వ్యయములకు రు 3,41,446 లును, నిలువ నిధికి రు 8,10,000 లును, ఆదాయపు పన్నునకు రు 2,34,000 ను ఏర్పరుపబడినవి. ఇవి యన్నియు పోన రు 39,96,972 లు లాభము లేలినది. ప్రీఫరెన్సు వాటాలకు 30-6-16 వ తేదీతో నంతమగు సంవత్సరమునకు వాటాకు 9 రూపాయల వంతున అకగా వాటాకు 100-కి 6 వంతున లాభమును పంపుటకు డైరెక్టరుల తీర్మానించిరి. దీనిక్రింద రు, 4,50,000 లు వినియోగింపబడినవి. ఆర్డినరీ వాటాలకు 100-కి 15 వంతునను ధిభర్త వాటాలకు 100 కి 18½ వంతునను లాభము పంపబడినది. ఆర్డినరీవాటాలవారికి వాటాకు రు 11-4-0 ను ధిభర్త వాటాలవారికి రు 54-2-8 లును ముట్టును. రు 78,222 లు మును సంవత్సరమునకు నిలువ చూపించబడినవి.

బొంబాయిలో విక్రయములు - వినోదములు.

బొంబాయి, నవంబరు 18.— పురమందిరమునను అచటికి చేరువనున్న ఎల్లినట్లను తోటలలోను కేవలమిదియే టలు ప్రారంభ మగును. నేడు ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా చూడబోయిరి. దీనిని బొంబాయి యధనిధి శ్రీలక్ష్మణాచార్యులు రేపురవారి, సామ్యు మూటను చేరుటకు వేదిక కదురుగ 18 ద్వారము లున్నవి. వేదికవైకి గవర్నరుగారు తరహారమున వచ్చినిధారణచేసెదరు. బహుమతులు 5000. సామ్యు మూటకు టిక్కెట్లు 25000. ఈబహుమతులలో కొన్ని సలుచుట్టును కొన్ని మయముగను అంగడులుగ నేర్పరుపబడినవి. ఒక క్రొత్త మోటారుబండి, మంచి రంగు గల రిక్షాలు, గొప్పపియానా, ఎన్ టైక్లోపీడియా లైబ్రరీకా గ్రంథసంపుటము, మానవపరిమితి, తెల్లరాతి శ్రీవిగ్రహము, రూ 1500 లు వెలగలది. వెలగల నగలపెట్టె, ఒకకంఠరగాడిద, కొన్ని మేకలు, ఒక చిన్నపిన్నగ, మున్నగునవి గలవు. వేలముపాటమీద విలువగల సరుకులు మరికొన్ని విక్రయంపబడును. మంగళవారమునాడు విక్రయ మారంభమై అమృతము పూర్తియగు వరకును బహుదినములు జరుగును. శ్రీ మేరీ చక్రవర్తినిగా రొసంగిన నీటిరంగుల పటములు 6 గలవు. హార్డింజి ప్రభువుగా రొసంగిన చేవ్రాలుగల ఛాయాపటము గలదు. వెల్లింగ్డను ప్రభుగా రిచ్చిన పెద్ద పియానా, మరియొక ఎల్. ఆర్గను పట్టు సోఫా, ఉయ్యాల, 1902 లో డిల్లీ ప్రదర్శనమున చూపబడిన భవనగరు నగిషేపని, వెండిబుర్జీ, మూడు పెద్దపెట్టెలు, చాల చక్కా మొఖులు కోట్లు, విక్టోరియా రాణిగారికొక పల్లెవానియంట నొక గ్రంథము చదివి వానికి వినిపించుచున్నటుల నొక రంగుల పెద్దపటము: సి. ప్రితపు ఆర్.ఎస్. ఏ. గారిచే వ్రాయబడినది. విలువగల చర్యములు. మరి రెండు రంగుల పటములును చాల వెలగలవి. వీనిని ప్రత్యేకముగ లాటరీ నేయుదురు. టిక్కెట్లు రు10లు. బొంబాయి క్లబ్బులలో టిక్కెట్లు అమ్మబడును. ఒక మోటారులాంచి, మహామృతీయ ప్రముఖులు పలువురు కలసియిచ్చిన క్రొత్త మోటారుబండి, ఒక దర్బారుబండి, ఒకచిన్న ఫీటినుబండి, మున్నగునవి గలవు. సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము గవర్నరుగారు ప్రారంభము గావించెదరు.

బంగాళము

కాంగ్రెసు మోస్లేములీగుల యావద్భారత స్థాయిసంఘముల సమావేశము.

కలకత్తా, నవంబరు 19:—కలకత్తాలో ఇండియా సంఘమువారి మందిరమున నీ రెండు స్థాయిసంఘములవారును నిన్ను నేడును సమావేశమైరి. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారధ్యక్షత వహించిరి. చెన్నపురి కాంగ్రెసుకమిటీ సభ్యులు 15 గురి లోను 12 గురు వచ్చిరి. ఆనిటి నెంటుమ్యుగారు గూడ వీరిలో నొకరు. బొంబాయినుండి 5 గురును సంయుక్తరాష్ట్రముల నుండి డాక్టరు తేజబహదూరు సుప్రగారును మరి 7 గురును పంజాబునుండి లాలా హరికృష్ణలాలుగారును మధ్యరాష్ట్రముల నుండి ఇద్దరునువచ్చిరి. బేహారునుండి హిందువు తెరును రాలేను. అటనుండిమజిలుహాకు, హసను ఇమాము గార్లువచ్చిరి. బర్మా నుండి డాక్టరు మెహతాగారువచ్చిరి. బంగాళా కాంగ్రెసుకమిటీవారు సర్ సవిహార ఘోషా ముఖ్యమంత్రి భూపేంద్ర సాధవాను మున్నగు వారందరును వచ్చిరి.

ముస్లము లీగువత్తుమున వచ్చినవారిలో వజీరుహుస్సేను, ఫజలుహుక్, రసూలు, నవాబాలీ చౌదరి, యాకూబు హుస్సేను, రెజా ఆలీ, ఆలీనాదీ, అద్దులు కరీము గార్లు ప్రముఖులు. కాంగ్రెసు-లీగుల స్థాయి సంఘములు ప్రత్యేకముగ సిద్ధపరచిన సంస్కరణ విషయముల పట్టికలు సంయోగ సభవారి ఎదుట ఉంచబడినవి. ఇండియా మంత్రి సంఘము నెత్తివేయ వలెను. సామ్రాజ్య శాసన సభలో 150 మంది సభ్యులును రాష్ట్రీయ శాసన సభలలో పెద్దరాష్ట్రములకు 125 మంది చిన్న రాష్ట్రములకు 50 మంది మొదలు 75 గురు వరకును సభ్యులుండవలెను. ఈశాసన సభలలో మొత్తము సభ్యులలో 4/5 వంతు నియోజితులుగా నుండవలెను. అనునివయము లేకగ్రీవముగ తీర్మానింపబడినది. కాంగ్రెసునిర్వాహక సభలలో సగముమంది నియోజితులగు భారతీయులుగా నుండవలెనని అంగీకరింపబడినది. ఈసభలలో మహమ్మదీయ ప్రతినిధుల సంఖ్యాపరిమితిని గూర్చి చాలచర్చ జరిగినది. రాష్ట్రీయసభలలో మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి తీర్మాన మంగీకృతమైనది. మరికొన్ని విషయములలో సభిప్రాయభేదములు విడలేదు. డిశంబరులో లక్నోనగరమున సమావేశము కానున్న కాంగ్రెసు లీగు మహాసభలవా రా విషయములను పరిష్కరించునట్లు నిశ్చయంపబడినది.

రాజపుత్రస్థానము

రాజప్రతినిధిగారు.

మేయో కళాశాలవద్ద యువస్వాసము. అశ్వీరు, నవంబరు 18:— రాజప్రతినిధిగారు మేయో కళాశాలయందు బహుమాన ప్రదానోత్సవమునం దువస్థాపించిన ఉపస్వాసమునుండి ముఖ్యాంశముల నీక్రింద వివరించెదము:— ప్రారంభమున రాజప్రతినిధిగారు ఇంగ్లండునందలి ఆక్స్ ఫర్డు పురమున మేయోకళాశాల ప్రిన్సిపలు, సి. డబ్ల్యు. వాడింగ్ గ్లగారిని ఎఱిగియుంటిమని చెప్పి వారి క్రీడావిసోదములను, పోటీయందు ప్రజ్ఞయు, సాహసమును, ధైర్యమును వర్ణించి యట్టి మహాప్రాజ్ఞుడు కళాశాల కధ్యక్షుడుగా నుండుటను విశేషముగా నుడిచి, ఆ కళాశాలయందు రాజకుమారులను నిర్దేశించి వారి పూర్వీకుల ధైర్య సాహస పరాక్రమముల గొనియాడి, వారి స్వాధ్యాయశీలమును, భూతసేవా పరతంత్రతను అభినందించి వారి సంతతివారికి నామహాగుణము లుండుట సహజమని చెప్పిరి. అనంతరము వారు యుద్ధమున నిలిచి పోరు సల్పుచున్న మహారాజుల శౌర్యముల నభినందించి రాజకుమారులు ఆగర్భక్రీమంతులైయుండుటచే చిరుతప్రాయమునుండియు ఘనమై రనియు, మేయోకళాశాలయందు వారిఘనతకు మెలుగు గలిగె ననియు, ఈ ఘనతను దేశసేవయందును భూతసేవయందును వినియోగించుట రాజధర్మ మనియు నుడిచిరి. అటు పిమ్మట వారు ఇదారు రాజకుమారునికి ముఖ్య బహుమానము నిచ్చి గౌరవించి వారి నభినందించిరి.

పంజాబు

పంజాబు చారిత్రక సంఘము.

పూర్వపులాండు రివిన్యూపద్ధతులు. లాహోరు, నవంబరు 18.—పంజాబు చారిత్రక సంఘమువారిసభ విశ్వవిద్యాలయమందిరమునందు శ్రీ లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారి యధ్యక్షత క్రింద ఈ సాయంకాలము జరిగినది. లాలా సీతారామ కోహిలి ఎం. ఏ. గారు రణజిత్ సింగు రాజా గారి పరిపాలన కాలమున లాండు రివిన్యూ పద్ధతులను గూర్చి యొక వ్యాసమును జదివెరి. ఆ కాలమున లాండు రివిన్యూశాస్త్రముగా నిర్ణయింపబడి యుండలేదు. పంటల ననుసరించి మార్పుబడు చుండెను. అత్యధికముగా పండి మహావాయుకరములగు పంటల సందర్భమున పంటలలో సగము ప్రభుత్వమువారు తీసికొను చుండిరి. తక్కువ పండువోట్ల పలుపలవిధముల నుండెను. తరువాత కోహిలిగారు లాండురివిన్యూ వనూలునెట్లు చేయు చుండిరో వర్ణించి పరిపాలనా నిర్వహణమున కగు వ్యయము సంపూర్ణ రివిన్యూలో నూటికి 6/3 చొప్పున నగుచుండెనని తెలిపిరి. లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారు వక్రల నభినందించి రణజిత్ సింగు రాజాగారి కాలమున పరిపాలనమును గూర్చి జాతొలొరెస్సుగారు వ్రాసిన రిపోర్టునందలి యొకప్రకటనమును జదివి వక్రలు చెప్పిన వన్నియు వాస్తవములగు విషయములే యని నుడిచిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము

అలహాబాదు, నవంబరు 18:—అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునందు పట్టభద్రులైనవారికి యోగ్యతాపత్రముల నొసగు సందర్భమున ఛాన్సలర్ సర్ కేమ్సు మెప్టెనుగారు అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునకు వైస్ ఛాన్సలరుగానుండి ఆ యుద్యోగము వదలి హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు వైస్ ఛాన్సలరు పదవిని గ్రహింపబోవుచున్న నా డాక్టర్ సుందర్లాల్ గారిని వారు విశ్వవిద్యాలయమునకు స్వీకరణము గొనియాడి అనంతరము, విశ్వవిద్యాలయపు ప్రాచీనస్థితిని నుతించి భవిష్యత్ స్థితిని నూచించిరి. సుందర్లాల్ గారికి బహు సర్. సి. బెనర్జీగారు వైస్ ఛాన్సలరుగా నియమింపబడినని ప్రకటించబడినది.

బర్మా

రంగూను ఫిఫ్ కోర్టు.

ఒకయువ్యోగి ద్రోహము. రంగూను ఫిఫ్ కోర్టులో అక్కాం టెంటుగానున్న ఆర్ సెంటుజాన్ అనునతడు గతయుధవారమునుండి కచ్చేరికి వచ్చుచుండుట లేదనియు, అత డెక్కడ నుండినది తెలియుటలేదనియు లెక్కలయందు 5 వేల రూపాయల తరగు కనబడుచున్నదనియు రంగూను ఫిఫ్ కోర్టు రిజిస్ట్రారుగారు పోలీసువారికి రిపోర్టుచేసిరి. ఇదివఱకు బర్మాడోకయుడగు నొకడు అక్కాం టెంటుగా నుండి రివేల రూపాయలను హరించి పలాయించుచున్నాడు. అతనిబాడ లింతవఱకును తెలియలేదు.

గానము.

లోకము భగవద్విలాస పరిపూరితము. (పక్కతిచిత్ర ప్రదర్శనములు భగవద్వీలా ప్రదర్శకములు చుట్టుములు, అచింత్యములు. లోకము గానమయము. గానము భగవత్స్వరూపము. భగవత్త్వము గాన స్వరగర్భితము. ప్రకృత్యాదిని స్వరమును, దానినుండి గానమును సంభూతములు అనంత భగవద్వీలు జీవగర్భితవస్తుజాల ప్రదర్శితములు. సర్వమోక్షకార సంభూతము. ఆప్రణవాక్షరము గానమునకు మూలాధారము ఘంటానాదాంతమున వాయుధరితమగు దివ్యస్వరము భగవత్ స్వరూపమగు ప్రణవస్వరముగా నెట్లు ప్రతిభస్వనించుచున్నదో, చరాచరములు సలుపు నాదములందును భగవత్ స్వరూపమగు గానమాధుగ్యము తద్దీక్షాపరులకు పాడగట్టుచున్నది. చరాచరజాల నినాదమునుండి నాగరికగానము సముద్భవము. ఇది నానాటికి విజృంభించి మహోహరమును, సంతతానందకరమును, చింతావిదారకమును వశ్యకరము నగు సంగీతమయ్యెను.

నిన్నటి సాయంత్రము మైసూరు నివాసులును సుప్రసిద్ధ గాయకులునగు బిడారము క్రీష్ణప్పగారు శ్రీవణానంద మొనర్చిన గానము చిరసంస్మరణీయును. వారు పాడిన వన్నియు యోగీశ్వరుడగు త్యాగరాజుని కీర్తనలు. ఆంధ్రభాషామాధుర్యము వారి యపూర్వగానములవలన సర్వవిదిత మగును. ఇంతటిగాయకుని పాట అనేకులు వినియుండరని యెంచవచ్చును. ఒకానొక సందర్భమున “సంతోషివర్ణన” మను విషయమును గూర్చి సాశ్వాత్య మహాకవి మిల్టన్ వ్రాయుచు “ఆసంతోషి సర్వస్వర సంగీతమును, ఈ చ్చు నీ చో చ్చార్చరాధరితమును హృదయలీనకరమును, సునోవాహర నివాసమునగు సంగీతము నభిలషించుననియు, గాయకుడు సంగీత మాధుర్యమునఁ దన్నుతాను చుటచి ఒకదాని వెనుకవచ్చు స్వరమును ముందు తెలపెట్టుకొన్న అది దానియంతట యదే దోఱులకొనుచు ముందుస్వరముతో గలసి సంపూర్ణ మాధుర్యమును ప్రపహింపుచుండుననియు వర్ణించెను. బిడారము క్రీష్ణప్పగారి సంగీత మాధుర్యము ఈవర్ణనకు సరిపోయినదని చెప్పవచ్చును. విమవారల హృదయమును వారిచికాపు. గానపార వశ్యమై యవి గానమున భగవత్స్వరూపమును దిలకించుచుండెను. క్రీష్ణప్పగారియొద్ద వృద్ధంగము వాయిచినవారును, ఖిడీలు వాయిచినవారును అతి మహోహరముగ తమ కార్యమును నిర్వర్తించిరి. సభ్యులు 200 మందికి మీద ఉంగురు. ఇంతకుమించి చేరుటయే వీరి గానప్రావీణ్యమునకు నిదర్శనము.

బర్మా శాసనసభ.

బర్మా లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారు రాజప్రతినిధిగారి సమృత్తితో మీజా అబ్దుల్ హసేను కె. బి. గారికి బహు ఎ. ఎస్. జమాల్ సి. సి. ఇ. గారిని శాసనసభాసభ్యులుగా నియోగించిరి.

నూలు బట్టల వేలము

బొంబాయి, నవంబరు 19:— కుక్రవారమునాడు జరిగిన వేలమువలన లక్ష 43 వేలు వసూలైనది. పాగ్ బాటున నిగబడిన రెండు బేట్లు తెంచుకులవలన విక్రయంపబడును.

అరేబియా స్థితి

లండను, నవంబరు 18:— టైలురుకు వెట్రోగ్రాను విలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— స్వతంత్ర అరేబియాకు ముఖ్యతంత్ర అరేబియా సంతటిని విడుదల చేయుచుననియు, దానిని ఇతివేతము లన్నియు అంగీకరింపవలయుననియు, లోక స్వాతంత్ర్యముకొఱకును జప్రయత్నముకొఱకును పోరు కల్పించుచున్నవారితో స్వతంత్రమును అరేబియాదేశమును కేరకునయు స్వతంత్రగాఁకి తంతివాస్త నిచ్చిరి.

ప్రాచీనరామమూర్తిగారు భారతీయ బీముడు

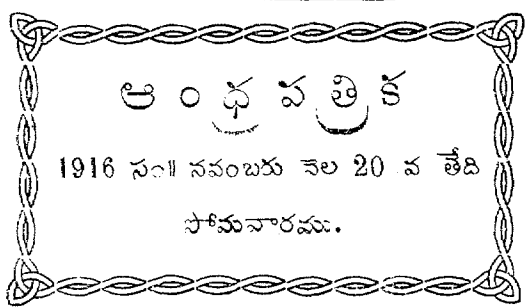
1916 సం॥ డిశంబరు 6వ తాకిఖున శ్రీ వెంట్లాడుప్రభువు ప్రభుగాను అదరగక్రింద ప్రక్షధ మప్రదర్శన మిత్తురు. శ్రీ వారలుగూడ దయచేయుదురు. ఆనాటిసామ్మ యుద్ధనిధి కియ్యబడును. ఈ రెండువారముల ప్రదర్శనము మాత్రమే; ఇకమీదట ఏమ ప్రదర్శనములు చేయరు. నవీన విద్యలు చమత్కారములు ప్రదర్శించెను 50 మంది ప్రవీణులతో చేరుచున్నారు. అరుదుగ లభించు వినోదము. దీనిని తప్పకును. టిక్కెట్లు, పెప్పు అందు కో, వారివద్ద దొరకును. మద్రాసు ఎస్సె నేడునందు ప్రదర్శనము.

వరదలు - ఆంధ్ర పత్రిక నిధి

శనివారమునాటి సాయంకాలమునకు వసూలు	5094-0-4
పెన్సియన్ హోల్డర్లు	12-5-4
	5106-5-8

విషయానుక్రమణిక.

కొల్లేటి ముద్ర	2-8
దేశీయ తంతివార్తలు	4-5
ప్రధాన వ్యాసము	
వరదల నష్టములు	6
సాంకేతి వార్తలు	7
విరోధా మహాసంగ్రామము.	
నిశ్చిత తంతివార్తలు	8-9
కడప మండలం	10
ఇంగ్లీషు తంతివార్తలు	11-12-13-14
ఆంధ్రదేశ వార్తలు	15

వరదల నష్టములు

తన్ని వారణోపాయములు.

“ఆపదల ఫలములు మధురములు. ఆపత్సమయములు మంహాకములవలె దుర్మగ్నంబులును విష సహితంబులును నయ్యును మణి మండీతంబులు” అను భావగర్భితమైన మహాకవి షేక్స్పియరు సుభాషిత భావ మాతృకలములందు విచార శీలరకు స్ఫురించుచుండును అతివృష్టి వలన లోకమునం దుపద్రవము సంభవించుట సహజము. ఆపత్సమయములందు జనులు స్వార్థమును మరచి సేవా పరాయణులై యాపన్నుల నుద్ధరించుటకై ప్రయత్నించెదరు. ఆపత్సమయంబులు జాతీయ సాధారోహణంబునకు సుందర సోపానంబులు. ఆపత్కాలంబులందు జాతిమత కులభేదములు సమసిపోవును. మానవ సాభాత్మత్య భావము పరిస్ఫుట మగును. సంకుచిత స్వభావ మంతరించును. ఉదార స్వభావము వ్యక్త మగును. మానవులయందాసురత్వ వ మడగియుండును. దైవ స్వభావము వికసించును. గలిగిన రెండువారములందును సాంధ్రదేశమునందు జలప్రళయమువలన నాపదలకు లోకైవ ప్రజలకు శ్రమంతులు సామూహ్యులు అధికారులు చూపిన సానుభూతి ఈ భావములకు చక్కని వ్యాఖ్యానము. పరోపకార పరాయణులు జాతిభేదమును మతభేదమును కుల భేదమును మరచి ఆపన్నుల సంతోషార్థమై చేయుచున్న ప్రయత్నములు సంస్థాపనీయములు. ఆపన్నుల సంతోషార్థమై చేయబడుచున్న ప్రయత్నముల పర్యవసాన మాంధ్రపత్రికా ముఖమున ప్రచురింపబడు చున్నది. శ్రీమంతులు ద్రవ్యము నిచ్చియును సేవకులు సేవను జేసియును నాపన్నులను గాపాడుటకై ప్రయత్నించు చున్నారు. ఈ ప్రయత్నము లాంధ్రులకు గల ధర్మ శీలమును స్వయంసహాయ స్వభావమును విశదపరచుచున్నవి. కాని జలోపద్రవమునకు లోకైవ ప్రదేశములను స్వయముగ జూచిన వారల కీ ప్రయత్నములకు గలుగవేరదని తెలియుచున్నది.

జలోపద్రవ నష్టములు

జలోపద్రవమువలన మనుజుల ప్రాణములకు కృష్ణా గుంటూరు మండలములం దపాయము గలిగినదనివోచదు. కాని పంటలు చెడినవి. ఇండ్లు కూలి నవి. పశువులు నష్టపడినవి. మేతలేకను కష్టపడుచున్నవి. మనుజు లాహార పదార్థములు లేకను కష్టపడిరి. ఇంకను కొన్ని స్థలములందు కష్టపడుచున్నారు. సేవక సంఘములు బియ్యము జొన్నలు మొదలగు నాహార పదార్థములను తృప్తికరము పంచిపెట్టి కొంత యుపశమనమును గలిగించినవి. ఈబీదలను చిరకాలము తృప్తికరముగ సంతరించుట ప్రజలకు సాధ్యముగాదు. జలోపద్రవము తగ్గిన చోట్లను వారెప్పటివలె కూలిపనులను జేసి కొని జీవించుచున్నారు. పల్లపు టూల్స్ యందు బీదలకు గింజలపూ పుట్టుకు వీలుగలను కాని పశువులకు మేత పుట్టుకు వీలులేదు. రెండుదినముల కొకసారి ఏచెత్తియో దొరుకుచున్నది. భాగ్యవంతుల పశువులకును నిరుద్దశ తప్పలేదు. బాగోలు వైశ్యులకు అప్పికట్ట ప్రాంతముల పశువులకు చొప్పును పంపుట కొక వేగమును సాపాదించుటకు కృత్యాద్యవస్థమైనది. పాలకులు శ్రద్ధను వహించిన ఈపని సులభ సాధ్యమై యుండును. మేతగల ప్రాంతములనుండి రైలుమీదనో పడవలమీదనో మేతను రప్పించి పశువులను రక్షించుట పాలకుల విధియై యున్నది. పాలకులు నిర్విహింప నభినవ రెండవ పని ఇండ్లులేని వారలకు గృహావసతులను గల్పించుటయును పంటలు చెడినవారలకు సగుపాయములను జేయుటయును నైయున్నది. పాలకు శీపనులను కేవలము క్రింది యధికార వర్గమునకు నదలిన దానివలన ప్రజలకు ప్రయోజనము గలుగునని నమ్ముటకు వీలులేదు. అప్పికట్ట ప్రాంతములందు గుంటూరు మండల సంఘమునారు తెనాలి వర్తకులు 70 బస్తాల బియ్యమును నాపన్నులకు పంచిపెట్టిరి. అధికారులు 10 బస్తాలబియ్యమునుమాత్రముపంచిపెట్టిరిని తెలియుచున్నది. ఆపత్కాలమునం దిట్టి కృపణు స్వభావము ననలంబించుటవలన దీనుల కుపకృతి గలుగవేరదు. గృహావసతులను సిస్తు సగుపాయములను గల్పించుటయందు పాలకులు ఉదారస్వభావమును జూపిన గాని ప్రజలకు ప్రయోజనము గలుగునని నమ్ముటకు వీలులేదు. ప్రజాహిత పరాయణులైన అధికారులును ననధికారులును చేరి ఈ విషయములను నిర్ణయించిన యాపన్నులకు ప్రయోజనము గలుగగలదు.

జలప్రళయమువలన గుంటూరు, కృష్ణా కర్నూలు మండలంబులందు నష్టముగలిగినది. గుంటూరు మండలము నందలి బాపట్ల, తెనాలి, గుంటూరు, రేపల్లెతాలూకాలయందు నష్టముగలిగినది. బాపట్లతాలూకాయందు 1. అప్పికట్ట 2. చుర్రపూడి 3. ఈశేరు, 4. ఛిర్తిపూడి, 5. గుడిపూడి, 6. పూండ్ల, 7. ఇలంకంపాడు, 8. సందూరు, 9. ములుకుకుకు, 10. చుందురుపల్లె, 11. జల్లేళ్లమూడి, 12. మన్నవ, 13. జూపూడి గ్రామములందు పంటలు చెడినవి. ఇండ్లు కూలినవి. గుంటూరు తాలూకాలో ఆనకట్టనకెగువన్న, వెంకటపాలెం, మందడ తాళ్లపాలెం, ఉద్దండ్రాయనిపాలెం, వెలగపూడి, లింగాయపాలెం, రావిపూడి, బోడిపాలెం, మొదలగు గ్రామములందును ఆనకట్టకు దిగువ నున్న ప్రాతూరు, మాతక్కి, చిర్రాపూరు, మెల్లంపూడి, రేనేండ్రపాడు, రామచంద్రపురము మొదలగు గ్రామములందును; తెనాలి తాలూకాయందలి వల్లభాపురము మొదలగు గ్రామములందును నష్టము గలిగినది. కృష్ణామండలమునందలి బెజవాడ తాలూకాలోని ఇథరాంపట్నము, త్రిలోచనపురము, జూపూడి కేతనకొండ, దామరాధు మొదలగు గ్రామములందు గృహములకు వైరులకు నష్టముగలిగినది. దివి తాలూకాయందు ఏలూరు భీమవరం తాలూకాయందు వైరులకు నష్టము గలిగినది. కైకలూరు తాలూకాయందు కొల్లేటి మునుకవలన నసారమైన నష్టము గలిగినది. వైరులు నాశనమైనవి. మందలకొలది ఇండ్లు కూలినవి.

ప్రజలన్న మలేకను పశువులు మేతలేకను బాధపడుచున్నటులు సమాచారములు వచ్చుచున్నవి. కర్నూలునందు ఇండ్లు పడిపోయి ప్రజలు కష్టపడుచున్నారు. రైలుకట్టలు - మురుగునీటికి మార్గములు జల ప్రళయమునకు గారణ మతివృష్టియని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. అతివృష్టివలన నదులు కాలువలు చెరువులు నిండి కట్టలు తెగి గ్రామములు జలావృతములై నవి. ప్రాతూరు కట్ట 1914 సంవత్సరమునందు తెగినది. బాగుచేసిన కట్ట తిరిగి రెండు సంవత్సరములలో తెగినది. బాపట్ల కైకలూరు తాలూకాలో నింతటి జలప్రళయము 50 ఏండ్ల మధ్య సంభవించలేదని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు. ప్రాతూరు కట్ట తెగుటకును అప్పికట్ట యుపద్రవమునకును రైలు కట్టలు కారణము లని ప్రజలు మొఱలిడు చున్నారు. అప్పికట్ట దగ్గర బక్కింగుహము కాలువ ఏరకాలున తుంగభద్రల మురుగు పోవుటకు రైలురోడ్డున కొక తూము మాత్రము గలదు. అట్టి తూము లైదారచట నున్న జలోపద్రవమున కవకాశము గలుగదు. బెజవాడయందు రైలు వంతెనను తూర్పునకు పెంచుటవలనను ప్రాతూరు ప్రాంతములకు ప్రద్రవము తగ్గును. కొల్లేరు మురుగు పోవుటకు సగుపాయములను గల్పించుటవలనను ఏలూరు కైకలూరు తాలూకాలకు జలోపద్రవము తొలగును. జలోపద్రవమునకు గారణముల నన్వేషించి ప్రతీకారములను గల్పించుటకై పాలకులును, ప్రజానాయకులును పాటుపడవలసి యుండును. గుంటూరు కృష్ణా మండల సంఘములు తగిన విచారణను జేసి కారణములను పాలకులకు బెలుపవలసి యుండును. విచారణను కేవల మధికారులకు వదలిన లబ్ధినుగారివలె జలోపద్రవమువలన నష్టము గలుగలేదని యభిప్రాయమును బెలుపవచ్చును. వరదలకు పాలైన గ్రామములందు మొలకొత్తు నీరున్నపుడు లబ్ధినుగారు కొన్ని అంగుళములకు మించిన నీరు లేదని చెప్పియుండిరి. ఇట్టి సందర్భములం దధికారుల విచారణ కనధికారుల యోచనలు తోడ్పడిన గాని ప్రయోజనము గలుగదు. రాగల హాసంసభ సమావేశమునందు మామో. రామచంద్రరావు పంతులుగారు “కృష్ణా గోదావరీ తుంగభద్రా నదుల వరదల పరిమితిని దానివలన గలిగిన నష్టపరిమితిని దానికి పాలకులు గల్పించిన ప్రతీకారమును తెలుపుటకు పాలకులు వేడబడుచున్నారు” అను ప్రశ్న నడుగ నుద్యమించిరి. మరియు “కృష్ణా గుంటూరు మండలంబులలోని డెల్టా ప్రాంతములందలి మురుగు పారుదలకు తగిన సగుపాయములు లేవు గాని నా విషయ నిర్ణయమునకై బహిరంగ విచారణను జేయుట యవసరమని ఈ సభాభిప్రాయము” అను తీర్మానమును వారుపసాదించి దలచిరి. రైలుమార్గముల వలనను ఆనకట్టల వలనను ప్రజలకు విశేషమైన యుపకృతి గలిగిన దనుట సత్యమైనను మురుగు పారుదలకు తగిన సగుపాయములు చేయనందున విశేషమైన నష్టము గలుగుటకు కారణంబు లేప్పుచున్నవి. ఈ నష్టములకు గారణంబులను నిర్ణయించి ప్రతీకారములను గల్పించుటకై పాలకులును నాయకులును పాటుపడుట కిప్పుడు తరుణ మాసన్నమైనది. ఈ తరుణమును వినియోగించి జలోపద్రవ కారణంబులను తొలగించుటకై ప్రయత్నించిన వరదలవలన ప్రజలకు కొంత యుపకృతి గలిగినదని యొచవచ్చును. ప్రస్తుతము ప్రజలు ప్రజానాయకులు పాలకుల నుండి బడయవలసినది రిమిషను. ప్రజలు పాలకులు కలిసి చేయవలసిన సహాయము ఇండ్లు లేనివారి కొడ్లను నిర్మించుటయై యున్నది. కృష్ణా గుంటూరు కర్నూలు మండలాధిపతులు చూపుచున్న

సానుభూతికి వారు వంద్యులు. గుంటూరు మండల
 లాభిపతి గృహనిర్మాణమునకై ప్రజలు ధర్మము
 చేయగలంత ద్రవ్యమును పాలకులును వ్యయము
 చేయ నుద్యుక్తులు గాగలరని చెప్పినట్లులు తెలి
 యుచున్నది. కృష్ణామండలాధిపతియను వారి తా
 బేదారులును ప్రజలకు వారి కష్టస్థితియందు సాను
 భూతినిజూపి సాహాయ్యమును జేయుచున్నందులకు
 వంద్యులు. కాని గట్టి ఏర్పాటులను పాలకులుచేసిన
 గాని సిస్తువిషయమై ప్రజల ఇబ్బందులు తొలగనే
 రవు. శాసన సభలోని మనప్రతినిధులు పాలకు
 లీమాగ్గ మవలంబించునట్లులు చేసి ప్రజల కృతజ్ఞ
 తకు పాత్రులగుదురని నమ్ముచున్నాము.

చేసిన సహాయము - చేయదగిన సహాయము
 ఇంతవరకును బెజవాడ సేవాసంఘము
 సహాయార్థము రూ 2500 వ్యయము చేసినది.
 గుంటూరు మండల సంఘము తెనాలి పురవా
 నులు రూ 1000 వ్యయము చేసిరి. ఏలూరు పుర
 వాసులు కూర్మావేంకటరెడ్డి నాయుడుగారి ద్వారా
 కొల్లేరు ప్రాంతపువారికి రూ 1000 లను వ్యయము
 చేసిరి. ఆంధ్రపత్రికా నిధినుండి బెజవాడకు కొల్లే
 రునకు రూ 900 పంపబడినవి. అనేక ప్రదేశము
 లలోని శ్రీమంతులు నిరాధారుల కన్నదానమును
 చేయుచున్నారను శుభవార్తలు పత్రికా ముఖ
 మున ప్రచురితములగుచున్నవి. ఇంకను నాపన్ను
 లకు గృహదానమును జేయవలసిన భార మాంధ్ర
 సోదరులైన గలదు. ఆంధ్రపత్రికా ముఖమున
 వసూలైన ద్రవ్యము నందలి విశేష భాగమును
 గృహ నిర్మాణమునకై వినియోగించుట సమంజ
 సమని గుహాజను లభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఇంట్లు
 పడిపోయిన ప్రదేశములలోని ప్రజోపకారపరాయ
 నులును మండల సంఘములును సేవాసంఘము
 లును ధర్మద్రవ్యము తగినవారికి చేరుటకు తగిన
 ఏర్పాటులనుజేసి ధర్మాత్ముల కృతజ్ఞతకును దీనుల
 దీననలకును బాత్రులై స్వకీయ ధర్మమును నిర్వ
 హించుటకు ప్రాధీకులు.

తాటివార తాటిజీబుల ఎగుమతులు.

యుద్ధమువలన ననేక పదార్థముల యెగుమతి
 పడిపోయినది. కాని తాటిజీబుల ఎగుమతి పెరిగి
 నది. ఇవి చెన్నపురి రాష్ట్రమునుండి ప్రపంచము
 నందలి సకల ప్రదేశములకును నెగుమతి యగు
 చున్నవి. 1915-16 సంవత్సరము ఏప్రియలు
 మొదలు సెప్టెంబరు వరకును రూ. 7,55,573
 విలువగల సముదాయము ఎగుమతియైనది. 1916-
 17 సంవత్సరమునం దాకాలము నందే రూ.
 11,17,074 విలువల పదార్థ మెగుమతి యైనది.
 ఆమొత్తమునందు 9లక్షల రూప్యముల విలువగల
 పదార్థము బ్రిటిషు ద్వీపములకును 1 లక్షరూప్య
 ముల విలువగలది అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల
 కును పంపబడినది. ఈజీబులు వాణిజ్యదేశము
 లందు కుగచెలుగ నిర్మించబడి తిరిగి ప్రాదేశములకు
 పంపబడుచున్నవి. 11 లక్షల రూప్యముల విలువ
 గల జీబులు కోటిరూప్యముల విలువగల కుంచెలు
 గను బ్రష్టులుగను నిర్మితము లగుచున్నవి. ముతక
 పదార్థములు నిర్మిత పదార్థములనుగ జేరి వా
 ణిజ్యములు పొందెడి యపారమైనలాభమునకు మన
 దేశీయులకు విలువలేని తాటిజీబు లొక దృష్టాంత
 ముగ నున్నది.

బొంబాయి నల్లని సంస్కారములు

దీపావళి ఛిత్రాలు
 బొంబాయి రాష్ట్రమునందు శ్రీవిద్య శ్రీస్వాతంత్ర్య
 ము నిదాన ప్రవర్ధమాన మగుచున్నదని యారాష్ట్రపు వృత్తాం
 తమును బరికించెడి వారలకు విశద మగుచున్నది. బొంబాయి

రాష్ట్రమునందు పట్టపక్షం దుత్తీర్ణులైన హిందూ నారీమణుల
 లనేకులు గలరు. కర్వేపండితుడు యువతీ విశ్వవిద్యాలయము
 ను బొంబాయి రాష్ట్రమునందు స్థాపించెను. శ్రీవిద్యావ్యాప
 నకుగాను ధనమును సమకూర్చుటకై దీపావళినాడు నలు
 వదిమంది శ్రీలు భిక్షాపాత్రలను ధరించి "భిక్షాంజేహి" యని
 యాచించి రూ 1800 వసూలుచేయగలిగిరి. "ధనభిక్షాంజేహి" యని
 యనుటకు బదులు "ధనాక్ భిక్షాంజేహి" యను వాక్యము
 వాడుకకు వచ్చినది. ఈద్రవ్యమును ఉన్నతవిద్య నభ్యసించెడి
 శ్రీల కుపకారకేతనముగ నొసంగునట్లులు తీర్మానింపబడినది.
 బాలిక విద్యాభివృద్ధికై విద్యానిధిలేని యాంధ్రదేశము శ్రీల
 విద్యాభివృద్ధికై విద్యానిధిని సమాకూర్చుటసంభవము గాజా
 లదు. ఆంధ్రదేశమునందు విద్యానిధిని కేంద్రపాలించు ప్రయత్న
 ములు పుట్టినవి పుట్టినట్లులున్నవి. శ్రీవిద్యానికేతనమును
 స్థాపింపదలచిన యత్నములు కొనసాగలేదు. మనము మాటల
 ను వదిలి క్రియాపరతంత్రుల మెపుడు గాగలమో తెలియకు
 న్నది. దేశసేవకు క్రియలేని పాడిమాటలవలన విశేషమైన ప్ర
 యోజనముగలుగదు. మహారాష్ట్రుల చరణములు మన యభ్యు
 దయమున కనుకరణీయములు.

తాతా లోహ యంత్రాగారము.

తాతా లోహయంత్రాగార సాంవత్సరిక నివేదికను జది
 వినవారలకు పెద్దయంత్రాలయములవలన వాణిజ్యకేతములు
 పొందెడి యపారలాభము విదితము కాగలదు. 231 లక్షలరూప్య
 ములు మూలధనముగల లోహయంత్రాగారమున కొకసంవత్సర
 మునందు రూ68,61,034లు లాభముగలిగినది. ఆలాభమునుండి
 రూ10,70,000 అనుగుడల లెక్కకును రూ 8,00,000 రక్షకధన
 మునకును ఇతర వ్యయములకు రూ 7,50,000 పోషకాగ్రామములకు
 పంపబడుటకు రూ 30, 96,972 లు గలవు. కార్యనిర్వాహకులు
 100 కి 15 వంతున విలంబితభాగములకును 18½ వంతున
 సామాన్య భాగములకును, పంచునట్లులు తీర్మానించిరి.
 ఈ వ్యవహారక్రమమువలన హిందూదేశమునందును మహాయం
 త్రాలయములకు దగిన సాధన సంపదలును వానిని నిర్వహింప
 గల సమర్థులును గలరని తేలుచున్నది. హైదరాబాదు కార్య
 నిర్వహణదక్షత్వములేదని నిరంతరమును నాన్వేషించెడివారలకు
 తాతాగారి యంత్రాలయములు సదుత్తములు గాగలవు.
 భరతఖండమునం దిట్టి యంత్రాలయము లనేకములు స్థాపితము
 లగుటకును ఫలప్రదము లగుటకును సవకాశములు విశేష
 ముగా గలవు.

బ్రాహ్మణేతర పత్రిక

చెన్నపురియందు "బ్రాహ్మణేతరము" (Non- Brah
 man) అను పత్రిక ప్రచురింపబడుట కాంధ్ర మైనది. ఆపత్రి
 కొద్దేశము బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధిని గోరుటయని పత్రికా
 నిర్వాహకులు తెలిపియుండిరి. బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధికై
 బ్రాహ్మణ ద్వేషమును బూనుటలేదని నిర్వాహకులు నిర్వ
 చించుట సంకల్పింపరము. బ్రాహ్మణులకలె బ్రాహ్మణేతరు
 లును కలిసి వృద్ధిజెందుటకై పత్రికానిర్వాహకులుపనిజేయుదు
 రట. "బ్రాహ్మణానా మనేకత్వం" అను సుప్రసిద్ధ సామెతను
 బ్రాహ్మణేతరము చురచినదని తోచుచున్నది. "బ్రాహ్మణుల
 కలె వృద్ధిని బొందని మొదల్యారులు నాయుడులు తెల్లులు
 మహమ్మదీయులు హైందవ క్రైస్తవులు మా సానుభూతికి
 పాత్రులు. బ్రాహ్మణేతరమునందు ఆయ్యులు ఆయ్యంగారులు
 రావులు అచార్యులుగాని వారందరు క్షత్రియులు బడయగలరు.
 ఆచార్యవధమునందు విశ్వవిద్యులు ఆయ్యంగారులు చేరవుజేరి." బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధిని గోరెడి పత్రికయందు మూలము
 మందిగలు మొదలగు నిన్నుజాతుల వృద్ధిని తలపెట్టుకుంటుంటు
 వింతగ నుండును. బ్రాహ్మణేతరము నిర్వహింపదలచిన మహ
 ద్భారము ద్వేషమునకు గాక పురోవృద్ధికి దోడ్పడునని నమ్ము
 చున్నాము. మాత్స్యభావ శోభకు సకలంగా సౌభ్యము సాధ
 నము. ఏయంగము బలహీనమైనను శోభకు కొరత వాటిల్లును.
 పత్రికానిర్వాహకులు కడుపుకడను మాత్రము నరువననదు.

శత్రుముట్ట కి వ్యర్థమగుట.

లండను, నవంబరు 19:— తూర్పు ఆఫ్రికానుండి యిట్లు
 తెలియుచున్నది. 8వ తేదీని శత్రువులు మెలంగలి యొద్దనున్న
 బ్రిటిషువారి స్వల్ప సేనను ముట్టడించిరి. గొప్పపట్టి యొద్దనున్న
 బ్రిటిషు సేన శత్రువులను ముట్టడించి వారిని చెల్లాచెదురుగా జా
 అనొలెను.

తూర్పు ఆఫ్రికాయుద్ధము

లండను, నవంబరు 17:— జనులు స్పృహగూర్చు దక్షి
 ణాఫ్రికాకు వజ్రలి పోవుచున్న తరు సేనల నభినందించుచు
 విరోధాయందు ఆక్రమక సేనకు దోడ్పడుదురుగాకయని కోరిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు

(౧)
 బాబితాను పోలీసు కోర్టు.
 (౨)
 భాకబహద్దరు బజార్ల సాపేబుగారు.

పోలీసువారు గడవిడ

భారతీయులపై దోహదోపదాము.

నవంబరు 20 సోమవారము.
 మొన్నటిదినమున ప్రచురించినదానిలో న్యాయస్థానములు
 గ్రాంటుగారి వాదనలతో వేంకటరెడ్డికేసు విచారణ పూర్తి
 యయ్యెను. ఆ దినముతోడనే భారతీయ విద్యార్థులమీద
 పోలీసువారుతెచ్చిన కేసు విచారణయు పూర్తయయ్యె
 ను. అందు వేంకటరెడ్డి కేసులోనిచ్చార్చునగారిపై ఇండియను
 పీనలుకోడు 323,324 సెక్షనులనుసరించి నేరము స్థాపింప
 బడెను. మెక్ మోహను, లాక్ష్మీస్వామి, టీ వెన్నుగారలమీద
 323 వ సెక్షను నుసరించి నేరముస్థాపింపబడెను.
 పోలీసువారు తెచ్చిన కేసులో వేంకటరెడ్డి, కృష్ణా
 రావు, శ్రీపతి రావులపై ఇండియను పీనలుకోడు 160 వ
 సెక్షను నుసరించి నేరము స్థాపింపబడెను. శిక్ష లేపబడినము
 తెలియజేయబడును.

స్థానిక వార్తలు

(౧)
 జరుగబోవు సంగతులు.
 నవంబరు 21 మంగళవారము.
 చెన్నపురి శాసనసభ సమావేశము. ఉద 11 గం

దివ్యజ్ఞాన సభ:— 18వ తేదీని కడపజిల్లాదివ్యజ్ఞాన
 సభ జయప్రదముగ నిర్వహింపబడెను. గౌ. వివాహవిహార్యు
 న్యాయమూర్తి సహావతాయ్యులు గారు సభాధిపత్యమును
 వహించిరి. పట్టణమునందలి పెద్దవా రనేకమంది సభకు విచ్చే
 సెరి. అధ్యక్షులును, టి. రామచంద్రరావుగారును, మరెవ్వరి
 దివ్యజ్ఞాన సామాజికుడును సమాజముయొక్క ఉద్దేశాభివృ
 ధుల గూర్చి యుపన్యసించిరి. నిన్నుగూడ సభ జరుపబడెను.

దత్తమండల సభ; మదరాసు:—ఈ నెల 25
 వ తేదీని సాయంకాలము 3 గంటలకు ఆంధ్రవర్ణన మందిరమున
 నవాబుమీర్ ఆసన్ అతిథిగా బహద్దరుగారి యాజమాన్యము
 క్రింద వై సంఘమువారి సాంవత్సరిక సమావేశముజరుపబడును.

స్వపరిపాలన సంఘము:—సంఘమువారి గౌరవ
 మాన్యముక్రింద రేపటి సాయంకాలము భారతీయ యువజన
 మందిరమున జరుగుచున్నట్లే గౌ. రావుబహద్దరు పి. కె. గాయా
 నుజాచారియారుగారు. జి. హరిహరస్వామి రావుగారు, జి.
 ఎస్. అచంబెలుగారు, టి. పి. వాడినూగారు, క. చాల
 సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు, ఎ. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు
 మరెవ్వరినందును ఉపన్యసించెదరు. దేశీయముసభ కొక
 పువద్యక్షులుగానుండిన పండిత భిక్షన్నారాయణదాసు గారు
 మరణమునకు విచారించుచు నొక తీర్మానము చేయబడును.

ఆంధ్రసమితి, కెల్లెట్ హైస్కూలు:— 21 వ తేదీ
 సాయంకాల మైగుంటలకు ఈసమితి సమావేశము జరుగును.
 మెట్రిక్ కెల్లెట్. మాపరిని ఎం. గున్నయ్యకాశ్యపులు గారు
 విమర్శించెదరు. సభ తిరువల్లికే.శ్రీ. బండి వెంకట సాయి నా
 యుడు వీధిలోని హైస్కూలు నుండిమున జరుగును.

సర్ అసిస్టెంటు సర్జనుల సభ:— హిందూ
 దేశమునందలి సర్ అసిస్టెంటు సర్జనుల లండన్ముక్క 11 వ
 సాంవత్సరికసభ గాబోవు దిశించునెల 21-వ తేదీ మొదలు
 కొని మూడుదినముల-నాకును జరుగును. ఆంగ్లేయకాశ్రీయ
 ప్రవక్తను గానిటి, మెంటిఫీ ఎక్సలెంస డిశించు
 22 వ తేదీ మొదలు పదునయ్యది దినములను జరుగును. ఇతర
 రాజధానులందలి శాఖాసంఘములు వానివారి ప్రతినిధుల
 ప్తేను దిశించు 10-వ తేదీ లోగా తెలుప బ్రాధును.
 ఆ సమావారములు ఆహ్వానసంఘ గౌరవకార్యనిర్వాహక
 నొకగు గాత్రుడు డి. పి. వెంకటగారికి 309 లింగబ్లెడ్లి
 జి. టి. మదరాసు తెలుపబడును.

బిరోపా మహా సంగ్రామము

బ్రిటిషువారి పురోగమనము-ఆంకర విజయము

సహానికారంగము—మొనాస్థిరు మిత్రమండలివశ మగుట

0000000000000000

బ్రిటను దేశమున ఆహారపదార్థములు—కఠిననిబంధనలు

00

యుద్ధకారణము-జర్మనులు రష్యావారిని నిందించుట

00

ప్రభుత్వసంస్కరణము కలకత్తా సమావేశము-కాంగ్రెసు మోక్షములగు స్థాయిసంఘములు

00

అగ్రిమెంటు కూలీలపద్ధతి పూర్తిగా తొలగింపవలెనని ఇండియా దొరతనమువారు వ్రాయుట

000000

(రైటరు ఏ జి.సి.)

ఇంగ్లండు

హిందూ దేశములో బంగారు వర్తకము

లండను, నవంబరు 16:— దక్షిణాఫ్రికానుండి ఆక్రమముగా బంగారును హిందూదేశమునకు గొండులు పంపించుచున్నారట! దీనివలన విశేష నష్టము గలుగును గాన ఆవ్యాపారమును మానించుటకు బొంబాయి పోలీసువారును జహానపూర్ పోలీసువారును విచారణలు సలుపుచున్నారు.

“డ్యూస్కులాండు” వలని నష్టము.

న్యూహావిస్, నవంబరు 19:—డ్యూస్కులాండు నౌక డీకొని ముంచిన నౌకల అధిపతులు తమకు నష్టపూర్తి చేయుటకు 12 నేల డోలర్ల నీయవలయునని డ్యూస్కులాండు నౌకాధికారులవై అభియోగము దెచ్చిరి.

ముంచబడిన స్త్రీమరులు.

లండను, నవంబరు 17:—“ఎఫ్ మెటెరాజో” అను బ్రిటిషు స్త్రీమరును, “జి. ఏ. డేవిడ్సన్” అను అమెరికను స్త్రీమరును, “జి. వాంగు” “టారిడాల్” “లిగా” అను నార్వేవారి స్త్రీమరులును, “స్విలియానీలి” “జోఆనినీ” అను గ్రీకు స్త్రీమరులును, “జియోవాని” అను ఇటలీవారి స్త్రీమరులును, “విల్లాక్” అను డెన్మార్కు వారి చిన్న నౌకయు ముంచ బడినవి. “విల్లాక్” అను నౌకను జర్మను సముద్రాంతర్గామి తగులచెట్టి నది. “మిడ్సలాండ్” అను డచ్చివారి స్త్రీమరు న్యూకాశోల్ పోవుచుండగా ఒక సముద్రాంతర్గామి దానిని నిలిపి తీవ్రగ్రతు తీసికొని పోయినది. “లిగా” అను నార్వేవారి స్త్రీమరులోని 32 మంది నావికులును, 16 మంది ప్రయాణికులును ఒడ్డునకు నింప బడిరి.

రెండింతల ఆదాయపు పన్ను.

లండను, నవంబరు 18:—లండనునకు దున్న ఫార్మర్ అండు కంపెనీవారు రెండింతల ఆదాయపు పన్నును తప్పించుకొనుటకు తమ ముఖ్యస్థానమును లండనునుండి ఆస్ట్రేలియాలోని సిడ్నీకి మార్చుకొనిరి.

బాక్సన్ కాంట్రాక్టు

లండను, నవంబరు 16:— సేనాధీపములను నిర్మించుటకు కంట్రాక్టు తీసికొనిన బాక్సన్ సంఘమువారివై వచ్చిన అభియోగములను విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక మొకసంఘము నేర్పాటు చేసిరి.

ఆహార పదార్థముల సమస్య

లండను, నవంబరు 9:—ప్రజాప్రతినిధిసభలో రన్ని ముగూరు ఆహారపదార్థ సమస్యనుగూర్చి వివరించుచు 1917 వ సంవత్సరమున ఇంగ్లండుకు గలుగు ఒత్తిడియంతయు ఆహార పదార్థములవలననే గలుగునని చెప్పిరి. ఈ కారణముననే ఆస్రియా జర్మనీలకు గలుగు ఒత్తిడి దుర్భరముగా ముందును. ఇక్కడను ఎక్కువగా వాడగూడదు. ఉరలగడ్డలకు ఎక్కువలాభమువచ్చునట్లు అమృతావదు. ఆహారపదార్థములను వ్యర్థముచేసి ప్రోసినేయ గూడదు. తరువాత రన్నిమగూరు గోగులను గొంతునుగూర్చియు, పంటనుగూర్చియు, వైతల కార్యమునుగూర్చియు వివరించిరి.

నర్. ఇ. కార్మనుగాయను, నర్. ఎస్. కాలిన్సు గారును, సోబాగాయను ముట్లాడిరి.

చక్రవర్తిగారి సహాయ కార్యదర్శి.

లండను, నవంబరు 19:— వై కాంటు ఎరింగ్టను గా రిపబలికి నియమింపబడిరి.

నై నికుల సమకూర్పుసంఘము.

లండను, నవంబరు 19:—పరిత్యాజ్యములగు వృత్తుల పట్టికను చేర్చుకొన గూడనివారి వయఃపరిమితిని సంఘము వారు సవరించిరి. అట్టి ప్రత్యేకింపబడిన వృత్తులలోని అవి వాహితులలో 80 ఏండ్ల లోపువారును వివాహితులలో 25 ఏండ్లలోపువారును ఇపుడు వర్తులు కాజాలరు.

సాయుధ శకటములవలన 20000 నైన్యనష్టము తొలగుట.

లండను, నవంబరు 18:— సాయుధశకటములు మర ఫి రంగులు మున్నగునవి 20000 మంది ప్రాణములను సంరక్షించెనని యుద్ధరహస్యకోవిదులు తెలిపిరి.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్ల పురోగమనము వలని ఫలము.

లండను, నవంబరు 17:— బ్రిటిషువారి ఎడమప్రక్క సేన అంతకాలము శత్రువుల యొత్తిడివలన చలంపక కడకు విశేషముగా పురోగమనము సలిపినందున శత్రువుల ఏర్పాట్లకు చాలభంగము కలిగినది. సోమయుద్ధము అచ్చటి సేనను పూర్తిచేసిన దనియు యుద్ధము ముగిసినదనియు జర్మను సేనాధిపతులు చెప్పుచున్నారు. ఆంగ్లపత్రిక లన్నియు ఈ విషయము లసత్యమును చెబుచున్నవి. ఈ సమయమున శతకాలము రాకముందే ఇక్కడనుండి రుమేనియాకు కొంతసేనను బంపి విజయము సాధించుటకు జర్మనులు బూనికొనిరి. అప్పుడు సేనలను అక్కడికిబంపుటకు ఏర్పాటుచేసికొనుచుండిరి. ఇంతలో ఆంకరనదివై ఆంగ్లపురోగమనము శత్రుప్రయత్నము లన్నిటిని వ్యర్థము చేసినది. దీనివలన ఆ సేనలు మఱల సోమనది యొద్దకే పంపబడవలసి వచ్చెను.

ఆంగ్ల విజయము

లండను, నవంబరు 18:—జనరల్ హేగు గా రిమధ్యాహ్నమిట్లు ప్రకటించిరి:—బోమాంటు హామెల్ వద్దను, బ్యూకోరుకు ఉత్తరమునను మన స్థానములనుండి ముందునకు సాగితిమి! శత్రువులు హేబులెర్నవద్దను బోమాంటు హామెలువద్దను శత్రువులు తీవ్రముగ అగ్నివృక్షమును గురిపించిరి. ఈవైసుకు ఉత్తరమున ఒక శత్రుమార్గమును జయప్రదముగ ముట్టడించితిమి.

ఫిరంగి యుద్ధము విమాన యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 18:— నిన్సుటిరాత్రిసర్ డగ్లస్ హేగు గా రిట్లు ప్రకటించిరి:— 13 వ తేదీనుండి ఇంతవఱకు మేము 6190 మంది ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి. వాస్ హల్లక్ ప్రాంతమున కందకపంక్తులను మేము ముట్టడించితిమి. శత్రువులరాక పోకల ముఖ్యస్థానములగు రెండుప్రదేశములవై మనవిమానములు జయప్రదముగ బాంబులను వేసెను. 5 శత్రువిమానములను నేలగూర్చితిమి. మరి 5 విమానములకు బాగుగా దెబ్బలులేగిలెను. మనవిమానములు 3 కనబడుట లేదు.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము

లండను, నవంబరు 19:—తుపానుగాలి వీచుచున్నది. శనివారమునాడు ఆంకరుయొద్ద 771 మందిని మేము పట్టుకొంటిమి. ఈ నెల 13-వ తేదీనుండి ఇంతవఱకు 6962 మందిని పట్టుకొంటిమి.

జర్మనులపై ఆకస్మికముగా బడుట

అలహాబాదు, నవంబరు 19:— ఒక. సైనికోద్యాయము 16 మంది సైనికులును ఇటీవల ఒక గుంటయందు 400 మంది శత్రుసైనికులను పట్టుకొనిన విధమును విలేఖరులు విశేషముగా వర్ణించుచున్నారు. జర్మను సైనికోద్యోగి వారితో తలపడుటకు తన సైనికులను బురికొల్ప ప్రయత్నించెను గాని బ్రిటిషు సైనికోద్యోగి జర్మనుభావ నెరిగినవాడు గాన ఊహకుండుమని బుద్ధిచెప్పెను. ఇంతలో శత్రుసైనికులు చలంపనుండగా బ్రిటిషు సైనికోద్యోగి శత్రుసైనికోద్యోగివై తుపాకిని గాల్చెను. తక్కినవారు లొంగిపోయిరి.

సోమరంగమున శత్రు నష్టము.

లండను, నవంబరు 17:—బ్రిటిషు సేనాముఖమునందున్న అమెరికను విలేఖరు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఆగస్టు మాసమునుండి సోమనదిపై రక్షణము సలుపుచున్న సేనలకు మిత్రమండలికి గలిగిన నష్టముకంటె నూటికి 20 నుండి 50 వఱకు ఎక్కువగా నష్టము గలిగినది. ఇదియంతయు మన సేనల ప్రాశస్త్యము. మన విమానముల అద్వితీయ ప్రతిభ. మన సైనికుల పరాక్రమము, మన సాయుధములగు మోటరుల యుపయోగము, సాయుధములగు మోటరులవలననే 20 నేల మంది శత్రువులకు నష్టమైరి.

కాలమానస్థితి ప్రతికూల మగుట.

పారిస్, నవంబరు 19:— సోమరంగమున కాలమానస్థితి విపరీతముగానున్నందున నిన్నటిరాత్రియందే మియు యుద్ధము జరుగ లేదని ఈయధ్యాహ్నము పరామృత ప్రకటించిరి.

ఆంగ్ల పరాసు విమానములు

పారిసు, నవంబరు 19:—నిన్నటిరాత్రి యిట్లు ప్రకటించబడినది:— బెర్నీకి తూర్పున సోమనదికి దక్షిణమునందున జర్మనుల ముట్టుకులు వ్యర్థమొనర్పబడెను. పరాసువిమానములు గ్లాస్ కోరు గ్రీనెలయందు జర్మను విమానకాలలమీదను 157 బాంబులను వేసినవి. 22 బ్రిటిషు నౌకావిమానములు ఆస్ట్రేంటు నందలి నౌకాకారాలయముమీదను విద్యుత్కర్మాగారముల మీదను, 17, వ తేదీని 180 బాంబులను వేసినవి. జీబర్గ్ మీదను బాంబులు వేయబడినవి.

మిత్రముండలి సమావేశము.

పారిసు నవంబరు 19:—ఈసమావేశము పారిసునగరమున జరుగుచున్నది. బ్రిటిషువారి పక్షమున ఆస్త్రియ, లాయడుజార్జ్, జనరలు హేగు, సర్ విలియం రాబర్ట్సును గార్హ వచ్చిరి. వీరు ఆర్థిక సాంకామిక విషయములను చర్చించిరి.

విశేషములు లేవు.

పారిసు, నవంబరు 18:—నిన్నటిరాత్రి ఇట్లు ప్రకటించబడినది:—సోమనది కుత్తరమున సెయిలీసెయిలీసెలు ప్రాంతమునందు తీవ్రముగు ఫిరంగియుద్ధము జరెగుటలేప్ప విశేషము లేమియులేవు. కెప్టెన్ బోవాంపుగారు ఉదయము మ్యూనిక్ నుండి విమానమున బయలుదేరి మధ్యాహ్న మిక్కడ దిగిరి. ఆమీనుమీద శత్రువులు బాంబులు వేసినదానికి ప్రతిగా నతడు మ్యూనిక్ పురమువై బాంబులనువేసి ఆల్బుస్ పర్వతములను దాటి వెనిసుకు 12 మైళ్లు ఉత్తరమున ఇటలీలో దిగెను. అతడు విమానముపై 438 మైళ్లు ప్రయాణముచేసెను.

పరాసువారి ప్రకటనము

పారిసు, నవంబరు 19:—బోమాంటు ప్రాంతమునను కొట మీదను తీవ్రముగ గుండ్రను వదలుటయే ముఖ్యవార్త.

రుష్యా

ప్రత్యేక సంధి ప్రయత్నములు.

పారిస్, నవంబరు 18:—రష్యనులు ప్రత్యేక సంధికొరకు రహస్యముగా ప్రయత్నములను సలుపుచున్నారన పుకారులు శుద్ధ అబద్ధములని రష్యను ముఖ్య మంత్రిగారు సారినీలోని రష్యను రాయబారికి తంతివార్త విచ్చిరి. సంపూర్ణ విజయము చేకూరువఱకు రష్యాదేశమును మిత్రముండలి వైపున పోరుచుండుట ధ్రువము. శత్రు ప్రయత్నము లేమియు రష్యనుల సుస్థిర మనస్సంకల్పమును భేదింపజాలవు.

రష్యనుల పట్టుదల.

పెట్రోగ్రాడు, నవంబరు 16:— రష్యను సేనలన్నియు సంపూర్ణ విజయమువఱకు పట్టుదల గలిగి యున్నందులకు రష్యావక్రవర్తిగారు తమసేనల నభినందించిరి.

ఇటలీ

ఇటలీరంగము.

ఇటలీవారి విజయము.

లండను, నవంబరు 17.—“సెంట్రల్ న్యూస్” వార్తా సంఘమువారి ప్రకటనము ప్రకారము ఆస్ట్రేలియనులు కాన్బరా జ్ఞాపికా అను పురమును వదలివేసి కోమెకోకు 4 మైళ్లు వాయవ్యముగానున్న టెమ్పూకా అను పురమువద్ద తమ నిలవ సరకుల స్థానము సేర్పడుచుకొనిరి. కాన్బరా నగరమును తూర్పున ఇదివఱకున్న పంక్తికంటె 14 మైళ్ళ పొడవుగానున్న ఇంకోక పంక్తిని వారు అత్యాతురతతో బలపఱచుకొనుచున్నారు.

సాన్ మార్గో కందకములు

ఇటలీవారి రిట్లు ప్రకటించిరి.—సాన్ మార్గో వద్ద మేము ఇదివఱకుండిపోయిన కందకములను మఱల నాక్రమించుకొని శత్రుప్రయత్నములను వ్యర్థపఱచి వారిని త్రోసివేసితిమి.

కార్నో యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 18.—ఇటలీ వారిట్లు ప్రకటించిరి. కార్నో ప్రధమునై మన ముందుపంక్తులమీద శత్రువులు నిరంతరము అగ్నివర్షమును గురిపించుచున్నారు. నిన్నటిదినము బెర్టోజ్ బిజ్జాకు పశ్చిమమున శత్రుప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థమొనర్పబడినవి. మంచు విశేషముగా పడుచున్నందున యుద్ధమున కభ్యంతరము గలుగుచున్నది.

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 19.—మేము తలపడి సానోనుండి శత్రువులను తరిమితిమి. పాల్మికోలో రంగమున శత్రువులు నిర్ధారణగా నోడిరి. చెపోగుట్టవద్దకు వచ్చిన కొద్దిమందిని మేము తరిమితిమి.

పోర్చుగలు

పోర్చుగీసువారియొడ ముంచబడుట

లాస్సాల్వాస్, నవంబరు 19.—“ఎమిలియా” అను పోర్చుగీసువారి యొడను ఒక జర్మను సముద్రాంతర్గామి టూర్వికోలతో గొట్టెను. ఇదివఱకు జర్మనులదై “కోల్బర్” అను పేరిట నుండిన “మెసీకో” అను పోర్చుగీసువారి స్టీమరు కనపడుటలేదు. బహుశః ఒక సముద్రాంతర్గామి దానిని ముంచుచుండునని యనుకొనుచున్నారు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియనుల విజయము.

లండను, నవంబరు 18.—ఇంతవఱకు ఆంగ్లవద్ద 7000 మందివఱకు ఖైదీలు పట్టుకొనినది టైటరు విలేజుకుడు తెలుపుచున్నాడు.

ఇటీవల జరిగిన ముట్టడియందు ఆస్ట్రేలియనులు ఇతరులను బట్టిడి వాల్తెకోరుకు ఆగ్నేయమున 300 గజముల కందకములను పట్టుకొనిరి.

ఆస్ట్రేలియా మంత్రి వర్గము.

మెల్బోర్ను, నవంబరు 19.—పార్లమెంటు కార్మిక సభ్యులలో నభిప్రాయ భేదము కలుగుటచే మంత్రివర్గము ఘరల సేర్పరుపబడినది. దేశరక్షక నాకాదళ మంత్రులు మారలేదు. అధికార కార్మిక కక్ష యొకటి క్రొత్తగా సేర్పడినది. దీనిలో 19 గురు సెనెటరులును 24 గురు ప్రతినిధిసభ సభ్యులును గలరు. ప్రతినిధి సభలో 3 కక్షలున్నవి. వీరిలో నెవ్వరును తక్కినవారి తోడ్పాటు లేక పనిచేయజాలరు.

కెనడా

సర్ శానుహ్యూస్ గారి రాజీనామా.

ఒటావా, నవంబరు 19.—దీరతనమువారి రందరను చేయవలసిన పనులనుగూడ హ్యూస్ గారు స్వతంత్రించి చేయుచున్నారని సర్ రాబర్టు బోడ్డెన్ గారు రాక్షేపించుటచే హ్యూస్ గారు రాజీనామా నిచ్చిరిగాని వారు నైనికులను చేర్చుపని నిమానకుండ సాగించెదరు.

బాల్యను

డాన్యూబురంగమున రష్యావారి పురోగమనము. లండను, నవంబరు 19.—ఆల్బానియలోయలలో శత్రువులు తీవ్రముగ తలపడుచున్నారు. డాన్యూబురంగమున రష్యావారు ముందుకు పోవుచున్నారు.

రోమేనియను విజయము

లండను, నవంబరు 18.—రోమేనియను లిట్లు ప్రకటించిరి.—డ్రగ్వెష్టీ రంగమునందు రోమేనియనులు శత్రు సేనల మధ్యభాగమును ముట్టడించి శత్రువులను సేనామధ్యభాగము నను, కుడివైపునను వెనుకకు నెట్టివేసి 300 మంది ఖైదీలను పట్టుకొనిరి. ఆల్బుజాల్ లోయయందు తీవ్రమగుయుద్ధము జరుగుచున్నది. రోమేనియనులు కొంతసలమును వదలివెట్టిరి. ఇతర స్థానములందు మార్పులు లేవు.

రుమేనియావారి ప్రకటనము

లండను, నవంబరు 19.—జయలు ఆల్బు లోయలలో శత్రువులు తీవ్రముగతలపడిరి. రుమేనియావారు కొద్దిగదక్షిణము నకు బోయిరి. తిరుగుబాటులోయలో రుమేనియావారు చాల మెట్టలను పట్టుకొనినది రష్యావారు ప్రకటించిరి.

మెల్బోరియా యుద్ధభాగమునశత్రువులోడిరి. డ్రాగో సెల్వాయొద్ద మేము ముందుకుపోయి 4 గు రిద్యోగులను 80మంది నైనికులను 2 ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. ఆల్బుజాయిలు గిల్దర్ లోయలలో పోరు జరుగుచున్నది. డాన్యూబు హోబ్రు జా రంగములలో పోరు నుండగించినదని రుమేనియావారు తెలిపిరి.

జర్మనులకు సహాయసేన.

లండను, నవంబరు 18.—“టైమ్స్” పత్రికకు బుభా రెడ్లు విలేజుకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. జర్మను సహాయ సేనలు విశేషముగా వచ్చినవి. జూల్ లోయయందు జనరల్ వాకనోబిల్ పోరు అధీనము క్రింద 2 సేనలు పోరు సల్పుచున్నవి. ఇతర డివిజనులను లన్సువద్ద పనిచేయుచుండెను. ఆల్బు లోయయందు జనరల్ సీసెల్ జర్మను సేనాధిపతిగా నున్నాడు. జూల్ లోయయందు 41వ ప్రవ్యయ సేనకు బదులు 11వ బెవేరియను పటాలము నియమింపబడెను. శత్రువులను ‘నిశ్చేషముగా నోడింపవలయు నని బెవేరియను పటాలమున కాజ్ఞ యొనడట. హిండెస్బర్గును, ఫాల్క్లాన్డెనును మెకెన్సెనును బల్గేరియవద్ద కలసికొనినది తెలియుచున్నది.

డాన్యూబు నదియొద్ద రష్యను విజృంభణము.

లండను, నవంబరు 18.—రష్యా వారిట్లు ప్రకటించిరి: ఆల్బుజూల్ లోయయందు శత్రువులు తీవ్రముగా ముట్టడించుచున్నారు. డాన్యూబునదివై మేము బాగుగా పురోగమనము సల్పుచున్నాము.

మిత్రమండలి అవస్కాందము

పారిసు, నవంబరు 19.—సెల్వోనికా పరాసువారి ప్రకటనము.—స్ట్రీమాకు పడమట బ్రిటిషువారు కవల్లేని పట్టుకొనిరి. సిర్నా ప్రాంతమున బ్రిటిషు సెర్వియను సేనలు ముందుకు వెళ్లుచున్నవి. ఈ సేనలలో నొకభాగము సెర్నావంపువద్ద ఇవెను కుత్తరమున తీవ్రముగా పోరి గుట్టలను పట్టుకొని శత్రువులు ముమ్మారు తలపడక పారదోలెను. పరాసు సెర్వియ సేనలు జరటకు ప్రాంతముననొక మతమును, గుట్టను వశపరుచుకొనెను. కెనాలికి ఈశాన్యముననున్న సెగేషనును ఆక్రమకదళ మాక్రమించెను. 15వ తేదీని 400 మంది పట్టుబడిరి.

గ్రీసుజాతీయసేన బ్రిటిషు సేన తోడ్పడుట

ఏథెన్సు, నవంబరు 19.—బ్రిటిషు సేనలను గ్రీసు జాతీయ సేనలను డానుమేయవద్ద యుద్ధముచేసి ఆ పురమును స్వాధీనము చేసికొని 400 మంది బల్గేరియనులను పట్టుకొనినది.

తటస్థ భాగము.

ఏథెన్సు, నవంబరు 17.—గ్రీసునందు రాజపక్షమువారి కిని వెనిజులన్ పక్షమువారికిని నడుమ తటస్థదేశము కొంచె ముండునట్లు మిత్రమండలివారు చేసిన సూచన విషయము అంగీకరింపబడినదని తెలియుచున్నది.

కెనాలీ ముట్టడి.

అలహాబాదు, నవంబరు 19.—సెల్వోనికానుండి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి. కెనాలీయొద్ద యుద్ధ మతి తీవ్రముగా జరిగినది. నైనికులు కుత్తుకలోతునీట బురదలోనుండి యుద్ధము సలిపిరి. ఆ పురము పట్టుబడక పూర్వము శత్రువులు విశేషముగా ప్రతి యుద్ధములు సలిపి కందకములలో కొంత భాగమును మఱల సంపాదించిరి. కాని ప్రాతఃకాలమున వారు సేనాపంక్తి భాగమును వదలివేసి బిట్టిజా వైపునకు

వెనుకకు బోయిరి. ఇది తెలిసి రష్యనులు ఆ గ్రామమువై బడిరి. శత్రువులు మొండి యుద్ధము సలిపిరి. కెనాలీయొద్ద కందకములనుండి అందఱును లేచిపోయిరి. వీనినిబట్టి వారు ఇంక కొన్ని కందకములను ముందుగా నిర్దేశించుకొని యున్నారని యూహింపవచ్చును.

బ్రిటిషువారు తమస్థానములను బలపఱచుకొనుట

లండను, నవంబరు 18.—సెల్వోనికానుండి బ్రిటిషువారిట్లు తెలిపిరి.—స్ట్రీమానది లోయయందు మేము జయించిన స్థానములను బలపఱచుకొని మా ముందుస్థానములను దాటి యొంకను ముందునకు బోయితిమి. సిక్రీసుకు ఈశాన్యమున శత్రుశిబిరమువై మేముగ్నివర్షము జయప్రదముగ గురిపించితిమి.

కెర్నా యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 18.—సెర్వియను లిట్లు ప్రకటించిరి:—కెర్నానదికి పశ్చిమమున శత్రువులు పారిపోవుచు అనేకములగు మరఫిరంగులను, దుస్తులను, తూటాలను, ఇతరయుద్ధోపకరణములను వదలివెట్టి పోయిరి.

6 విమానములు నేల గూల్చబడుట.

లండను, నవంబరు 19.—స్ట్రీమానదివై 6 శత్రువిమానములు నేల గూల్చబడినవి. కెర్నాకు తూర్పున బరాక్లవద్ద బ్రిటిషువారు బల్గేరియనుల ప్రతియుద్ధములను వ్యర్థముచేసిరి. కెర్నా నదివంపువద్ద సెర్వియనులు 800 మీటర్లు వెడల్పున శత్రుకందకములను వశపఱచుకొని వివేనుకు వాయవ్యమున ఒక వర్వతమువై అగ్నిని గ్రుమ్మరించిరి. మొనావ్టర్ వద్ద బల్గేరియనులకును, జర్మనులకును తీవ్రమగు సన్ధ్యము గలిగినది. మొనావ్టర్ వైపున మేము విజృంభించుచు కెరీనాయను స్థానమును సమీపించుచున్నాము.

తీవ్రమగు యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 18.—సెల్వోనికానుండి పరాసు వారిట్లు తెలిపిరి:—స్ట్రీమానది కడమవై పున బ్రిటిషువారు కవాట్లను పురమును వశపఱచుకొనిరి. కెర్నా రంగమున పరాసు వారును సెర్వియనులు ముందునకు సాగుచున్నారు. ఒక మిత్రమండలిసేన కెర్నానది వంపువద్ద వివేను కుత్తరమున ఒక వర్వతమువై అగ్ని వర్షము గురిపించి మామ శత్రు ముట్టడులను వ్యర్థపఱచిరి. ఇంకను పశ్చిమమున పరాసువారును సెర్వియనులును ఒక దేవాలయమును, జరటాక్ ప్రాంతమున ఒక కొండను ముట్టడించిరి. కెనాలీకి ఈశాన్యమున మన ఆక్రమక సేన సెగేషన్ అనుపురమును వశపఱచుకొనెను. 15 వ తేదీని 400 మంది ఖైదీలు పట్టుబడిరి.

మిత్రమండలి సేనలు మొనావ్టరులో

ప్రవేశించుట

లండను, నవంబరు 19.—సేనదయము మిత్రమండలి సేనలు మొనావ్టరులో ప్రవేశించినవి. కెర్నావంపు వద్ద బల్గరులు తీవ్రముగ తలపడి సెర్వియావారిచే తమచుబడి వెన్నిచ్చి పరచిగని పరాసువారు తెలిపిరి.

గ్రీసులో రాష్ట్రవిధజనము

లండను, నవంబరు 19.—రాజజాతీయ పక్షములవారి క్రిందనున్న రాష్ట్రమునకు హద్దుల సేర్పరుచుటకుగూర్చి మిత్రమండలివారి సూచన తత్వాత్మకమున సంగీకరింపబడినది.

డానుమజాను వశపరుచుకొనుట.

ఏథెన్సు, నవంబరు 19.—డానుమజాను వశపరుచుకొనుటలో గ్రీసుజాతీయ సేన మిత్రమండలికి తోడుపడెను.

హాలండు

హాలండు స్త్రీలకు సభ్యత్వ.

లండను, నవంబరు 19.—రాజ్యాంగవిధిలో స్త్రీలు సభ్యత్వ కర్తృలని హాలండు రెండవసభవారు నిర్ణయించిరి.

పోలండు వాలంటియరులు.

లండను, నవంబరు 19.—ఈనెల 23 వ తేదీనుండి శత్రువులు పోలండు వాలంటియరులను పిలవెదగని ఖైదీగనుండి తంతివార్త ఆప్యయమునకు వచ్చినది.

అయిదవ కడపమండల సమావేశము

ఈసమావేశము మొన్నటిదిని, 18, వ తేది శనివారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు గౌరవనీయులగు అసల అభిభావ బహద్రుగారి యాజమాన్యముక్రింద జయప్రదముగ జరిగినది. కొచ్చిను సంస్థానములో దివానుగా పనిచేసియుండిన పట్టాభిరామయ్యగారు, రాయబద్ధుర్రు టి. ఎమ్. నరసింహాచారి యారుగారు, పి. పిచ్చయ్యగారు, సుబ్బారెడ్డి బారిష్టరుగారు, గుండురావుగారు, ఈ మొదలుగాగల పురమండలము లందరి నెద్దలనేకులు సభకు విచ్చేసిరి. చాలికల మున్సిల్ సంగీత హంగరవాదముతో సభ ప్రారంభింపబడినది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు ఎ. పరశురామరావు అవధ్యులుగారు, సాదారణాధ్యక్షమున సంఘాధ్యక్షులను, ప్రతినిధులను, తక్కిన సభికులను గొనియాడి మండల పూర్వ చరిత్రమును, మహోన్నతస్థితియును, సంక్రమాముగా జెప్పి, యుద్ధపరిస్థితులను గూర్చియు, గ్రామ పంచాయతీలను గూర్చియు, మండలమందు ప్రాసఫోతుడన మొలులభివృద్ధి బొందిజనుల చెడుదురున్నదియు, అటవీ పరిపాలన కళపద్ధతుల మీదల కలుల హానికములుగా నున్నదియు, మండలమునందు విద్య యెంత నీవస్థితిలో నున్నదియు, దానిని దోగవమువా రెటు లభివృద్ధి లోనికి తేవలసి యున్నదియు, లోకలోబోధుల పరిపాలన మెటు లభివృద్ధికి రావలసియున్నదియు, క్రొత్త పడిన భూమి వారి ప్రజ కలుల లాభకారి యగు నదియు, న్యాయస్థానములందు కార్యనిర్వాహకత్వ మెటుల ప్రవేదించి న్యాయమునకు హాని గలిగించుచున్నదియు మొదలగు అంశములగూర్చి ముచ్చటించిరి.

పిమ్మట రామబహద్రు టి. ఎమ్.నరసింహాచారియారు పిూ అసల అభిభావ బహద్రుగారిని సభాధ్యక్షమును సహసా దించుచు వారి యాదావ్యమును విద్యావినయాది గుణములను ప్రశంసించిరి. సహ్యుల హుస్సేను డైరెక్టరుగారు, ఆబ్బాసు ఆర్. ఎ. నుండరరావు, గుండురావుగారులును దానిని బలపరచిరి. అనంతరము సభాధ్యక్షులు అగ్రస్థానపదవి కైగొని ఆంధ్రభాషయందు గంభీరవ్యాసమును గావించిరి. రాజభక్తినిగూర్చి యొక్క తీర్మానమును, దివానుబహద్రు ఆదినారాయణయ్య, సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారుల మరలుముల గూర్చి ముఖించుచు నొక తీర్మానమును, సభ్యులందఱును నిలచియుండ తీర్మానింప బడినది. పిమ్మట సభాకార్య నివేదన సంఘమువెన్నుకొని, నురు నాటికి సభ సమావేశముగా నిశ్చయించి అధ్యక్షుల లభివందముల నర్పించుచు నాటికి సమావేశము ముగింపబడినది.

రెండవ దినచర్య.

19 వ తేదిని మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మరల సభ సమావేశమయ్యెను. శనివారమునాటి సభ్యులందఱును మరల వచ్చిరి. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుల కధికారులు తెల్పుకుగానుండ వలయుననియు, తాలూకాబోర్డుల అధ్యక్షులను, జిల్లాబోర్డు సహాయాధ్యక్షులను ఎన్నుకొనుటకు లోకలుబోర్డులోని సభ్యులందఱి కధికార ముండవలయుననియు, ఉద్యోగిగఱులును, గ్రామోన్యోగిగఱులును, లోకలు బోర్డులందు సభ్యత్వమును గోగూడదనియు, తిగింత భూమిసతియుండి తాలూకాబోర్డు సభ్యత్వమున కర్హుడుగా నుండువారలకే సభ్యత్వముగలిగుట కవకాశ వీయ బడవలయుననియు, తిగింకారణముల గనబరచుచు రాయబహద్రు టి. ఎమ్. నాయరుగారు కొన్ని తీర్మానముల నుపపాదించిరి. యుపాదన మునుదింప బడి బలపరుపబడినది. పట్టాభిరామరావు గారా తీర్మానముగూర్చియు తమ యభిప్రాయ మియ్యగోరబడిరి. పిమ్మట నాయుపసాదన మందరి చేరిన తీర్మానింపబడినది.

జిల్లానుండలి గ్రామముల యొక్క ఆరోగ్యాభివృద్ధి నిమిత్తము, సోడ్డులను, మురికి కాలువలను బాగుచేయుట నును దొరతము వారిని తిగి సహాయము చేయగోరవలయునని వెంకటరామయ్యగారు చెప్పిరి. అందునిమిత్త మిదివఱలో జ్యోండు సెన్సుసుదలి వార్తనకుండు సామ్యుర్యుడైనదిరూపింపబడినది. కడపపట్టణమునకు నీటివసతుల సభివృద్ధి చేయవలయుననియు, ప్రొద్దుటూరులో కొరాయిలను బెట్టింప వలయుననియు, కడపయందలి మురికి కాలువలను బాగుచేయ వలయుననియు, కడప, ప్రొద్దుటూరు ఆసుపత్రులకు శిశువులను రాజధాని సామ్యునో కరింప వలయుననియు, కొన్ని తీర్మానములు చర్చింపబడినది. నందలూరు, చిట్టాడ, పాలయనల్లి, కమలాపురిములలో నొకొక్క ఆసుపత్రు నింప వలయుననియు, జిల్లానుండలికొక నెద్ద ఆసుపత్రు నింపవలయుననియు, ఇందు మూడు ఆసుపత్రుల తెరచుట కు బుగ్గును దొరతమువారి

నిమ్మరి గోరవలయుననియు వి. పిచ్చయ్యగారు చెప్పిరి. ఆయుర్వేద ఔషధాలయములను, ఆయుర్వేద విద్యను, ప్రోత్సహింపవలయుననియు, తిగి విద్యార్థులకు విద్యాభివృద్ధి నముల నొసగి ఆయుర్వేదభూషణులయలకాత్రిగారి ఆయుర్వేద విద్యాలయముల సభివృద్ధికి తేవలయుననియు కొన్ని యుపపాదనములు తీర్మానింపబడినది. అటవీ పరిపాలన సమస్యలలో కాపుదారుల సంఖ్య నెక్కువ చేయవలయుననియు, కట్టెలదు కాణముల సభికులు చేయవలయుననియు, కట్టెభరిదుల నిలుకడగా నేర్పాటు చేయవలయుననియు ప్రసంగింపబడినది. వ్యవసాయాభివృద్ధికిగా కొన్ని కాలువలను, ముఖ్యముగా గండికోట కొండవద్దనుండు కాలువను మర్రామత్తు చేయవలయుననియు గోరబడినది. కొన్ని కొన్ని గ్రామముల లో ప్రాథమిక విద్యాలయాల స్థాపింపవలసియున్నదనియు కొన్నిచోటల బాలికా పాఠశాలల నిర్మింపవలయుననియు, కడపలో హైస్కూలు బాలర ఉపయోగార్థ మొక హోస్టలును గట్టింపవలయుననియు బారిష్టరు కె. సుబ్బారెడ్డిగారు పాదించిరి. ఆయాచోట్ల పుస్తకభాండాగారములను, పారిశ్రామిక పాఠశాలలను స్థాపింప వలయునని గూడ వారుచెప్పిరి. కమలాపురము పాలకొండలలో సజ్యేజ్య స్త్రీలు కొద్దల స్థాపింప వలయుననియు, గమలాపురములో రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు నుంచవలయుననియు తీర్మానింపబడినది. అడవుల సమీపమున నుండు వారలకైన శుపాకులను పయోగించుటకు తెచ్చు నీను గోరవలయునని కె. లక్ష్మణరావు బి. ఏ. బి. సి. గారుపాదించిరి. అదియు తీర్మానింపబడినది. రెయిల్వేలలో ఇంటర్మీడియేటు బండ్లనుంప వలయునని రెయిల్వే అధికారుల గోరవలయునను ఉపపాదనయు తీర్మానింపబడినది. “డిసెంట్రలైజేషను” పద్ధతుల ననుసరించి కొన్ని గ్రామపంచాయతులు నెలకొల్పవలయునను గుండురావుగారి తీర్మాన మందరిచేత నామోదంపబడినది. ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమమునకు తిగి యుత్సాహము నీయవలయునని ఎల్. పిచ్చయ్యగారు చెప్పిరి. వీరెంటుగారివై బొంబాయి, వీహరు దొరతములవారు సరగుచేసిన యుత్తరపుల గూర్చి తమయ సమ్మతిని తెలుపుచు అది ఆస్వాదమున నివసంత రావుగారు పాదించి యది తీర్మానింపబడినది. పరికా శాసన మసంగతమనియు, దానిని తిసివేయవలయుననియు నరసింక రావుగారు పాదించిరి. అదియందటిచే నామోదంపబడినది. రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము యొక్క ఆవశ్యకతను చెప్పుచు, అది స్వపరిపాలన ముఖ్యాంగమనిదొరతమువారిని రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన నొసగ పార్థింపవలయునని నరసింకారావు గారుపాదించిరి. వి. పిచ్చయ్యగారు దానిని బలపరచిరి. అనంతరము నుండరిచే నామోదంప బడినది.

అనంతరము రావుబహద్రు. ఎం. నరసింహాచారి యారుగారు అధ్యక్షులకును, ఆహ్వానసంఘ సభ్యులకును వందనము లర్పించిరి. పిమ్మట దివానుబహద్రు పట్టాభిరామరావుగారు సభికులతరఫున నాహ్వానసంఘము వారికి వందనము లర్పించిరి. హిర్ సయ్యద్ హుస్సేను డైరెక్టరుగారు హిందూస్థానిలోను, నుండర రావుగారు తెలుగులోను సభాధ్యక్షులకును, మామలకును స్వచ్ఛంద సహాయులకును, తక్కినవారికి ననేక వందనము లర్పించిరి సభాధ్యక్షుల యంతోషవ్యాసముతో సభ ముగింప బడినది.

జర్మనీ

ఆంకరునదిపై ఆంగ్ల అవస్థానందము
ఆంక్రువామ్, నవంబరు 15:—జర్మను లిట్లు ప్రకటించిరి. “నిన్నటిదినము బ్రిటిషువారు విశేష సేనాబలముతో మమ్ములను ముట్టించి బోమాంటు హిమెర్ గ్రామమును వశపజుచుకొనిరి.” ఈప్రకటనమును బట్టి ప్రస్తుతము బ్రిటిషువారి యెదుట బోగునలుపుచున్న శత్రు సేనయందు బ్రాండ్స్బర్గరులును గార్డ సేనవారును అధికముగా గలవని తెలియుచున్నది.

హిందూస్థాన ప్రకటనము

లండన్, నవంబరు 18:— హిందూస్థాన కాంటు బెత్తుకు హాట్టికి ప్రాజెక్టు యుక్తము ఇటీవల జర్మనీయందు ప్రకటింపబడినది. దానియందు దశడు జర్మనీదేశమునకు విడుదస్థితి సంప్రాప్త మైనదనియు, దానిని గడతేరట తెన్నియోమార్పులనగుచుననియు వ్రాసెను. నుండుగుండు సామగ్రులయందు పని చేయువారి కాహాము సక్రమముగా నీయవడు చున్నదనియు గచ్చియభియోగము లన్నియు మైనికోద్యోగుల స్వాధీనపర్యవముననే గలిగినదనియు అతడు వ్రాసెను.

యుద్ధమునకు కారణము

ఆంధ్రవామ్, నవంబరు 16:— వైకాంటు గ్రేగా రిటీ వల యుద్ధకారణమును గురించి నుడివిన సందర్భమును గూర్చి రిస్ స్టాగ్ సభలో జర్మను చాన్సలర్ బెత్తెన్ హోఫ్ రిస్టా మొదట సేనను తయారుచేసి కొనుటయే యుద్ధమునకు కారణమనియు, ఇంగ్లండుపురికొల్పినగాని రిస్టా సేననుగూర్చదనియు చెప్పెను. యుద్ధానంతరము లోకకాంతిని గూర్చి నుడువుచు అతడు లోకమున నిట్టియుద్ధము నుజల జరుగ కుండుటకు ఘోషములు నానాదేశములనుండి వచ్చునుగాన వానివలన ప్రయోజన ముండకపోదనియు, యుద్ధఫలము భూమివిదను సముద్రమువిదను తప్పక స్థిరపడినవెనుకగాని కాంతిసంఘము ఏర్పాటు కాదనియు చెప్పెను. జర్మనీదేశము తానులోకము నందు ప్రత్యేకింపబడి మానప్రాణములు లేకుండ నుండకుండుటకు స్వరక్షణమును యుద్ధమును సలుపుచున్నది.

అమెరికా

యూనై టెడ్ స్టేట్సునందు మొదటిసెర్వీయను మంత్రి
వాషింగ్టన్, నవంబరు 18:— మిట్రాలోవిచ్ గారిని యూనై టెడ్ స్టేట్సులో సెర్వీయనుల మొదటిమంత్రిగా నియమించిరి.

చీనాకు 10 లక్షలపౌనులు బదులు

వాషింగ్టన్, నవంబరు 18:— పి.కాగో కాంటి నెంటులు కమన్వెల్ థాంకివారు చీనావారికి 10 లక్షల పౌనులను బదులిచ్చుట కంగీకరించిరి. ఇట్టి కార్యములకు దొరతమువారు సహకారు లగుదురని లాన్సింగుగారు ప్రకటించిరి.

SOUTH INDIA.

Reverend D. S. Youman. A Suspected Turkish Subject.

SALEM, November 20.
Rev. Deacon Simon Youman who arrived here two days ago styling himself as a native of Asayrie is detained by the Collector and District Magistrate, Mr. E. W. Leigh, I.C.C., pending a telegraph; reference from him to the Government.
It would appear that the above Rev. D. S. Youman arrived in India in September last from Colombo. Since then he has been touring in Travancore, Cochin and Ootacamund making collections on behalf of an orphanage. The papers in his possession reveal passports from the Governor of Sudan D. I. C. of Police Ceylon and the Travancore authorities. The Collector of Coimbatore to whom he applied for passport described him as a Turkish subject. However, he is let here on parole pending receipt of a reply telegram from the Government. The gentleman, who to all outward appearance, looks a European, says he is a Caucasian and invites a reference to the Russian Consul in Madras.

The New President. Of the High Court.

PONDICHERY, November 19.
At 8.30, this morning M. Sanner was sworn in and formally occupied the Presidential chair of the High Court before a large audience of the Judges and Advocates. M. Gnanadrome, the Acting President, opened the proceedings and vacated the chair to his new successor.

The Procureur General. M. Claysen was also formally declared as the "Procureur General" of French India.

The Legislative Council. The Legislative Council is shortly expected to close the session.

A Protest Meeting. Theosophical Society, Madanapalle.

Proceedings of a meeting of the members of the Jignasa lodge, Theosophical Society, Madanapalle and other fellows of the Theosophical Society residing in Madanapalle, held in the Lodge premises on the 6th November, 1916, at 6.30 p. m.
Resolved that this meeting consisting of the members of the Jignasa Lodge, T. S., Madanapalle and other Fellows of the Theosophical Society residing in Madanapalle emphatically protest against the infringement of Religious Liberty by the Chief Commissioner of the Central Provinces and Berar in forbidding their President Mrs. Annie Besant to enter the territory administered by him for the purpose of discharging her Presidential function at a Federation of the Lodges of the T. S. in the said provinces and delivering to them purely Religious lectures, and they view with alarm the possible effects of such action in stirring up keen resentment all over India which is ever sensitive on religious matters, and therefore pray that the prohibition order be rescinded.
Moved from the chair and carried unanimously.
Resolved:
That a copy of the above resolution be sent by the chairman to each of the following.
1. To the Private Secretary to His Excellency the Viceroy and Governor-General of India.
2. To the Chief Commissioner of Central Provinces and Berar.
3. To the Right Hon'ble the Secretary of State for India.
4. To the Press.
5. To Mrs. Annie Besant, P. T. S. for information.

THE GREAT WAR.

BRITISH ADVANCE: THE ANCRE VICTORY.

Salonica Front: Monastir Occupied by the Allies.

Food Question in Britain Drastic Proposals.

THE REFORM SCHEME: CONFERENCE IN CALCUTTA.

Indentured Labour: Government Recommends Total Abolition.

ORIGIN OF THE WAR: GERMANY ACCUSES RUSSIA.

[Reuter's Agency.]

BRITISH FRONT.

Artillery and Air Fighting. Five Enemy Machines Destroyed.

LONDON, November 19. Sir Douglas Haig last night reported: The prisoners captured by us since the 13th instant, totalled 6,190. We heavily bombarded hostile trench-lines in the neighbourhood of Loos and Huituch. Our aeroplanes bombed two important junctions on the enemy's lines of communication. Five enemy machines have been brought down and five damaged. Three of ours are missing.

Seven-Thousand Prisoners. Austrians' Successful Enterprise.

LONDON, November 19. Reuter's correspondent at headquarters says that seven thousand prisoners have now been collected. The latest attack was a successful little enterprise when the Austrians and others captured three hundred yards of trenches south-east of Butte de Warlencourt.

British Offensive on Ancre. Germans Admit Reverse.

LONDON, November 17. AMSTERDAM. A German communique says: "Yesterday on the river Ancre the English attacked with heavy masses and captured Beaumont-Hamel." The communique shows that the Brandenburgs and a Guard Division are among the troops now opposing the British on the Ancre.

Defenders' Losses on the Somme. "Tanks" Cause 20,000 Casualties.

LAHORE, November 19. LONDON, November 18. An American correspondent at British headquarters says: Since August, the defenders' casualties on the Somme have exceeded those of the attackers by between 25 and 50 per cent. This reversal of the accepted proportions is attributed to the superiority of our artillery, the numbers of our aeroplanes, the increased skill of our soldiers, and the adoption of the "Tanks". The latter are believed to have caused 20,000 casualties.—"C. and M. Gazette" cables.

Heavy Enemy Bombardment. Successful British Raid.

LONDON, November 19. General Sir Douglas Haig this afternoon says: Our position has been advanced north-east of Bapynout Hamel and north of Beaumont. The enemy heavily shelled Beaumont Hamel and Hebuterne. We successfully raided a redoubt north of Ypres.

Result of the British Advance. German Plans Upset.

ALLAHABAD, November 19. LONDON, November 17. The advancement of the British left wing, after being so long held, has greatly disconcerted the German plans. Information now to hand indicates that the German high command had reached the conclusion that the Somme movement had expended itself. Statements in the English papers confirmed the view. The enemy appears to have considered the moment opportune to re-inforce the Roumanian front and attempt a new offensive before the winter. A re-shuffle of divisions occurred. But the sudden and unexpected assault by the British on the Ancre disconcerted the whole plan and caused the troops once more to flow to the Somme.

The Surprised Germans. Behaviour After Surrender.

ALLAHABAD, November 19. Correspondents at the front tell a story of 400 Germans hidden underground who surrendered on the British demand to find that their captors were one officer and sixteen men without any support at hand. The German officer immediately began to incite his men

to turn on their guard. The British officer understood German and warned the prisoner officer to desist. The latter disregarded the warning and the prisoners showed signs of getting out of hand, whereupon the British officer shot him. The remainder of the prisoners at once became amenable and were led quietly as prisoners to the camp "Pioneer".

Scenes Behind the German Lines. Effect of British Arrangements.

ALLAHABAD, November 19. One correspondent says that the scenes of confusion sketched in Von Arnim's recently captured criticism of the battle management were produced behind the German lines. When the British barrage cut off Beaumont Hamel, the staff took hours to discover the extent of their loss and dared not institute an effective counter barrage for fear of making the positions not yet taken. Our accurate ranging of roads and communication trenches behind the area attacked prevented the sending of messages telling of the urgent need of artillery support. The enemy is now some 1,800 yards in front of what was his second main position. He is digging and wiring as best as he can under a continuous bombardment in the hope of making out of the fragmentary trenches and craters a line that will at least hinder the British attack on the next defensive position. "Pioneer."

British Communique.

LONDON, November 19. This Afternoon's British communique says:—Weather is stormy. Situation is unchanged. This Evening's communique says:—Situation is unchanged. We took 771 prisoners on Saturday on the Ancre, making a total of 6962 since November 13th.

FRENCH FRONT.

Nothing of Importance. French Airman's Great Flight.

LONDON, November 19. PARIS.—Last night's communique said that nothing of importance had occurred on the whole front except a lively artillery duel in the Sailles region north of the Somme.

Captain Beauchamp, ascending at eight in the morning, flew to Munich, arriving there at noon. He bombed the station as a reprisal for the German bombardments of the open town of Amiens, crossed the Alps, and landed in Italy, twelve miles north of Venice. He covered 438 miles.

German Aerodromes and Naval Works Bombed. German Attacks Repulsed.

LONDON, November 19. PARIS.—Last night communique reported that the Germans attack east of Berny south of the Somme had been repulsed by artillery and grenades. A French air squadron dropped 157 bombs on German aerodromes at Golancourt and Griselles. Twenty-two British seaplanes dropped 180 bombs on electricity and naval works at Ostend on the 17th inst. Zeebrugge was also bombed.

Bad Weather: Quiet Night.

LONDON, November 19. PARIS.—This afternoon's communique says: On the Somme front the weather has been bad and the night was calm.

Paris Communique.

PARIS, November 19. The Communique says:—There is nothing to report except violent bombardment of the Fort and the Region of Douaumont.

The Jackson Hutting Contracts.

LAHORE, November 19. LONDON, November 17th.—A Royal Commission has been appointed to enquire into the allegations against the Jackson hutting contracts.—"C. and M. Gazette."

TELEGRAMS.

EASTERN FRONT.

India's Part in the War.

Lord Montagu Defend's Government.

LONDON, November 19. Lord Montagu of Beulieu, writing to the "Times" with reference to the tendency to blame the Government of India indiscriminately for alleged shortcomings, says it is sometimes forgotten how much India has contributed towards the war, and how she is now consequently handicapped in many ways. India, moreover, has shown a loyalty unparalleled in history. The satisfactory situation, he says, is due to the Government of India, to the wells of courage and wisdom of the great Indian Princes and to the patient silent work, sometimes under great difficulty, of thousands of devoted military and civil servants of the Crown. He recalls some of India's achievements in the war, and says the greater part of the credit is due to Lord Hardinge. Much is due to the wise rule of Lord Chelmsford, and the Governors and Lieutenant-Governors, especially Lord Willingdon, whose popularity and energy are admirable, and Sir Michael O'Dwyer and Sir George Roos Keppel.

To Avoid Double Income-Tax.

LONDON, November 16. Messrs. Farmer and Co., Australian merchants, have decided to remove their head-quarters from London to Sydney to avoid the double income-tax.

LONDON, November 19.

The following steamers have been sunk:—

British.—"F. Matarazzo."
American.—"D. A. Davidson."
Norwegian.—"Ulvaag," "Torridal," and "Vega."
Greek.—"Styliani Boos," and "Joannis."
Italian.—"Giovanni."

The Danish barque "Viliak" has been burnt by a submarine.

Thirty-two of the crew and sixteen passengers of the "Vega" have been landed.

The Dutch steamer "Midland," bound for Newcastle, has been taken to Zeebrugge by a German submarine.

The Food Question.

LONDON, November 19.

During the debate in the House of Commons on the food question, to-day Mr. Runciman stated that the strain upon Great Britain in 1917 would be primarily as regards food, but strain from the same source in Austria and Germany would be more severe. He fore-shadowed drastic action against the use of sugar for luxurious purposes and for preventing unreasonable profit making in potatoes and also appointment of a food controller to co-ordinate the activities of the departments and committees on the subject. Tomorrow an order in the council would enable the Government to proceed against persons who wasted or destroyed food. This would prevent some farmers from giving milk to pigs. The Government would accede which articles showed and which should not be used and would also have power as regards sale and distribution of articles and market operations preventing cornering like the recent attempt in tea market. Mr. Runciman said that the British shipping losses, since the commencement of the war, amounted to two and a quarter million tons. He saw no reason why we should not produce half a million in six months ending with the month of December. The Government was largely buying Australian wheat and we were giving wheat shipping assistance to France and Italy. The War Office would specially consider the demand for labour by English farmers who were planting wheat. Mr. Runciman said that new food stuff regulations were particularly applicable to flour. The whole white flour would not be milled in future, but much so-called offal would be retained.

Sir Edward Carson remarked that the House had expected even more drastic proposals. Mr. Wardle representing the labour party welcomed the proposals, but criticised the government for not organising food supplies earlier.

Sir Stephen Collins demanded drastic treatment of the drink question. Mr. Bataurst thought that proposals would terrorise Germany more than anything since military compulsion. He suggested prohibiting of fancy bread cakes and puddings.

Mr. Chozzy Money urged that shipping should be rigidly restricted to the transport of food and necessities. Debate on Mr. Runciman's proposals was adjourned. They were generally very favourably received.

Assistant Private Secretary to the King.

LONDON, November 19. The Gazette announces that Viscount Errington has been appointed Equerry in ordinary and Assistant Private Secretary to His Majesty the King.

The Man Power Board Revision of Lists

LONDON, November 19. Man Power Board has issued a revised list of certified occupations. Some occupations formerly certified have been removed from the list and age of exemption has been generally raised. Single men in unreserved occupations below thirty and married men under twenty-five are no longer exempt.

Twenty Thousand Lives Saved by the Tanks.

LONDON, November 18. Experts at the front agree that Tanks, including machine gun positions and other strong points, have saved at least twenty thousand lives.

PORTUGAL.

Portuguese Ship Sunk.

LONDON, November 19. LISPALMAS.—The Portuguese sailing-ship "Emilia" has been torpedoed. The crew was saved. The Portuguese steamer "Macao," formerly German steamer "Colmar," is missing, and it is feared that she has been sunk by a submarine.

TELEGRAMS.

London Press Opinions

LONDON, November 19.

There is not a dissentient voice to Mr. Runciman's proposals. The papers generally are of opinion that he might have gone further. The fact that Mr. Runciman said that his proposals were only the first instalment is regarded as indicating that the rationing of the population is contemplated. There is some criticism of the absence of proposals to encourage home growing of food by guaranteeing farmers minimum prices. The appointment of Food Controller is expected immediately. Mr. Asquith returns to the House. Meanwhile, the Board of Trade exercises the powers. It is officially stated that the retail cost of food has increased by 76 percent since the beginning of the war.

THE BALKANS.

British Consolidate Gains.

LONDON, November 19.

A British message from Salonika says: We have consolidated the ground gained in the Struma valley and pushed forward advanced posts. We successfully bombed an encampment north-east of Serres.

Much Booty Taken on Cerna.

LONDON, November 19.

A Serbian official announcement says that the fleeing enemy on the Cerna left an abundance of equipment, numerous machine-guns and rifles and enormous quantities of cartridges and stores.

Six Aeroplanes Felled.

British and Serbian Successes.

LONDON, November 19.

Six aeroplanes have been brought down on the left bank of the Struma. The British reported at Barakli the violent Bulgarian counter-attacks east of the Cerna. The Serbians have captured trenches on a depth of eight hundred metres in the bend of river. The Bulgarians stormed the height north-west of Iven. The Bulgarians and Germans lost heavily on the Monastir front. We have progressed towards Monastir, reaching the approaches of Karina.

The Capture of Kenali.

Enemy Counter-attack to Cover Retirement.

ALLAHABAD, November 19.

A communique issued from the French headquarters at Salonika says: The fighting for Kenali was very desperate, men being up to their necks in mud and water. During the night, following the capture, the enemy made strong counter-attacks and recovered a portion of the trenches, but early in the morning abandoned the whole front line, retiring upon Bistrizza. The retirement was discovered at dawn when the Russians advanced to assault the village where the enemy had resisted desperately, the previous afternoon. They found the trenches empty and realised that the counter-attack on Kenali was designed to cover a withdrawal elsewhere. Pioneer.

Allied Advance.

Further Successes.

PARIS, November 19.

A French official message from Salonika says: That the British on the left of the Struma have captured Kavakli. The French and the Serbians are advancing successfully in the Cerna region. A division, after desperate fighting, stormed ridge north of Iven, in the Cerna loop, and repulsed three counter-attacks. The French and the Serbians further west stormed a monastery and hill in the direction of Jarakov. The cavalry captured Negotin, north-east of Kenali. Four hundred prisoners were taken on the 15th instant.

Allied Troops Enter Monastir.

LONDON, November 19.

A French communique says that the Allied troops entered Monastir this morning. Desperate Bulgarian counter-attacks in Cerna loop were repulsed by the Serbians. The enemy is retreating in disorder northward.

FRANCE.

Allied Conference.

PARIS, November 19.

The Allied conference is being held here. British representatives include Messrs Asquith, Lloyd George, General Haig and Sir William Robertson. The conference is considering military and economic measures to be taken in answer to German mass levy.

ITALY.

Attacks Defeated on Carso.

Snow Hinders Operations.

LONDON, November 19.

An Italian official statement reports: Bombardments of the like and advanced points on the Carso. A strong enemy attack yesterday was driven back in disorder westward of Bertojizza. Heavy snowfalls are hindering operations elsewhere.

Austrians Evacuate Supply Centre.

LAHORE, November 19.

LONDON, November 17th.—According to the Central News, the Austrians have evacuated Kostanjavica and established a new supply centre at Temnica, less than four miles north-west of Comen. They are feverishly fortifying a new line passing east of Kostanjavica and 14 miles longer than the old.

TELEGRAMS.

San Marco Trenches Re-captured.

An Italian official statement says:—We have re-occupied the trenches evacuated of San Marco and repulsed a surprise attack. — "C. and M. Gazette."

Italian Communique.

LONDON, November 19.

An Italian communique says:—Our counter-attack drove off the enemy from Sano. We decisively repulsed the enemy on the Faipicchio front. Stubborn hand-to-hand fighting wiped out small detachments who penetrated the Unapot summit.

ROUMANIA.

Russian Progress on Danube.

Persistent Enemy Attacks.

LONDON, November 19.

A Russian communique states that persistent enemy attacks continue in the Alt and Jial valleys. We are continuing to make progress on the Danube front.

Enemy Reinforced.

Kaiser's Latest Order.

LONDON, November 19.

A telegram to the "Times" from Bucharest says that large German reinforcements have recently arrived. Two new divisions are operating in the Jial Valley commanded by General von Knobelsdorf, who was last mentioned west of Lutsk. The Germans in the Aluta Valley are commanded by General Kneisel. The forty-first Prussian division has been replaced by the eleventh Bavarian division in the Jial Valley, and has received orders from the Kaiser saying that the enemy must be destroyed. It is reported that Generals Hindenburg, Falkenhayn and Mackensen have conferred at Belgrade.

Successful Rumanian Attack.

500 Prisoners Taken.

LONDON, November 22.

A Rumanian communique states that in the Dragoslavev region the Rumanians attacked and drove back the enemy in the centre and on the right wing, making appreciable progress and taking three hundred prisoners. Fierce fighting continues in the Alt and Jial valleys. The Rumanians have yielded a little ground. There has been no change elsewhere.

Rumanian Front.

Russian Communique.

LONDON, November 19.

A Russian communique says that the enemy attacked with considerable forces in Jial and Alt valley and pushed back the Rumanians slightly southwards. The Rumanians assumed offensive in Tirgului valley and carried a series of heights.

Rumanian Communique.

LONDON, November 19.

A Rumanian communique says that the enemy attacks on Molovian northern frontiers have been repulsed. We continued to advance at Dragoslavev, capturing four officers and 80 men and two guns. Fighting in Alt Jial and Gilor valleys continues. Firing has slackened on the Danube and Dobruja fronts.

Output of Munitions.

Enormous Increase.

PETROGRAD, November 19.

In the Duma the Minister of War detailed, amid great enthusiasm, the enormous increase in Russia's output of munitions since the 1st January, 1915. He declared: "We must and shall conquer. No power on earth is capable of conquering Russia."

The Minister of Marine repeated that the war would be waged to the end. He took his place at the side of the Minister of War, whereupon the members rushed from their seats and surrounded the Ministers, cheering frantically.

M. Roditchef said that such profound and useful words had rarely been spoken. The army, he continued, will fight to the end. The Duma desires nothing else, and has only assembled to further that object.

ARABIA.

Emancipation of Independent Arabia.

Russian Recognition Sought.

LAHORE, November 19.

LONDON, November 19th.—Reuter's Petrograd correspondent says: The Premier of Independent Arabia has telegraphed to M. Sturmer, promising to emancipate all Arabia and asking for recognition. M. Sturmer has replied that he would be pleased to see an independent Arabia among the powers fighting for justice and humanity. — "C. and M. Gazette."

RUSSIA.

A Super-Zeppelin Felled.

Notable Russian Achievement.

LONDON, November 19.

PETROGRAD. Near Sarny the Russians have brought down a super-zeppelin capturing the crew of sixteen, three guns, two machine guns, and six hundred weight of bombs.

Russia's Determination.

Tzar Thanks State Council.

LONDON, November 19.

PETROGRAD.—The Tzar in a telegram to the Council of State thanks them for their unanimous decision to sacrifice everything for the sake of a final victory.

TELEGRAMS.

Separate Peace Negotiations.

Russian Denial and Declaration.

LONDON, November 19.

PARIS.—The Russian Premier telegraphing to the Russian Ambassador in Paris denies the absurd rumours of secret Russo-German negotiations with a view to separate peace. He says that Russia intends to fight the common enemy beside her brave allies unflinchingly till the final victory. No hostile intrigue will weaken the Russians' irrevocable decision.

POLAND.

Calling the Polish Volunteers.

LONDON, November 19.

A Berlin telegram received in Amsterdam says:—That the Polish Volunteers will begin to be called up on the 22nd instant.

Recognition Refused.

ROME, November 19.

It is stated that the Vatican and all neutrals have decided not to recognise the new Polish kingdom.

HOLLAND.

Eligibility of Dutch Women.

LONDON, November 19.

Dutch second Chamber has decided to make Women Eligible for Membership of States General.

CANADA.

Resignation of Sir S. m Hughes.

LONDON, November 19.

OTTAWA.—Sir Sam Hughes resigned at the request of Sir Robert Borden who considered later that Sir Sam Hughes was assuming functions exercisable by the Government collectively. Ex-minister says that he will continue his military work, especially recruits.

AMERICA.

First Serbian Minister to the U. S.

America.

LONDON, November 17.

WASHINGTON.—E. Mitralovitch has been appointed the first Serbian minister to the United States.

A Loan of a Million Sterling to China.

WASHINGTON, November 18.

It is announced that Continental and Commercial Bank of Chicago has concluded a loan of a million sterling with China. M. Lansing intimates that the State department will support such enterprises.

GREECE.

Neutral Zone accepted.

Reuter learns that the Entente proposal for a neutral zone between royalists and Venizelists in Greece has been accepted in principle.

British and Nationalist

Troops Co-operate.

LONDON, November 19.

ATHENS.—Greek Nationalist troops co-operated with the British in the occupation of Daulia and captured four hundred Bulgarians.

GERMANY.

Facing a Terrible Crisis.

Hindenburg's Declaration.

LONDON, November 19.

A telegram from Amsterdam says: A letter from F. M. Von Hindenburg to Count Bethmann-Hollweg, which has been published in Germany, declares that Germany is facing a terrible crisis and that great changes are necessary to overcome it. The letter denounces the failure of the food department to feed adequately the munition workers, the greed of Agrarians in refusing to give up produce, and the sluggishness of officials who do not realise that this is a war of life and death.

THE ORIGIN OF THE WAR.

German Chancellor Accuses Russia and England.

Germany and a Peace Union.

LONDON, November 19.

AMSTERDAM.—Addressing the Reichstag Committee on Viscount Grey's recent speech regarding the origin of the present war, Count Bethmann-Hollweg reiterated the charge that the act which made war inevitable was the Russian mobilisation. England, he said, knew that this step made further waiting impossible for Germany. Russia would never have decided upon mobilisation, unless she had been encouraged by England. Referring to the projected establishment of an International League to preserve Peace after the War, Count Bethmann-Hollweg said that the cry of the world for agreements to prevent the repetition of the catastrophe would be strong, that it must lead to a result. Germany would honourably co-operate in seeking a practical solution, but the principle of free development must prevail at sea, as well as on the continent, before an International Peace Union could be formed. He reiterated that Germany was waging a defensive war against a policy of isolation. The War would limit England's strength, but whatever England's strength, it was predestinated to fail before Germany's unconquerable will to live.

TELEGRAMS.

AFRICA.

War in E. Africa.

General Smuts Address to Troops.

LONDON, November 19.
Reuter's special correspondent with General Smuts says that the latter, in thanking the troops which are returning to South Africa, hopes that they will help to maintain the South African contingent in Europe.

Enemy attack Small British Post.
Defeated and Dispersed.

LONDON, November 17.
An official despatch from East Africa says that the enemy attacked and invested on the 8th inst. a small British post at Malangali, but the column from Runudja river attacked the enemy in the rear, defeating and dispersing him.

South African Gold.
Illicit Despatch to India.

LONDON, November 17.
The Central News states that the Johannesburg Police, in co-operation with the Police of Bombay, are making vigorous efforts to stop illicit despatch of gold to India which is causing heavy annual loss. Hawkers buy gold from natives and inferior whites. (C. and M. Gazette cable.)

Action for Damages against 'Deutschland'

LONDON, November 19.
NEWHAVEN (connecticut).—The owners of the sunken tug have instituted an action for twelve thousand Dollars, damages against Deutschland for colliding with the tug.

AUSTRALIA.

Reconstitution of the
Australian Cabinet.

LONDON, November 19.
MELBOURNE.—The Reconstitution of the cabinet was due to the federal Parliamentary labour caucus split. Portfolios of Defence and navy remain unchanged. New party with the title of official labour has been formed, composed of nineteen senators and twenty four members of the House of Representatives. There are now three parties in the House of Representatives and none is able to govern alone.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DELHI.

War Cables to the Viceroy.

DELHI, November 19.
The following telegram, dated the 18th instant, has been received from the Secretary of State by H. E. the Viceroy:—

The British have secured the ground won north of the Ancre and have further advanced their front. They have also established the positions won east of Butte de Warlencourt. The number of prisoners taken since Monday morning is 5,678. The troops show conspicuous skill dash and fortitude. The enemy resisted strongly, and the condition of the ground greatly increased the difficulty of attack. The British made progress to the north of the spur of St. Pierre Vaast Wood. The Germans made powerful attacks both north and south of the Somme. They were repulsed everywhere except in the northern horn and eastern fringing of St. Pierre Vaast Wood in the eastern parts of the village of Pressoire.

After five unsuccessful attempts, the Austrians succeeded in forcing the Italians from the front line trenches at San Marco, in East Gorizia. The Italians on the Carso again rectified this line by advance at several points.

The Russians have driven the enemy from the position they had lately captured 15 miles north of Haliczon, the East Bank of the Narajowka.

The Rumanians are maintaining their positions in the Predeal and Dragoslavella region, but have had to fall back south of the Roterturm Pass and in the valley of the Jiul. There has been an exchange of infantry fire and artillery bombardment all along the Danube. The Rumanians in the Dobrudja have progressed along the whole front, and have occupied a village on the Danube, four miles below Czernavada.

The victorious Serbian advance continues. The Serbians have captured the village of Cingel. British naval aircraft again bombarded the harbour and submarine shelters at Zeebrugge and Ostend.

II

DELHI, November 19.
The following telegram, dated the 12th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

British Front.

The enemy bombarded the new British positions north of Ancre. The British captured 303 more prisoners.

French Front.

The Germans have not renewed their counter offensive against the French. It is confirmed that the enemy had accumulated considerable force for this attack and three first class divisions were used. The fight was waged with incredible desperation. The French have delivered a counter-attack, regained the village Pressoire and now hold all ground conquered on the 7th.

TELEGRAMS.

Italian Front.

The Italians have re-captured trenches lost on San Marco heights, east of Corizia.

Rumanian Front.

The Rumanians maintain their positions in Predeal Pas region and near Dragoslavella, but on the left bank of the Aluta south of the Roterturm Pass and on the Jiul they had to retire.

The Balkan Front.

The French, Russian and Italian forces operating west of the Cerna forced the Germans and the Bulgarians to abandon the whole front line and retire upon Bietritza where a second line of defences is organised. Franco-Russian forces now occupy the right bank of the Viro, four miles south of Monastir.

The Serbians continue to advance victoriously and have occupied Tepavel and other villages and captured 1000 Germans and Bulgarians. The British have carried Kakaracka on Struma south of Seres. The Bulgarians are falling back to the left bank of the Nihor stream.

German Torpedo Boat Raid.

The Russians report that in the recent German torpedo boat raid at the entrance of the Gulf of Finland, the Germans must have lost six to nine torpedo boats.

CALCUTTA

The Reform Scheme.
Conference in Calcutta.

CALCUTTA, November 19.
The joint conference of the All-India Congress Committee and the Reform Sub-Committee of the All-India Muslim League met together yesterday and to-day here in the rooms of the Indian Association. Mr. Surendranath Banerjee presided. Out of fifteen members of the Madras Congress Committee, twelve attended, including Mrs. Besant, from Bombay five members, from the United Provinces eight, including Dr. Tej Bahadur Sapru. The Punjab was represented by Lala Harkishan Lal, and the Central Provinces sent two. There were no Hindu members from Behar. Mazrul Haque and Mr. Hasan Imam represented Behar, and Dr. Mehta represented Burma. Sir Rash Behari Ghose and the Hon'ble Mr. Bhupendranath Basu with almost all other members of the Bengal Congress Committee were present. Prominent among the Muslim League members present were Messrs Wazir Hasan, Fazul Huq, Rasool, Nawab Ali Chowdhury, Yakub Hasan, Reza Ali, Ali Nabi and Abudul Kareem. The draft of the All-India Congress Committee's scheme of reforms prepared in Allahabad in the Easter, together with the scheme of reform prepared by the Muslim League in its meeting on Thursday, was placed on the table for the consideration of the joint Conference. There was unanimity of opinion regarding the abolition of the Secretary of State's Council, the expansion of the Supreme Legislative Council to 150, major Provincial Councils to 125 and minor provinces to 50 and 75. It was agreed that the Councils should have a majority of four fifths elected members, and in all Executive Councils half the number should be elected Indians. Most of the time of the Conference was taken up with the question of the strength of Muslim representation in various Councils. A settlement was arrived at regarding most of the provinces. Certain points of difference were not adjusted and it was agreed to leave them for settlement by the Congress and Muslim League when they meet in Lucknow in December.

Calcutta Motor Machineguns Battery.

CALCUTTA, November 20.
It is satisfactory to know that the recruitment of the Calcutta Motor Machinegun Battery for service in Mesopotamia is now nearly completed. Forty-five men out of fifty-one called for have been enrolled, and there is little doubt that six men required to complete the battery will be enlisted during the current week. The Officer Commanding the battery has every reason to be pleased with the men who have enlisted. They are a fine lot and the training which they have had since their enlistment has already made them smart and efficient. It is expected that orders to proceed elsewhere for completion of their training will be received shortly. The battery, it will be remembered, is being recruited for service in Mesopotamia whither it is likely to be sent at an early date.

BOMBAY

Bombay Cotton Mills.

Changes in Management.

BOMBAY, November 19.
For some time past a change in the agency of some local cotton mills have been in contemplation. At an extraordinary general meeting of the shareholders of Bradbury Mills held yesterday, confirmation was given to the proposal to assign the agency from Messrs. Bradbury and Co. to Messrs. Mathradas Goculdas and Co. At another meeting of the shareholders of the Standard Mills the shareholders agreed to the assignment of the agency of the Mill by Sassoon J. David and the present agents to Messrs. Tata Sons and Co. The third meeting of the shareholders of the David Mills resolved to agree to the assignment of the agency by Sassoon J. David to Messrs. Tata Sons and Co.

Lucky-bag and Fete and Sale.

BOMBAY, November 18.
Great crowds turned up this evening to take a preliminary view of the Lucky bag and Fete and Sale which opens to-morrow in the Town Hall and the adjoining Elphinstone gardens on behalf of the women's Branch of the Bombay Presidency War and Relief Fund. The lucky bag approach is via a gateway at the northern end of the Town Hall leading to a dais, from which H. E. the Governor will declare the bag open. Facing this are sixteen entrances to lucky bag itself at which those holding coupons will draw their

TELEGRAMS.

tickets. There are 25,000 tickets for the bag and 5000 prizes in it. The prizes are mostly stacked on booths running round the sides of the structure while some are packed in the centre. There is a brand new overland motor-car, beside elaborately appointed rickshaws. There is a grand piano, a set of the Encyclopaedia Britannia, a life sized white statue of a woman valued at Rs. 1500, a case of valuable jewellery. The other priceless gifts in the bag include a donkey and some goats and a baby elephant. The sale proper will be an auction sale and some very valuable gift articles will be sold. The sale, beginning on Tuesday, continue for several days till all is sold. There are six water colours given by H. M. the Queen, a signed portrait given by Lord Hardinge, a grand piano presented by Lady Willingdon, a large barce Lorgan with 27 spare rollers, a handsome and most inviting tapestry and silk sofa, swung hammock wise on carved supports, a carved berandae of Bhavanagar work which was exhibited at the Delhi Exhibition in 1902, a silver chair, three heavy brass mounted dowry boxes, several richly embroidered velvet coats, an original oil painting in a massive gold frame showing Queen Victoria reading to an aged fisherman in his cottage by C. Stripp, R. S. A., numerous valuable skins. Very striking also are two valuable oil paintings by a famous portrait painter M. De Laszle, one of Miss Gladys Cooper and the other of an Indian Army Officer. These are of great value and will be disposed of through a private raffie tickets at Rs. 10 being obtainable at the Bombay Clubs. Outside the action room are, one motor launch, one new motor car given by several influential members of the Mahomedan community, a durbar carriage, a small phaeton, a couple of Hon vabs two noiseless black panthers and so on. His Excellency the Governor will formally open the sale and Fete on Monday in the afternoon.

A Club for Army Nurses.

BOMBAY, November 20.
The scheme for a club for army nurses in Bombay, which Her Excellency Lady Willingdon has in hand for some time, has now been definitely arranged. His Excellency the Naval Commander-in-Chief having permitted the use of the Admiralty House for the purpose of a non-residential club. All arrangements for the club are in the hands of a capable secretary and directorate and the club is being financed from England. A generous donation has also been received from Lady Helen Monroe Ferguson, wife of the Governor General of Australia. The club is to be formally opened by Their Excellencies on Saturday the 26th November when a brief account of the methods of management will be given.

Tata Iron and Steel Co.
Year's Working Reviewed.

BOMBAY, November 19.
The annual report of the Tata Iron and Steel Company just out shows a total profit of Rs. 68,61,934, of which Rs. 10,70,000 have been transferred to the depreciation fund account, Rs. 4,11,625 to repairs and renewals, Rs. 3, 41,446 to preliminary expenses account, Rs. 8,00,000 to the reserve fund; and Rs. 234,000 have been set aside to provide for income tax for the year under report. After making all these deduction, there remains a balance of profit of Rs. 30,96,972, out of which the Directors have recommended a dividend on preference shares for 12 months ending the 30th June, 1916, at the rate of Rs. 9 per share, that is, at 6 percent. per annum. This will amount to Rs. 4,50,000. The Directors have further recommended a dividend at the rate of 15 percent. on ordinary and 18½ percent. on deferred shares. Ordinary share holders will receive, as already reported, Rs. 11-4 and the holders of deferred shares Rs. 5-2-8 per share. Rs. 78,222 have been carried forward to the next year's account.

Cotton Auction Collections.

One Lac and Forty Three Thousand Rupees.

BOMBAY, November 19.
The statement issued by the Honorary Secretary of the last Friday's cotton auction shows that the total amount realised was one lac and 43 thousand while two bales which were overlooked remain for sale by tender.

PUNJAB.

Punjab Historical Society.

Ancient Land Revenue System Described.

LAHORE, November 18.
A meeting of the Punjab Historical Society was held this evening at the Senate Hall, the Lieutenant-Governor presiding. A paper was read by Lala Sita Ram Kohli M. A., on a few leading features in the administration of land revenue under Maharajah Ranjit Singh. The lecturer, who is in a research scholar in Sikh records, dealt with the history of land revenue system during the forty years of Ranjit Singh's Government. Regarding the share of the State, the lecturer said that a perusal of records showed that the State's shares of produce was not rigidly fixed at any one uniform rate but varied with the quality of cultivation. From lands of peculiar fertility with great facility for natural irrigation and where capital and labour necessary to work the soil were very moderate, 50 per cent gross produce was taken and in case of less fertile tracts the State demand varied from two-fifths to one third, but never fell lower than this in Central Punjab as it was then denominated Lala Sita Ram then dealt with collection of revenue and the method of payment into the treasury, District organisation and the King's salary. In concluding the lecturer showed that the cost of Provincial Government (including the cost for realisation for revenue) did not go higher than 6-30 per cent of the total land revenue from the Punjab.

His Honour thanked the lecturer for his labours which, he said, were based on original facts. The Lieutenant-Governor then read a chapter from the first administration report of the Punjab of John Lawrence's time and showed that the system of Ranjit Singh coincided with that. His Honour said that one general system prevailed at that time.

With a vote of thanks to His Honour the meeting dispersed.

TELEGRAMS.

DELHI.

Total Abolition of Indian Indentured Labour Recommended.

Government of India's Views.

Improved Kangani System of Recruiting Suggested.

DELHI, November 19.

The Gazette of India publishes this morning a Despatch from the Government of India to His Majesty's Secretary of State for India, dated the 15th October 1916, of which the following is the concluding portion: In his Despatch of the 3rd January, 1913, Lord Crewe stated that the Indian national sentiment against the stigma laid on the race by the existence of the indentured system ignored the advantages to the labourers themselves. We have attempted to show that the economic advantage gained by the coolie while actually serving under indenture is not so great as is often supposed, and that the real benefit which he gains from emigration arises after the close of his indenture period, from the opportunities then before him, of purchasing or leasing land or setting up in business and making himself a position as a settler. But whatever may be the extent of the economic advantage arising from the emigration of indentured labour, the political aspect of the question is such that no one, who has at heart the interests of British Rule in India, can afford to neglect it. It is one of the most prominent subjects in Indian political life to-day, and its discussion arouses more bitterness perhaps than that of any other outstanding question, for, Indian politicians, moderate and extreme alike, consider that the existence of this system, which they do not hesitate to call by the name of slavery, brands their whole race in the eyes of the British Colonial Empire with the stigma of helotry. Hon. they ask, will a European colonial ever admit us into the fellowship of citizens of the Empire when he knows that men of our country and colour can be purchased for five years for five shillings a week? It is firmly believed also in this country and it would appear, not without grave reason, that the women emigrants are often living a life of immorality in which their persons are, by reason of pecuniary temptation or official pressure, at the free disposition of their fellow recruits and even of the subordinate managing staff.

THE FEELINGS

which these beliefs engender are strong. As far back as 1910 when moving a resolution in favour of the abolition of indentured labour in Natal, the late Mr. Gekkhale mentioned the unanimous feeling of his party and of Indians in South Africa that the indenture should be abolished everywhere. A further debate on the general question took place in 1912 when the resolution brought forward by the same gentleman, though defeated, had the support of every Indian member of the Imperial Council. It is unnecessary here to trace the arguments brought forward in the mover's eloquent speech, which are recorded in the debates of the Imperial Council and are still used by Indian editors and politicians. The Government speakers on the other side admitted the existence of certain abuses which it was believed could be largely remedied, but pressed the economic advantages to the coolie emigrants and denied that the indentured system could rightly be entitled slavery. Indian public opinion has strengthened and grown more articulate since the debate of 1912. While the favourable impression, created on our minds by Lord Sanderson's report on which our defence of the system in 1912 was mainly based, has been considerably qualified, as has been indicated in the earlier paragraphs of this despatch, by the information which has subsequently been elicited by Messrs. McNeill and Chimmam Lal. On receipt of Messrs. McNeill and Chimmam Lal's report, we invited

THE OPINIONS OF LOCAL GOVERNMENT.

on its recommendations and on the general question whether indentured emigration to the colonies should be continued. The greater number of the Governments consulted have submitted their opinions, and we append copies of the letters. Although the report favoured the continuance of indentured emigration, while its recommendations referred only to the measures necessary for improving that system, it is noteworthy that the opinion of the Government of the United Provinces, Madras and the Central Provinces (that the latter Government conveyed in a memorandum by Sir B. Robertson, the Chief Commissioner), provinces which provide, practically speaking, all the indentured recruits that emigrate to the colonies to which this despatch relates, unanimously testify to the necessity of putting an end to indentured emigration altogether. The opinion of the Assam administration is much to the same effect, in that they suggest the replacing of indentured emigration by a system of State-aided but presumably free emigration. The Bombay Government have no very decided views on the maintenance of indentured emigration, however, directly concerning them, as the Bombay Presidency sends, practically speaking, no emigrants to the colonies. We have still to receive reports from certain other provinces. These, however, have little immediate concerns with the question and there are strong reasons for indicating our own attitude on this urgent and important question without further delay. The feeling of India.

Against Indentured Emigration.

has, in no way, diminished since the discussions of 1912, but has indeed gained force owing to the labour troubles in South Africa two years ago. We would also again point out that now that we have abolished in India that was considered by a large section of the intelligent public to be an abuse, it is becoming increasingly difficult for us to defend the retention of a similar system benefit of the colonies. We are of opinion that the moment has now arrived to urge His Majesty's Government to assent to the total abolition of the system of Indian indentured labour in the four British colonies, where it still prevails and in Surinam, and thus to remove a social stigma which is deeply resented by educated public opinion in India, and express to hostile criticism the Government of India and His Majesty's Government, in the sanction which they lend to a system entailing much unhappiness and moral degradation amongst certain classes of a population dependent on their care and protection. We can still understand that His Majesty's Government with their heavy pre-occupation during the course of the war, many prefer to postpone the final settlement of the question till after the

TELEGRAMS.

conclusion of the war, but in the meantime to facilitate the preliminary discussion, which will have to be undertaken with the colonies interested, we desire to submit the following.

Preliminary Suggestion

on the general outlines of a scheme, which, in our opinion affords the most hopeful solution of the difficulties, which we have pointed out, while causing as little disturbance to colonial interests as is compatible with the maintenance of our obligations to the classes of the Indian population concerned.

It is quite clear that the mere abolition of indentured emigration, a course which implies the refusal to allow any emigrant to leave the country under a contract, will not be sufficient. The result of this would be that recruiters would induce coolies to go without any agreement, but by the grant of advances or by fraud, the coolies on their arrival in the Colony would be wholly at the mercy of its laws and might be compelled to work out the advances, which they had received, or were alleged to have received, by local labour laws, with which the Government of India would have greatly weakened its power of interference. The mere abolition of indentured emigration, while it would remove what is in India considered a racial stigma, would not do away with the morally undesirable features of coolie life in the colonies or with the abuses of contract recruiting in India, and yet these are stains from which British administration in India ought to cleanse itself. The introduction of a system of

Recruitment on Sa-dari or Kangani Lines.

would, we admit, present difficulties in the case of distant colonies. It would be costly to arrange for the continuous voyage under the conditions, of small parties of coolies and the system must, in any case, be freed from the bonds which the receipt of advances and the Ceylon Enticement Law attach to the Kangani system. We think, however, that such difficulties can and should be met. One of the best features of the last mentioned system is the possibility which it holds out of improving the present abnormal sex ratio with its attendant evils, the removal of which is, in our opinion, an absolutely essential condition of whatever new system be introduced in the place of indentured emigration. The system might be financed by the colonies through a tax on coolie cultivated estates or coolie product exports. There is no need for the individual planter to pay for the individual coolie, and so be led to consider that he has a right of property in him. The coolie should be at liberty to serve whatever master he chose, while if he desired to return to India he would be called on to pay some share of the cost of his repatriation, a share which might vary with the nature of the circumstances and with the length of time he had served. The prospects of free emigration are, at present, very hopeful, except so far as the Mauritius figures are concerned. The figures for free labour emigration during the past three years have been as under:—

1911-12:—British Guiana 19, Jamaica nil, Trinidad 62, Fiji 16, Mauritius nil.

1912-13:—British Guiana 6, Jamaica 2, Trinidad 48, Fiji, 54, Mauritius 840.

1913-14:—British Guiana 4, Jamaica nil, Trinidad 49, Fiji 83, Mauritius 794.

It would appear, then, on the whole, that an improved Kangani system under which a coolie was not bound by the receipt of advances or by local law to serve on a particular estate, with a proper sex ratio, and confined to approved colonies, offers the most promising results. The present system of inspection, shipping, and sanitary regulations would have to be maintained. There is no doubt that the change, especially the insistence on a proper sex ratio, would lead, at any rate, at first, to a considerable falling off in the number of emigrants, but after all it is not the duty of the Government of India to provide coolies for the colonies, but to insist that those who go there shall do so under conditions which are not repellent to educated Indian opinion, and which gave the emigrant himself a chance to live a decent life under proper conditions, and to develop into a more desirable class of settler than the man who at present leaves the coolie barracks of Fiji Sugar Estates at the expiry of his period of indenture. By a policy on these lines India will surely offer a more acceptable contribution to the cause of Imperial progress and unity than by a blind compliance with the demands for the continuance of an evil system.

All India Rainfall.

DELHI, November 19.

The rainfall of the week was 20 percent or more in defect in the Bay Islands, Burma, Kashmir, Berar, the Central Provinces, Hyderabad and the Madras coast north. It was 20 per cent or more in excess in Assam, Bengal Orissa, Bihar and Konkan, the Bombay, Deccan, Mysore, Malabar and Madras south-east and it was equal to the normal in the Madras, Deccan. No rain fell in the remaining divisions, but none usually fall there at this season of this year. The rainfall from the 28th April up to date in the defect is 20 per cent or more in excess in Bengal, Bihar, the United Provinces, the Punjab east and north, north, the North West Frontier Province, Baluchistan, Sind, Rajputana, Central India west, Berar, the Konkan, the Bombay Deccan, Hyderabad, Mysore, the Madras Deccan and the Madras Coast north. In the remaining divisions the rainfall differs from the normal by less than 20 per cent.

The Registrar, Chief Court, Rangoon, has reported to the police that R. St. John, Accountant of the Court, has not attended his duties since Wednesday, and his whereabouts are unknown. According to the books, a deficit of sums aggregating close upon Rs. 5,000 is reported. Ten years ago a previous accountant, who was a Burman, disappeared, leaving a eight thousand rupees missing, and up to the present there is no trace of him.

Further Restrictions Regarding Imports.

DELHI, November 19.

The Governor-General prohibits the bringing by sea or land into British India of any goods in which or in the production, export or insurance of which the

TELEGRAMS.

Chief Customs Officer at the place of import has reason to believe that any person, firm, or body of persons residing, established or carrying on business in enemy territory, or any person, firm or body of persons to whom the import of goods, has or may hereafter be specifically prohibited, is or has been a producer, exporter, insurer or otherwise interested; provided that nothing in this notification shall apply to goods in respect of which a certificate of interest or a certificate of origin and interest is required by the terms respectively of notifications Nos. 9954—W 2 or 9961—W2 dated the 14th October, 1916.

RAJPUTANA.

Viceroy At Mayo College.

Stirring Speech to Indian Princes.

AJMER, November 19.

H. E. the Viceroy's speech at the Mayo College prize distribution to-day:—

I am using no conventional phrase when I say that it is a very real pleasure to me to be here to-day and distribute the prizes. In the first place, I am able to meet Mr. Waddington on the scene of his successful and distinguished labours. It is close on 30 years since I first met Mr. Waddington, and no University man ever quite loses the feeling which he entertains as a freshman for a senior man who is also a distinguished university athlete. I met Mr. Waddington first under these conditions and in my mind's eye I can still see him playing Association football for Oxford and dribbling the ball down the field, but Mr. Waddington is also impressed on my mind as a man who has done a remarkable piece of work in the educational sphere, and it is impossible to over-estimate the influence which he has exercised through his quiet but forceful personality on the generations of princely and noble houses, who have passed through his hands, and I am sure that the Princes and Chiefs who first made their plunge into life at the Mayo College, will ever hold in grateful remembrance the name of Mr. C. W. Waddington. But it is not only a pleasure to greet an old Oxford man under such happy auspices, it is a pleasure to visit a College with such fine traditions as a College. You have had a short history, but the history of the Rajputs, no less than of the Mahomedans and Maharrattas, is of centuries and there is probably many a boy here, who, if he told of the deeds of his ancestors, could tell tales which would thrill the emotions and make the heart beat quicker. What a foundation on which to build—a heritage of noble chivalry, a tradition of knightly courtesy, an inspiration for all time to come. And do not two things follow on this? First, that for you, boys, a standard has been set up to which you must aspire and below which you can only fall to the detriment of your good name; secondly, that it is for your fathers to see that they continue so to support this college, that it shall be the nursing mother of still more famous Children, who will be proud of their traditions and have left in the place all that the phrase "Noblesse Oblige" connotes. Holding these views then of what your college can mean, do you wonder that I say it is a very real pleasure for me to visit you this afternoon? But let me go on to other things, other matters, while your forefathers rode rejoicing to the stricken field as to some joyous joust, your duty, for the most part, will lie in a more peaceful sphere. It is true that for us to-day the opportunity of soldierly service has come and we have seen that Rajput Paladin Maharajah Sir Pertab Singh go off to the war like one of his forebears, only asking that Fate should grant him the joy of leading his men in a charge against the foe. There are others, too, from among the ranks of your old boys. The Maharajah of Bikanir responded to the call but on his return both Lord Hardinge and I have thought that he could do more important service here in India. He will remember Milton's line. "They also serve who only stand and wait." The Maharajah of Jodhpur, the Maharajah of Idar, and the Rana of Barwani, to mention only a few, also placed their swords at the disposal of their Emperor, but we believe and hope that such service will be the exception and not the rule, and that when this war comes to an end the task that will lie before each one of you will be the peaceful one of living in your own land and of looking after your own people. But "peace hath her victories no less renowned than war" and let none of you think that the task of developing your country and making your people happy is one beneath you. Some of you will have great opportunities some smaller, but to all of you alike comes the call of service. Lord Brougham, a Lord Chancellor of England, once said of the Duke of Wellington that the man would pick up spade and pick and use them if he thought he could best serve his country in that way, and so with you, when you go out from this place I hope you will place this ideal of "service" first among your ideals. After all "Ich Dien" (I Serve) is the proud motto of our Prince of Wales and now I want to congratulate one who was lately one of yourselves. He comes of a great stock, but he has regarded that fact rather as an incentive to work than as a justification for sloth. I refer to Maharaj Kumar Himmat Singh of Idar. As you have heard, he has achieved the best result obtained by any boy since the examination for the higher diploma was started, I offer him my warmest congratulations and I shall watch, and, as I am sure, we all shall, with the keenest interest his future career.

One more word and I have done. The scheme of your founder connotes very high ideals British has given you much. The Mayo College has given you much. Now it is for you to repay your debt by service. It will not be necessary for you to look for opportunities like Knights of Old to go out and seek for some dragon to slay. Be sure the opportunity will come in the every-day discharge of your duties. There is a motto of one of your States "Yato Dharma tatra Jayash" (where virtue is, there also is victory). Show by your service that it is as equally true to day as in the ages of long ago, when it inspired your fathers of old.

His Honour the Lieutenant-Governor of Burma has with the sanction of the Viceroy, nominated Mr. A. S. Jamal, C. I. E., to be a member of the Legislative Council, Burma, in the place of Mirza Abdul Hossain, K. B., resigned.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

ఉపాధ్యాయుల సభ, నెల్లూరు:—వై. కీర్తిక క్రింద నేను ఈ నెల 16 తేదీ తమ దైనిక పత్రికయందు ఒక లేఖ లిఖించివాడ. క్రియ్యత, హనుమంత రావు పంతులు గారియొక్క యు, బ్రహ్మశ్రీ సోమన్న పంతులు గారియొక్క యు మార్పులు కద్దుపరచినందువలన వారు వారి, వారి ప్రభుత్వ పదవులందుండి యున్నారు. ఈ విషయ మెల్లరికి తెలియగలదులకు విన్నవించు కున్నాడ. అని ఘోషి సుబ్బరామయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

స్వరాజ్య సమితి, తెనాలిశాఖ:— 16-11-16న ఈ శాఖవారి క్రింది పీఠాన మొదలైరి. చుట్టూరొమ్మలయొక్క యు బేరారు యొక్క యు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు అనురావతి నివృత్తానంఘు వాని కోర్కెనునకు. అగ్రాసనాధిపతి గ పోదలమిన క్రియ్యత అనిపిసెంటుగానెని ఆయాపరగణాలలోనికి రాకూడదని నిశ్చయించిన ఆజ్ఞ అక్రమమనియు, అధర్వచునియు, సుతస్యాత్ర్యమునకును, ప్రజాస్వాత్ర్యమునకును హానికరమనియు ఈశాఖ సమితివారు దృఢమైన ఆభిప్రాయపడుచున్నారు.

రామమోహన ధర్మ వైద్యాలయము, తెనాలి:— బెలవాడయందు రామమోహన మిమనవారిచే స్థాపింపబడిన ధర్మవైద్యశాల కిప్పటికి వైద్యాగ్రహమువలన రెండుపంతవత్సరము లెట్లో గడచినది. చందాల విచ్చేదమని వాగ్ధత్వముచేసిన వారందరు సరియగు కాలమున కందచేయక పోవుటవల్లను తేగు ధనసహాయము లేక పోవుటవల్లను వీడలకు ఎక్కువ యుపయోగకరముగా నుండు ఈ ధర్మవైద్యశాల నామానికొట్టమై అంతరించుచున్నది. నుండగా పకోపకార ధర్మియులు దయాద్రు హృదయులు సహకారదాతృవరులు అగు శ్రీ ఆంధ్రరం రాజువారు నూరురూపాయల విరాళమునొసంగి ధర్మవైద్యశాలను పునర్నివిత్యముగ జేసినందుకు మే మెంతయు వారికి కృతజ్ఞులము. అని కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

నెనుబిడ్డి గ్రంథాలయము:—ఈ గ్రామము విద్యా కంఠ మెఱుగకుండి ఇటీవల క్రియ్యత వే నాగశర్మగారి యుపన్యాసమువలనను ప్రోత్సహమువలనను “ఆంధ్రవిద్యా ఫిలాసోఫీ” యను నొక సమాజమును, దాని ననుసరించి యొక ప్రస్తకభాండాగారమును స్థాపింపబడియె. కాన శర్మగారి రెండు ప్రకటనాపాత్రలు. ఆంధ్రపత్రిక మున్నగు పత్రికా గాజములచే నలంకృతంబగుటకాక ఇప్పటికి నూరు 100 గంధములచే జోట్లించుచున్నది. పాఠకులసంఖ్య దినది నాభివృద్ధి గనునది. తన స్వంతధనముచే గ్రంథాలయముగ గట్టించి నెట్టెదనని వాగ్ధానముజేసిన క్రియ్యత సోమవరపు శంకరశర్మ గారిని సర్వేశ్వరుడు కక్షించుచున్నాడ. అని గ్రామవాసి బలగామిశర్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

కాకేసిలరపదవి, ఏలూరు:— తూర్పువార్డు (నాలక వార్డు) కౌతుకమును, గొప్పవారును, వాణిజ్య క్షయసాయ సంఘములలో కీర్తిపడసినవారును అయిన శుక్లా రామయ్య చౌదరిగారియెడల ఆవార్డు ప్రజలచేగాక యేలూరుపుర మహానుభావులందరికిని పట్టుదలతో పని చేయుట యేమి “అన్యాయము”యేమిహాశ్చర్యమునీడరుడబ్బున్న పోతుడేగాని ప్రజలకు నిజమైన స్నేహితుడుగాడు. వర్తకులన్నవో ప్రతిగునుఖ్య నితో కలిసి మెలసి ఉండెడివారు. పరపతిగలవారు ప్రజలకష్టములు తమ కష్టములవలె భావించెడివారు. గొప్ప పనులకు ద్రవ్యసహాయం, మాటసహాయంచేసి వాపతి నిలబెట్టి వారు దగ్గిరులును అట్టివారే గనుక గొప్పరహితుడు, వర్తకుడును. సాంప్రదాయకుడును, ఈ వార్డులో స్వయంహములో కౌతుకము ఉండెడివారును అయిన శుక్లా రామయ్యగారికి భాళిగావున్న ఆ వార్డు కవునిలర పనికి పట్టణం యారస్తు ఏకగ్రీవముగా ప్రయత్నించవలెను. అని పురాభిమాని వ్రాయుచున్నాడు.

శ్రీ సర్వజనవిద్యాప్రదాయనీ నిలయ పుస్తకభాండాగారము, పంగం జాగ్గమూడి:—శ్రీ. సర్వజనవిద్యాప్రదాయనీ నిలయమునందు 18-11-16 తారీఖున భాండాగారము ప్రథమ సాంఘత్సకోత్సవమును శ్రీమాన్ వింజమూరు భావనాచార్యులగారి అగ్రాసనాధిపత్యమున జరిగెను. ప్రారంభమున భగవత్ పార్వతీ నామధ్యములు బ్రహ్మశ్రీ తాండ్రప్పసింహ శాస్త్రిగారిచే జరుపబడెను. తదుపరి అగ్రాసనాధిపతిగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున భాండాగారముయొక్క యభివృద్ధికి దగు సాధనంబగు విద్యుదునించి సర్వజన హృద్యంబుగ నుపన్యసించి నిరుపేదలకు నుచితవిద్యా పాఠశాలను స్థాపించుట ముఖ్యపరమని నుడివరి. పిమ్మట మా సాధారణసంఘ కన్యలలోని వారగు ము. రా. రా. కంతంరాజు నరసింహారావుగారు వీడల కుచితముగను నిరుపేదలకు పుస్తకసహితముగను

విద్యుదు గరవెదనని వాగ్ధానమొనరించిన వెంటనే పదిమంది బీదవిద్యార్థులను పఠనమందిరమునకుం గొంపోయి చదివించు నాంఘించిరి. ఇతరు లనేకులు వివిధ విషయంబుల గురించి యుపన్యసించిరి.

పిచ్చికి మందు:— తెనాలిశాఖా యరికలపూడి గ్రామములో నుమారు 30 సంవత్సరములనుండి పిచ్చులకు మందు ఇచ్చుచున్నారు. వీనివల్ల సంవత్సరమునకు ప్రతివైద్యుడును 500-0-0 లేక 600-0-0 సంపాదించుటవల్ల ఇప్పుడు పదిమందికి వైగా ఈ వైద్యము చేయుచున్నారు. అప్పుడు దేశములో పిచ్చులు జాత్రీగా సంభవించుచున్నవి. ఇతర వైద్యజ్ఞానము ఏమియు లేనప్పటికిని స్వదేశ వైద్యులను బూటకపు బిరుదులతో జనులను ప్రమింపజేయుచు ప్రతికేసుకును నూటపదహార్లు లాగుచున్నారు. నిజముగా వీరిచ్చుచుండు వక రూపాయి ఖరీదైన నుండదు. ఈ దిగుక ప్రకటనం ప్రకారం మందు చేసికొని శి మాసములు పుచ్చుకొనినయెడల అన్ని విధములకు పిచ్చులు కుదురును. సరస్వతి ఆకు ౧౧ భాగం 1/2 మా రేకుచక్క. చూడం 1/2 కూతురుబుడదు చూడం 1/8 చక్కడోసఆకు చూడం 1/8 సరస్వతిఆకు క్రిష్ణజిల్లా యజ్ఞక గూడెం తాలూకాలో దొరకును. చుండుగాని, వివరములు గాని తెలియగోరువారు నాకువ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును. యు. వెం. నరసింహారావు.

దీపావళి నమాలు, నూజివీడు:—గతరెండు వత్సరముల నుండి దీపావళి చందామాట మాపునమున మరచినారు. ఈ సంవత్సరము మా హెడ్మాస్టరు వారు నుహారాజశ్రీ వి. యస్. శీతారామఅయ్యగారు తమ విద్యార్థులకును మమ్ము చందా నమాలుచేయ ప్రోత్సహపరచి నాన్నే హితులగు యో. మందర రామయ్య, డి. టి. యం. రామనాచార్యులు, యస్. సి. హెచ్. గామానుజాచార్యులు మొదలగువారును మరికొందరు విద్యార్థులును ఈవనికి బూతువంటిమి. చుట్టూ మధ్య కొండరు ప్రముఖులు నిరుత్సాహ పరచినప్పటికిని ఎట్లనో తుదకు రు 61-8-0 నమాలు చేయగలిగిమి. ఈ మొత్తము లో రు 31-8-0 లు బందరు జాతీయకళాశాల వారికిని, రు 30 లు మదరాసు సేవనశీలండు అండ్ ఇన్డస్ట్రియల్ సంఘమువారికిని పంపినాము. ప్రథమప్రయత్న చురుటచేతను, బాలుర మగుటచేతను వైమొత్తములో నాగ్ధానమై నను నమాలుచేయ గల్గునమా యని ధయపడితిమి; కాని మాగ్ధులు ఉపాధ్యాయులలో నొకరైన శ్రీమాన్ ముమంబ శంకారాచార్యులుగారు ఎండవక వాననక మాతోపాటు గడపగడపకు దిరుగుచు మమ్ముల ప్రోత్సహపరచుటయే మాప్రయత్నము వ్యర్థము కాకుంటును కాణియని మడుపుటకు సంతసించుచున్నాము. ఇచట పాఠకులు కొందరు ఈచందా మాహాపయోగ నిమిత్తమని తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. ఇక వై నను ఇట్టి అభిప్రాయములు కలుగకుండునటుల జాతీయ కళాశాల వారుకూడ దీపావళికి ముందుగానే “దీపావళి చందాలు, ఉపయోగము”ను తెలియజేయు ప్రకటన పత్రికలను చందాలు నమాలుచేయు సంఘములవారికిగాని మార్కెట్ హెడ్మాస్టరుగార్లు మగాని పంపించిన అందరికిని పంచిపెట్టుటకు మీలుగానుండును. ఇందుకు గృహము నిష్పలము కానేరదు. వార్తా పత్రికలలో ప్రకటించిన మాత్రమున సాధారణ జనులందరికి తెలియుట యసంభవము. కాన ప్రకటనపత్రికలు పంచి పెట్టినవో నీకొరత దీరగలదని మానన్యకము. అని కందినల్ల నూర్య నారాయణ రావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని వాగుచేయ గలుగుటకును తరిపీతుడు నియ్యటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేయేభాగములు యేయేపనులచేయునో అని చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంకముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారిపద్ధతుంచిలై నెన్ను యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి జ్ఞానులు దీసంబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. జ్ఞానులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈనెల 30 వతేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును పాఠకురీ విద్యార్థులు కోరినవో నిగసించుటకు తావొసూరబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149, Broadway Madras.

చిన్న పురుగులు 124

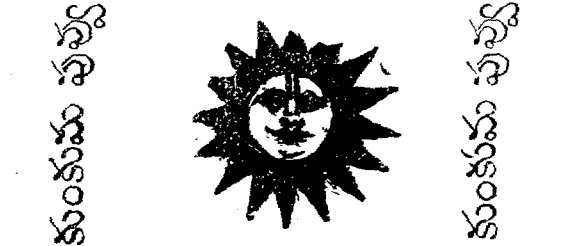
వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును. చుండు, జోడి యగుట, వెండ్రుకలూగుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

Don't Let 'em Dig. పాఠకులారా! ఈ పురుగునలె కలెంబవల్ల, విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినవో మీ మీగ్గువాములలోని నేల కొట్టెల్ల బంగారుతో నింపబడి యుండును. తిరిగి లేక పనిజేయుచుండు ఈచుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి శేరిండిన తెనలేగ సహకారిగా నుండదగినబంటు. చుండు ఆరంభయిన వెంటనే విో ధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన అచీకాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినప్పుడు. కావున నిట్టి పరమశక్తిపును

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును జోగట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును జోగట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము. ఈరీతిని, నకలు నూనెలకు తయారు చేయువారి మోసమున పడకుడు. వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి. పి. రు. 0—4—0 2-కి రు. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0 ఉచితము. ఈ సుగుణముల ఋజువు పరచుటకయి, ఆర్థజాతీజీ పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును. నోలు ఏడెంట్లు:— ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండుకెమికల్ కంపెని నెం 155, జుమ్మాచిరుర్రీ, బొంబాయి.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమూర్తును గమనింపును. కరస్పాడ్డెన్ను మొదలగునని

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:— ఎస్ నారాయణ అండు కంపెని, (53) 21. హమ్మంపేథి, బొంబాయి.

కల్యాణి - ప్రతిరుండు

ఇది మేక్సియన్ ర్మను ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేటతెలుగున శ్రీలకును బాలనకును తెలియఁజల్లు రచించబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుర్త్తరములు, మన తెనుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చతుర్త్తరమును రచనమును అద్భుతములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతీసుండు

దైత్య కవచము

మనుజునకు గల పాపము గుణములలో వైర్యము ప్రధానము. వైర్యచునగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించుండుట. మనుజుడు దరింపదగిన యన్ని కరమములును అత్రు శత్రుములచే భేదింపదగినవి. ఈవైర్య చునెడి కవచమో యత్రు శత్రుములకు అభేద్యము. ఈవైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యత్రభీష్మత్ గాంగేయత్ అన్యత్రచ హమాచుతః” అనెడి జితేంద్రియుండైన భీష్మునియొక్క చరితము నతి నులభిత్వైని తెలిపియున్నది. వెల 6 అశాలు. ఆర్. వేంకటేశ్వర్ థ్స్. కో, ఆనందముదాలవాసెట్టి, చుద్రాగు. 285

మోసపోకుడు

తుప్పుకట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకును. అట్లు తుప్పుకట్టకుండ చేయవది యొక్కటయే.

వెయిలెన్ డివ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నువయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లిక పర్చునారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజ్యు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్.

తలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామోజెషన్ గోరుగప్పడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

తామర తైలము.

వెల డబ్బా 1-కి 0-4-0

మా తామర తైలము

ఒక్కడబ్బాన వాలుగు

అజాలకుకొనినాల్గుడు

సారులు రావని యెడల

తామర : రూపులగును

నయము కాని యెడల

మీ నాల్గు అజాలు తిరిగి

తీసికొని వచ్చు.

దత్త చూరము

డబ్బా 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0

ఈ దత్త చూరముతో పండు

తోమంటకల చిగుళ్లు గట్టిప

డును. చిగుళ్ళుండి రక్తము

గ్రవించకుండున నోట దగ్ధము

లేక యుండును. సుద్దు ముత్య

మలకలె తెల్లగానండును. సర్వ

సామాన్యముగా వాడుటకు దగి

యన్నది.

అడ్రెస్సు:— అవృతాంజనము శివో, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు అండ్ బొంబాయి.

బాదాపేడితులకు పరము: ఐనొడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఈ వనోపధి కర్తమువలన ననించువాడ్యములకు కిరీటుముకంటి గుండు. కురుపులను, మచ్చలను గండములను ఉండెను. ప్రాసోపియలను అన్ని విధములకలగ గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రతు ప్రకారి.

(28)

కామధస్యము: గుణ మిచ్చుట నిష్పంకము, ప్రవాహమైన మధ్యరచ్చిన అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి శుద్ధిరసనోషములను, మలబద్ధకమును కాశలబంధమును పోషలను పోగొట్టి రక్తమును పుష్టికరించును. శరీరానోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 నోజులకు కుంకుమకు 4 డెన్సుల బుడ్డిలతో అమ్మబాగు.

ప్రాప్తెబురు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

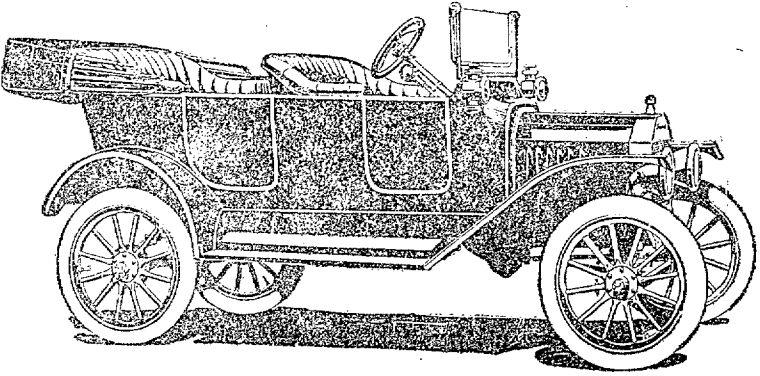
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No 144 No 2 BOMBAY

పోర్టు ట్యూ రింగు మోటారు బండి.

(572)

5 గురు కూర్పుండులకు తగినబండి. రు. 2850

హుడ్డెక్ట్, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైటులు, గ్లిమోటిక్ కొమ్ము, గాలి తెర, ఇతర పనిముట్లు అన్నియు గలవు.

పోర్టుకారును కొనడ: ఏలన, ఎకర్లై ను ఎక్కువకున్న, పిన్గితియందున్న ను చక్కగ పనిచేయును. ప్రశస్తములగు సామా నులతో మోటారుకారుల తయారుచేయుట లో జేరొందిన పనిగాండ్రచే తయారుచేయ వడినది. అది మిక్కిలి దిట్టయినది. తేలిక అగుట దానికలది వ్యయములు తక్కువలూ తక్కువయగును.

అనగ్గడి రిక్కిలి ప్రశస్తములయిన సా మానులతో చేయబడినది. వెనాడియం ఉక్కు ఉప్పును-పరిశో, ఫోర్టుమాగ్నము, మిగుల

దిట్టయినది. అయినను బజారునందు దొరు కగల ఉక్కు, లోమిక్కిలి తేలికయిన ఉక్కు కావున అధిక వ్యయమయినది

ప్రపంచములో హడుకలోనున్న మో టారుకారులలో పోర్టుకారులు సగమున్నవి. ప్రపంచములోని నవోజనులు యీబండిని ఉప యోగించి చాలి ప్రశస్తయైనదని రుజువు చేసిరి. ఇతర మోటారుకారులకంటె గౌరవించి నై వ్యయపరచబడ్డ ధనమునందలి ప్రతిరూ పాయికని తగిన మోటారుపనిని చేయించు కొనగలను.

ప్రపంచమందంతటను పనిచేయుచున్న మోటారుకారు ఇదియే. పోర్టుకారు స్వంతదారులకు ప్రయాణమున సంతోషముగలిగించు కారు ఇది. ఏదేశమున ప్రయాణము చేసికొనుటకుగాక పోర్టును కొనుగడు. ఇప్పుడే కొనుగడు. రు 2850 - వెడ్డెస్టీయరు మోటారుకారులతో ఇప్పుడే వచ్చినది. మీకు వలయుకారులకు ఇప్పుడే ఆర్డరు (రూ Allen. లేకున్న ఆకాశంకము కలుగగలదు. ప్రాయశస్యము ఈ పత్రిక పేరు నుదహరించును.

Oakes & Co., Ltd, Madras.

ఒక్క అండుకంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.